

Ya Nesurat Ni Matyu Gafu Te Hesus Kristu

Ya Gafu Na Suratin Yan

A ta kaarawan ni Hesus Kristu ta lutakin a ya lugar na kagitta na kiden Hudyo ya iturayan na dakalen ari nga taga Roma, a yen ta itta hapa ya suddalu na kiden ta lugar na Hudyo kiden, petta taronan da ya lutaken nga ginubatan da.

A pake mazigatan hapa ya Hudyo kiden, te napersa kid nga magpaga ta bwis da ta gubyernu nga taga Roma. Ammi ya agsingir ta bwis da a kagitta da en hala nga Hudyo, a yen ta ikatupag da hapa, aglalo te padakalan na para ya bwis da petta isirak na ya kadwan. A i Matyu ya takday agsingir ta bwis ta nepagsimmu ni Hesus tentu (itam Mat. 9:9), ammi ta nepagpadagdag ni Hesus tentu a alistu imikkat, a nagtugutan na ya pagpagan na tolai kiden ta bwis da tentu, a dumagdag na te Hesus. A intu hapa ya takday na mafulu duwa kiden nga pinili ni Hesus petta mesaad ta turin na nga ange mangipadangag ta damag ni Hesus.

A kanayun nehulhulun i Matyu teg Hesus ikid na kadwan kiden turin na addet ta pasi ni Hesus ikid na netattullu na en ta langit, a yen ta pake amu na ya ngamin binida ni Hesus ikid na ngamin tinarabaku na. A yen hapa ya pakkamun tam ta kakurugan ya nesurat ni Matyu. A ya surat na en gafu te Hesus a intu yan:

Ya Gingginafu Ni Hesus
(Lk 3:23-38)

¹ A ya ngagan na ngamin kiden gingginafu ni Hesus Kristu nga simsim ni mina Dabid ikid ni mina Abraham a ikid yan:

² Mamegafu te mina Abraham a intu ya dama ni mina Isak,
a i mina Isak ya dama ni mina Hakob,
a i mina Hakob ya dama nig mina Huda ikid na kabagis na kiden.

³ A i mina Huda ya dama nig mina Pares ikid ni Zira nga neanak ni Tamar,

a i mina Pares ya dama ni mina Esron,
a i mina Esron ya dama ni mina Aram,

⁴ a i mina Aram ya dama ni mina Aminadab,
a i mina Aminadab ya dama ni mina Naason,
a i mina Naason ya dama ni mina Salmon,

⁵ a i mina Salmon ya dama ni mina Boas nga neanak ni Rahab,
a i mina Boas ya dama ni mina Obed nga neanak ni Rut,

a i mina Obed ya dama ni mina Dyesi,

⁶ a i mina Dyesi ya dama ni Ari en Dabid.

A i mina Dabid ya dama ni mina Solomun nga neanak na dana en atawa ni Urias,

⁷ a i mina Solomun ya dama ni mina Roboam,
a i mina Roboam ya dama ni mina Abias,
a i mina Abias ya dama ni mina Asa,

⁸ a i mina Asa ya dama ni mina Yusafat,
a i mina Yusafat ya dama ni Yuram,

a i mina Yuram ya dama ni mina Osyas,

⁹ a i mina Osyas ya dama ni mina Hwatam,
a i mina Hwatam ya dama ni mina Akas,

a i mina Akas ya dama ni mina Ezikias,
10 a i mina Ezikias ya dama ni mina Manasa,
a i mina Manasa ya dama ni mina Amos,
a i mina Amos ya dama ni mina Yosias,
11 a i mina Yosias ya dama ni mina Yekonias
ikid na kabagis na kiden nga sakā nehulun ta
Istralita kiden tekiden nealit petta mafukuk
kid ta lugar na Babilonya.
12 A ta nepagyan ni Yekonias ta lugar na Ba-
bilonya a nagbalin hapa ta dama ni Salatila,
a i mina Salatila ya dama ni mina Zorubabel,
13 a i mina Zorubabel ya dama ni mina Abiyud,
a i mina Abiyud ya dama ni mina Eliakim,
a i mina Eliakim ya dama ni mina Azor,
14 a i mina Azor ya dama ni mina Saduk,
a i mina Saduk ya dama ni mina Akim,
a i mina Akim ya dama ni mina Eliyud,
15 a i mina Eliyud ya dama ni mina Elezar,
a i mina Elezar ya dama ni mina Matan,
a i mina Matan ya dama ni mina Hakob,
16 a i mina Hakob ya dama ni mina Hose,
a i Hose ya atawa ni Mariya,
a Mariya ya hina ni Hesus nga nagngagan hapa
ta Kristu nga Mangikerutan.
17 A itta mantu ya mafulu appat na simsim
ni Hesus addet te mina Abraham addet te mina
Dabid. A itta hapa ya mafulu appat na simsim
na addet te mina Dabid addet ta nekafukuk na taga
Istralita kiden ta lugar na Babilonya. A itta hapa
ya mafulu appat na simsim na addet ta neka-
fukuk na Istralita kiden addet te Hesus Kristu.

*Ya Nekeanak Ni Hesus
(Lk 1:26-35; 2:1-7)*

¹⁸ A ya pakabida na pakeanak ni Hesusen a intu yan: Te dana nagbabidan da ya pagatawa nig Mariya ikid ni Hose, ammi ta aweda para la pagdorug a dana matarun na i Mariya gafu ta nehuga na Kahalwa na Namaratu ta matarun. ¹⁹ Ammi te Hose a pahig na ta nakikadallaw i Mariya en, a yen ta ikayat na idarum petta pagtalekudan na mina ya nagbabidan da en. Ammi gafu ta maallak hapa i Hose en a awena ikayat ta mamatan ya babbayen, a nakanonot mantu tatakday ta awena mina idarum, te pagurayān na la. ²⁰ A tentu en para la nagnononot ta kumanin a nakatarinap hapa tentu nasidug, a nakipaita kan ya anghel na Namaratu tentu ta tarinap na.

“Hose O,” kunna kan na anghelen tentu, “Awem pahig ta dulay am alapam i Mariya ta atawam, te ya Kahalwa na Namaratu ya nangihuga ta nekatarun na. ²¹ A am maganak sangaw ya atawam ta lalaki a ingagan muy sangaw te Hesus, te intu sangaw ya mangikaru ta liwat na ikattolay muy kiden petta mekerutan kid,” kun na anghelen tentu.

²²⁻²⁵ A tentu en nahukal a kinurug ni Hose ya uhohug na anghelen tentu. Inalap na i Mariya ta bali na en petta atawa na, ammi aweda bit nagdodorug abat ta nekeanak na abbingen, a nengagan da hapa te Hesus. A uray yen na Namaratu petta magdulot ya nepeuhohug na ta aglavunen ta idi, te ya nebar na a

“Matarun sangaw ya balatang nga awan para la ta nakidorugan na ta lalaki, a maganak hala sangaw ta lalaki, a ya ibar da sangaw ta ngagan na abbingen a Iman-

wel,” kun na surat na aglavunen.

A ya ikayat na uhohugan na ngagan na en “**Imanwel**” a “**Ittan ya Namaratu tekitam,**” kunna.

2

Ya Ange Kiden Magapag Ta Abbingen Hesus

¹ A ta nepaganak ni Mariya te Hesus a itta kid ta ili na Betlehem ta lugar na Hudeya. A i Heruden hapa ya ari na Hudyo kiden. A ta kabalin na nekeanak ni Hesusen a itta ya lālāki kiden nga dumabilbig ta bitwan nga nagafu ta pake adayu ta daya na Hudeya, a nagdulot kid hapa ta ili na Herusalem, ² te pohutan da ta tolay kiden am had agyan na bagu en ari na Hudyo kiden,

“Te naita min ya lattog na bitwanen nga mangibar ta nekeanak na, a yen ta itta kamin sin te emmi hapa dayawan,” kunda.

³ A ta nepakadamag ni Ari en Herud ta ittan ya takwan na ari nga neanak ta lugar na en a nagburung na hapa, yaga nagburung hapa ya tolay na kiden ta ili na Herusalem. ⁴ A pinagkakampat na mantu ya padi kiden nga Hudyo ikid na mangituldu kiden ta relisyon da, a pinohutan na tekid am had sin na lugar ya kinankanna na aglavunen ta keanakan na Ari en Kristu nga nebar na Namaratu. ⁵ A ya uhohug da hapa a

“Yo ten, ili kan na Betlehem ya keanakan na,” kunda, “te ya uhohug na surat na aglavunen a

⁶ **Maski am ili na Betlehem ya kaassangan na ili ta lugar na Hudeya**

**a pake madaydayawan sangaw ammi
ta ngamin kiden ili ta lugar na
Hudeya,
te yen sangaw ya pagafun na Akkimohayan
nga magtaron ta tolai ku kiden nga Is-
tralita, 'kunna."**

⁷ A ta nepakadangag ni Herud ta uhohug na padi kiden ikid na mangituldu kiden a pinaayagan na hapa ya dumabilbig kiden ta bitwan, petta kabida na kid ta melemad, te damagan na tekid am kanu na araw ikid na hulan ya nelattog na bitwanen nga pakaitan da ta pakeanak na abbingen, ⁸ a sangaw pinagdulot na kid hala ta ili na Betlehem.

"E kanan ta iten Betlehem, te yen kan sangaw ya pakaitan muy ta abbingen. A sangaw am maita muy a emmuy hapa sangaw ibar ya agyan na en teyak, te e yak hapa sangaw magdayaw tentu," kunna kampon tekid.

⁹ A ta nekabalin da nagdangag te Herud a nagtugut kid na nga umange ta ili na Betlehem. A mappya la te netuldu na kid hapa na bitwanen nga naita da ta lattog na en, a yen ya aanungan da ta angen da abat ta nagimmang ta utun na bali en nga pagyanan na abbingen. ¹⁰ A ta pakaita dan ta nagimmang ya bitwanen a pake timoltolok ya nonot da ta talak da. ¹¹ A sangaw simarok kid hapa ta umag na bali en, a naita da hala ya abbingen Hesus ikid na hina na en Mariya. A alistu kid namalentud ta atubang ni Hesus nga nagdayaw tentu, kapye da inukadan ya kaha na agitunan da ta balituk ikid na mangina na bangog, a neuhet da ya iatad da tentu. ¹² A sangaw ta hiklam tekid nagkakāsīdug a nakatarinap kid, a tinarinap da

kan ta aweda kan mina magtoli te Herud, te itta kan ya dulay. A gafu ta kumanen a nagtatugut kid ha, ammi linillikan da ya agyan ni Ari Herud, a dumatang kid hala ta agyan da en.

Ya Pangitammang Ni Hose Teg Hesus

¹³ A ta gafan na dumabilbig kiden ta bitwan a nakatarinap hapa i Hose, a nakipaita kan ya anghel na Namaratu tentu.

“Imivwat kanan, Hose,” kunna kan na anghe-
len, “te itammang mu ya abbingina ikid na hina na ina, te iangem kid ta iten lugar na Egipto. A magyan kam la ten abat ta pakauhohug ku teko, te paapag ni Herud ya abbingina petta papasin na,” kunna kan.

¹⁴ A imivwat kid na ta tangngan na hiklam, a umange kid na ta lugar na Egipto.

¹⁵⁻¹⁸ Ammi ya Ari en Herud a pake nakaporay na ta dumabilbig kiden ta bitwan gafu ta aweda nagtoli tentu petta ibar da ya agyan na abbingen. A gafu ta pangayayyaw da tentu a negakkad na ta mapapasi ya ngamin kiden abbing ta ili na Betlehem ikid na paglelehut na en, talo am mesipat hapa mapapasi i Hesusen. A yen ta dinob na ya suddalu na kiden, a sa pinapasi da ya ngamin kiden lālāki na abbing nga tagdwa darun kontodu ngamin kaassangan da kiden, te nekwenta ni Herud ta ittan ya duwa na darun addet ta lalattog na bitwanen nga binida na dumabilbig kiden. A gafu ta pangpapasi da ta abbing kiden a nagdulot hapa ya kuman na binida na aglavunen mina Heremyas ta palungu araw, te ya uhohug na ta surat na en a

**“Pake masitang sangaw ya ngahal da ta ili na Rama,
te magtatangit ya simsim ni Rakel ta anak da kiden.**

A awena matabtabang na damdam da te awan na haman ya anak da kiden,” kunna.

Ammi teg Hose a nagyan kid la ta lugar na Egipto abat ta pasi ni Ari en Herud, kapye na kid pinatugut na Namaratu. Te yen ya uray na tekid petta magdulot sangaw ya nepeuhohug na ta aglavunen, te ya nebar na a

“Pinatugut ku ya anak ken ta lugar na Egipto,” kunna.

Ya Pagtoli Nig Hose Ta Lugar Na Istralita

¹⁹ A ta nepasi ni Ari en Herud a nagtarinap ha i Hose en ta iten Egipto, a naguhohug ha ya anghel na Namaratu tentu.

“Imivwat kanan,” kunna, ²⁰ “te dumatang kanan hala ta agyan muy ten Istralita, te nasin ya nangigakkad ta pasi na abbingina,” kunna kan.

²¹ A imivwat kid na, a netugut ni Hose ya abbingen ikid na hina na en, a dumatang kid ta lugar na Istralita kiden. ²² Ammi ta datang da ta iten a nadamag ni Hose ta intun magari i Arkelaw nga anak ni mina Heruden. A gafu ta nagtalaw hapa ig Hose ta bagu en ari a aweda nagdulot ta nagyanan da en. A tinarinap na ha ta magdulot kid ta lugar na Galileya. ²³ A yen mantu ya nagdulotan da, a nagyan kid ta ili na Nasaret, a yen hapa ya dumakalan ni Hesus. A gafu ta kumanen a

nagdulot hapa ya uhohug na aglavun kiden gafu tentu, te ya uhohug da ta surat da kiden a

“Ingagan da sangaw ta Taga Nasaret,”
kunda.

3

Ya Nepadangag Ni Hwan

(Mk 1:1-8; Lk 2-17; Jn 1:6-8, 19-28)

¹ A ta nepagpasa na addu na darun a itta ya takday lalaki nga nagnagan te Hwan, a intuu hala ya nangzigut ta tolay kiden gafu ta liwat da kiden. A naglaltog hapa i Hwan ta kawananan na babali ta lugar na Hudeya, te kinasaba na ya tolay kiden nga nagtalib.

² “Ulin muy ya gagangay muy, te ittan ya dafu tam nga nekari na Namaratu ta magturay tekita,” pakakin tekid,

³ te intuu hala ya binida na aglavunen mina Isayas nga mapolu bit ta Dafu tam, petta dana iparan na ya tolay kiden. Te ya uhohug ni Isayas a intuu yan:

“Itta sangaw ya makipaita ta kawananan na babali,

a iayayag na sangaw ya pangtabarang na ta tolay kiden,

petta meparan kid mina ta datang na Dafu tamen, petta malogon mina ya iange na tekid,” kunna.

⁴ A ya gagangay ni Hwan a nagbarawasi ta pinadday da en nga nagafu ta dutdut na kamelo, a sebarekas hapa ta la-las. A intuu la kanan na ya dudun ikid na tahu na kalaba. ⁵ A umange tentu ya addu na tolay nga taga ili na Herusalem, ikid na ngamin kiden ili ta lugar na Hudeya, ikid na

naggwadamdammang na karayan na Hurdan. ⁶ A dana nebosag da ya liwat da kiden tentu, kapye na kid zinigut ta karayanen.

Ya Pangaskasaba Ni Hwan

⁷ A ta nepakaita ni Hwan ta umange hapa mag-pazigut ya addu na Pariseyu ikid na Saduseyu nga mangituldu ta relisyon na Hudyo kiden a pake nagsasitangan na kid hapa.

“Kuga magimmamappya kam ta pagzigut muy. Awemuy mina pahig muy ta melillik kam sangaw ta pama-gang na Namaratu gafu ta pagzigut muy, ⁸ te dana ipaita muy mina ta naulin ya nonot muy, kapye muy magzigut. ⁹ A awemuy pahig ta melillik kam sangaw gafu ta simsim kam ni mina Abraham, te ibar ku tekamuy ta itta ya pakapangwa na Namaratu nga magpabalin ta batu kidin ta simsim ni mina Abrahamen. ¹⁰ Kuman kanan na kayu nga tokadan na Namaratu ewan, te dana neparan na ya watay na en, a awena la mabayag a tokadan na ya kayu kiden ta agyan na ramut da kiden. Te ya ngamin kiden kayu nga awan magmayan ta mappya a tokadan na kid kapye na kid iwarad ta afuy.

¹¹ “A yen ta itta yak sin nga mangzigut tekamuy ta danumin, petta mepasikkal ta nauli muy ya gagangay muy. Ammi itta sangaw ya ange ta gafan ku nga pake dakdakal ya pakapangwa na ammi teyak, te maski la awek megitta nga makitagabu tentu nga mangubad ta sapatos na kiden. A intu sangaw ya mangpasinap tekamuy ta Kahalwa na Namaratu. Ammi ya awan kiden

magbabawi a pa-gangan na kid sangaw ta afuy,
¹² te itta ya kuman na pagsap na ta tolay, a
 am nabalín magsap a uknudán na sangaw ya
 semayan, ammi apangan na sangaw ya kupat,”
 kunna tekid.

Ya Pangzigut Ni Hwan Te Hesus
(Mk 1:9-11; Lk 21,22)

¹³ A ta ye-yen kid na araw a nagganwat hapa
 i Hesus ta agyan na en ten Galileya, a dumatang
 ta karayan na Hurdan, te umange hapa pazigut
 te Hwan. ¹⁴ Ammi mamat haman i Hwan nga
 mangzigut tentu,

“Te anu haman pazigut ka teyak bakawa iyak
 mina ya zigutam?” kunna te Hesus.

¹⁵ Ammi ya tabbag hapa ni Hesus tentu a

“Awem la igamma ya kumanin, te mappya ta
 sa idulot ta ya ngamin pakkwa na Namaratu
 tekita,” kunna.

A malologon mantu i Hwan nga nangzigut tentu.

¹⁶ A insigida lumattog i Hesus ta danumen, a ku-
 man na bimangrit na hapa ya langit, a naita na ya
 Kahalwa na Namaratu nga nagsunak ta kuman na
 kalapati, a nagpotun na tentu. ¹⁷ A nepagka-ma na
 hapa ya naguhohug ta langit.

“Ye ye-yan ya Anak ku nga matakit ta nonot
 ku. Pake matalakanak tentu,” kunna.

4

Ya Pangparuba Ni Satanas Te Hesus
(Mk 1:12,13; Lk 4:1-13)

¹ A ta nekabalin ni Hesus nagzigut a pinagtugut
 na Kahalwa na Namaratu petta ange tatakday ta

bagbagetay kiden nga adayu ta tolay, te mappya ta attaman na hapa ya pangparuba ni Satanas tentu. ² A nagyan la ten abat ta appatafulu araw ikid na hiklam, ammi awena pulus nangnangan, a sangaw pake nelunus. ³ A yen hapa ya neange ni Satanas tentu, petta paruban na.

“Bakkan ka hud ta Anak na Namaratu ewan? A maguhohug ka mantu ta batu kidin, petta magbalin kid ta pan, petta mangan ka,” kun ni Satanas tentu.

⁴ Ammi ya tabbag hapa ni Hesus te Satanas a,
“Awek O, te ya uhohug na Namaratu ta lebru na en a

‘Bakkan la ta kanan muy ya pagafun na katolay muy am awa ngamin kiden uhohug nga ibar na Dyos muy,’ kunna.”

⁵ A gafu ta kumanen a takwan ha ya nepangparuba ni Satanas tentu, te neange na ta ili na Herusalem ta agyan na Simbaanen, a pinatayuk na ta pingit na atap na Simbaanen. A ya nebar na ha tentu a

⁶ “Bakkan ka hud ta Anak na Namaratu ewan? A maglattu kan mantu ta lutakewan, te nesurat hapa ta lebru na en ta doban na kan sangaw ya anghel na kiden nga magtaron teko, a ta-mawan da ka kan sangaw petta awem matakitan ta batu kiden,” kunna.

⁷ A ya tabbag ha ni Hesus tentu,
“Awek maglattu, te ya uhohug na takday surat na Namaratu a

‘Awemuy sangaw paruban ya pangkenga na Dafu muy Namaratu tekamuy,’ kunna.”

⁸ A gafu ta kumanen a neange na ha i Hesus ta

pake atata-nang na bagetay, a nesaned na nepaita ya ngamin kiden lugar ta paglelehutin kontodu tolai da kiden, a

“Itam ya kalalaki na lugar kidina ikid na gubyernu da,” kunna te Hesus. ⁹ “A ya ngamin nepaitak teko a kwam na sangaw am makidafu ka teyak,” kunna.

¹⁰ “Atsii, umadayu kan teyak, Satanas, te ya nesurat ta lebru na Namaratu a

‘Namaratu la ya dayawan mui, a intu la tatakday ya pakidafun mui,’ kunna.”

¹¹ A ta nepagtugut ni Satanas, a umange hapa ya anghel kiden nga manguffun te Hesus nga mangpasikan tentu.

*Ya Pamegafu Na Tarabaku Ni Hesus
(Mk 1:14,15; Lk 4:14,15; Jn 4:43-45)*

¹² A ta nekabalin na kumanen a nadamag ni Hesus ta nebalud dan i Hwanen nga nangzigut ta tolai kiden. A yen ta nagtugut hapa i Hesus ta lugar na Hudeya, te nagtoli ta agyan na en ta iten Galileya. ¹³ A pa nagan bit ta ili na Nasaret, kapye na umalit hapa ta ili na Kapernayum.

A ya ili na Kapernayum a nesaad ta pingit na Alug na Galileya ta lutaken nga nebingay ta tribu na Zebulun ikid na Naptali ta palungu na araw. ¹⁴ A yen hala ya naganan ni Hesus abat ta mabayag, te sinaned na ya ngamin kiden lugar na Hudyo kiden pase Hentil kiden ta lugar na Galileya. A uray hapa yen na Namaratu petta magdulot ya inuhohug na aglavunen mina Isayas, te ya uhohug na en a

15-16 **“Ya Hentil kiden nga taga Zebulun ikid na Naptali a magyan kid ta sugiram ikid na ngarab na pasi, ammi nadakaran kid na, te naita dan ya masikan na zilag,”** kunna.

17 A ta neaange ni Hesus ta ili na Kapernayum a pinegafwanan na ya mangipadangag ta damag na pagturay na Namaratu ta tolay kiden, a ya nebar na hapa ta tolay kiden a

“Ulin muy ya gagangay muy, te ittan ya Dafu muy nga nekari na Namaratu ta magturay teka-muy,” pakakin.

*Ya Pagpili Ni Hesus Ta Ituldu Na Kiden
(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11; Jn 1:40-42)*

18 A tentu en nagtugtugut ta pingit na Alug na Galileya a nesimmun na ya duwa na magkabagis, ig Simon nga magngagan hapa te Pedru, ikid ni Andres. A magtahukul kid na ta alugen te dumatahukul kid ta ikan, a binaran na kid.

19 “Dumagdag kanan hala teyak, te ituldu ta kam petta dumatahukul kam sangaw ta tolay,” kunna tekid,

20 a insigida newagak da ya tahukul da a dumagdag kid na. 21 A tekiden nagdulot nagtugtugut ta ba-naden a naita ni Hesus ya duwa ha na magkabagis, ig Santiago ikid ni Hwan, a nehulun kid hapa ta dama da en Zibadeyu ta barangay na en, a magpakappya kid ta tahukul da kiden. 22 A binaran ni Hesus ya duwa kiden magkabagis, a insigida newagak da ya dama da en ta barangayen, a dumagdag kid na hapa.

²³ A sa nahahulun kid ni Hesus nga nagsaned ta ngamin kiden ili ta lugar na Galileya, te mangit-
uldu hapa i Hesus ta kapilya na Hudyo kiden. A
nepadangag na hapa ya damag na pangikerutan
na Namaratu, yaga pinagmappya na hapa ya
magtatākit kiden ta magdaduma na takit ikid na
pagzigātān. ²⁴ A alistu kumalay ya damag na
pakapangwa ni Hesus addet ta lugar na Siriya ta
amyanan na Galileya, a enda hapa nekarad ya
ngamin kiden nagtatākit tentu. Itta ya nagtakit ta
magdaduma na takit, ikid na ut-ut, ikid na seanitu,
ikid na magkissiw, ikid na awan makahehit, a sa
pinagmappya na kid ngamin. ²⁵ A maski am had
ya eyan ni Hesus a dumadagdag hapa ya awan
bababang na tolay nga taga Galileya, ikid na lugar
na Dikapolis, ikid na ili na Herusalem, ikid na
lugar na Hudeya, ikid na dammang na karayan na
Hurdan.

5

Ya Netuldu Ni Hesus Ta Utun Na Bagetay (Lk 6:20-30)

¹ A gafu ta dumadagdag hapa ya pake addu na
tolay teg Hesus a gimon kid hapa ta bagetay. A ta
nepagtuttud ni Hesus a enna hapa kinalihung na
ituldu na kiden petta dangagan da ya ituldu na. ² A
ya netuldu na tekid a intu yan:

³ “Ya ngamin kiden makkamu ta itta ya pagku-
rangan da a nagāsāt kid, te Namaratu sangaw
ya makkamu tekid,” kunna.

⁴ “A ya magdamdam hapa gafu ta dulayen ta
paglelehutin a nagāsāt kid hapa, te Namaratu
sangaw ya manabtabang ta damdam da.

- ⁵ “A nagāsāt hapa ya ngamin kiden masippat, te yen kid sangaw ya makaalap ta ngamin lutakin nga pinadday na Namaratu ewan.
- ⁶ “A nagāsāt hapa ya ngamin kiden iminam ta mappya na gagangay, te uffunan na kid hapa sangaw na Namaratu.
- ⁷ “A ya ngamin kiden makipagrikna ikid na mangikallak a nagāsāt kid hapa, te ikid hapa ya ikallak na Namaratu ewan.
- ⁸ “A nagāsāt hapa ya tolay kiden nga matunung ya agnonotan da, te maita da sangaw ya Namaratu.
- ⁹ “A nagāsāt hapa ya ngamin kiden mangpakap-pya ta magtatapil, te yen kid ya ikwenta na Namaratu ta anak na nga megitta tentu.
- ¹⁰ “A ikamuy hapa nga tapangan da gafu ta matunung ya gagangay muy a nagāsāt kam hapa, te Namaratu sangaw ya makkamu tekamuy.
- ¹¹ “A am angarigan mantu ta amāmatan da kam, ikid na tapangan da kam, ikid na padpadulayan da kam gafu ta pangurug muy teyak a nonotan muy ta nagāsāt kanan. ¹² A mappya ta magayayat kanan, te pake dakal sangaw ya isagolyat na Namaratu tekamuy. A awemuy la magdamdam, te nonotan muy mina ya aglavun kiden na Namaratu ta palungu na araw, te kagitta muy kid hapa nga natapangan.”

Ya Keangarigan Na Mangurug

- ¹³ A ya netuldu na para tekid a
 “Ikamuy nga mangurug teyak a kuman kam na asin nga mekikkihu ta awan kiden mangurug, te ikamuy mina ya mangatad ta pagkap-

pyanan da. Ammi nonotan muy mina ya gagan-gayen asin, te am imawan ya apgad na a awan sangaw ta kapkappyan na, a mewarad sangaw ta dalan, petta kelubegan na tolay kiden.

¹⁴ “A ya takday para pangiangarigan ku tekamuy a ikamuy hapa ya kuman na zilag nga magpadakar ta tolay kiden. A mappya mantu ta awemuy ilingad ya pagdakar muy, petta pake maita ta kuman na ili nga napatayuk ta toktok na bagetay. ¹⁵ A am itta ya nagpagatang ta zilag na ta bali na a enna hud itagu ta umag na kalamba awa itun na haman ta kabagawan na, petta madakaran ya ngamin umag na bali en. ¹⁶ A kumanen hapa mina tekamuy, te mappya ta awemuy ikamat ya pagdakar muy ta ikattolay muy kiden, petta maita da hapa ya kappyanan na tarabaku muy, a ikayat da hapa sangaw dayawan ya Namaratu ta kuman na ikamuy.

Ya Ituldu Ni Hesus Ikid Na Lintigen

¹⁷ “A awemuy mina pahig ta yen ya neangek sin petta azin ku ya lintig na Namaratu ikid na nesurat na aglavun kiden, te awek kid azin awa pake ipaitak hud la ya ikayat da uhohugan, ¹⁸ te ya pake ibar ku tekamuy a mapmappya ta lumitap ya langitewan pase lutakin ammi ta maazi ya maski kaassangan na letra ta lintig na en, te mappya ta sa magdulot ya ngamin nesurat ta lintig na en. ¹⁹ A maski am inya sangaw ya magsoysoy ta maski kaassangan na uhohug ta lintig na en ikid na manansanat hapa ta kadwan petta magsoysoy kid hapa a aweda sangaw mesipat ta tolay kiden nga iturayan na

Namaratu ewan. Ammi ya kanayun mangidulot ikid na mangituldu ta lintig na en a yen kid sangaw ya igitta na Namaratu ta kaispotan na tolay na kiden. ²⁰ Te ya pake ibar ku tekamuy a mapmappya mina ta magsurok ya kappya muy ammi ta kappya na Pariseyu kiden nga kampon la mappya ya tarabakun da, te am awan a awemuy sangaw mesipat ta iturayan na Namaratu ewan.

Ya Ituldu Ni Hesus Ta Magporay

²¹ “Dana nadangag muy hapa ya netuldu da ta popolu kiden dadagkal muy ta

‘Awemuy mamapasi ta tolay, te maski am inya sangaw ya mamapasi a medarum sangaw ta atubang na mangpa-gang ta makaliwat,’ kunda tekid.

²² Ammi ya uhohug ku tekamuy ta ayanin a maski am magporay kam ta ikattolay muy a medarum kam sangaw ta atubang na Namaratu ewan. Te am **‘Awan ka ta kapkappyan,’** kummuy ta ikattolay muy a medarum kam ta atubang na mangpa-gang ta makaliwat, a mewarad kam sangaw ta pangtaguhali na Namaratu ewan. ²³ A am angarigan mantu ta itta ka ta bali na Namaratu nga makimallak, a manonot mu ya liwat mu ta kagittam tolay, ²⁴ a e ka bit makikoma tentu, kapyem ange ha makimallak. ²⁵ A am itta ya mangidarum teko gafu ta liwat mu tentu a mappya ta alistu ka makikoma tentu ta awena para la nepangidarum teko. Te am nedarum na kan ta kwes a igawat na ka sangaw na kwes ta polis petta ibalud da ka.

²⁶ A talaga ta awem sangaw makauhet abat ta nabalin na ya pangikarum ta ngamin liwat mu.

*Ya Ituldu Ni Hesus Ta Magatattug
(Mk 10:11; Lk 16:18)*

²⁷ “A dana nadangag muy hapa ya netuldu ni mina Moses ta idi ta ‘**Awem mangadallaw,**’ kunna. ²⁸ Ammi ya uhohug ku tekamuy ta ayanin a maski am inya ya mangit-ita ta babbay gafu ta pagattugān na a nekwenta hala ta mangadallaw ya nonot na en. ²⁹ A yen ta ibar ku ta tagtakday tekamuy ta am magliwat ka mina gafu ta sanatan na ka na takday matam a mappya ta kilotam ya matamen petta iwarad mu, te mapmappya ta mewarad ya takday la na matam ammi ta sa mewarad sangaw ya ngamin barim ta pangtaguhali na Namaratu ewan. ³⁰ A am masanat ka magliwat gafu ta takday kamat mu a mappya ta gappakam ya kamat men petta iwarad mu, te mapmappya ta awan ya takday kamat mu ammi ta sa mewarad sangaw ya ngamin barim ta pangtaguhali na Namaratu.

Ya Ituldu Ni Hesus Ta Makigungay

³¹ “A ya netuldu hapa ni Moses ta idi a ‘Maski am inya ya makigungay ta atawa na a mappya ta atadan na ta papel na pakigungay na tentu,’ kunna.

³² Ammi ya uhohug ku tekamuy ta ayanin a maski am inya na lalaki ya makigungay ta atawa na a ya lalaki en sangaw ya makaliwat am makiatawa ha ya negungay na en, te kuman na napersa nakikadallaw, ammi awan bale am apolu nakikadallaw ya babbayen kapye na

igungay na lalaki en. A maski am inya ya mangatawa ta negungay na en a nekwenta hala ta mangadallaw.

Ya Ituldu Ni Hesus Ta Magpagasingan

³³ “A dana nadangag muy hapa ya netuldu ta dadagkal muy kiden gafu ta pagpagasing muy, te ya nebar ni mina Moses a

‘Am itta ya ikarim nga ipagasingam ta Namaratu ewan a awem mantu mangilogot, te idulot mu ya nekari men,’ kunna.

³⁴ Ammi ya uhohug ku tekamuy a awemuy malat magpagasingan ta maski am anu ya ngagan na, te makaliwat kam. ‘**Ampade mahunak sangaw ya langit am tulad ya ikari kin teko,**’ awemuy kumin, te pagyanan na Namaratu ya langitina. ³⁵ ‘**Ampade lumitap ya lutakin am awek idulot ya kinan ken,**’ awemuy hapa kumin, te ya lutakin ya pagkasoyadan na takki na Namaratu ewan. A awemuy hapa ikabat ya ili na Herusalem, te yen sangaw ya pagyanan na Ari en nga pagtogkokan na Namaratu. ³⁶ A awemuy hapa ikabat ya huk na ulu muy, te awan haman ta makkwa muy ta huk muy petta mauli mina. ³⁷ Am itta ya onan muy a ‘**On,**’ kummuy la ten. A am itta ya awayan muy a ‘**Awek,**’ kummuy la ten. Te am magpagasingan kam para a yen ya tarabaku ni Satanas.

Ya Ituldu Ni Hesus Ta Mangibalat

³⁸ “A ya takday ha nadangag muy nga netuldu ni mina Moses a

‘Am itta ya mangbattak ta matam a bat-takam hapa ya mata na. A am pakkam na ya ngipam a pakkam hapa ya ngipan na,’ kunna. ³⁹ Ammi ya uhohug ku tekamuy ta ayanin am itta ya mangwa ta dulay tekamuy a awemuy la ibalat. Am lappagan na ya pahingil mu a itayam hala tentu ya taakub. ⁴⁰ A am idarum na ka petta alapan na ya barawasim a iatad mu hala kontodu kamasitam. ⁴¹ A am persan na ka mehulun tentu abat ta takday kilumetru a hulunam la maski abat ta duwa na kilumetru. ⁴² Am itta ya adangan na ono gubatan na teko a iatad mu la.

Ya Gagangay Na Mangidduk

(Lk 6:31-36)

⁴³ “A ya takday ha nga nadangag muy nga netuldu da ta idi a

‘Iddukam ya makikofun teko, ammi ya makitapil teko a awem la ikallak,’ kunda.

⁴⁴ Ammi ya uhohug ku tekamuy a iddukan muy ya makitapil tekamuy, a pakimallak muy hapa ya mangigaged tekamuy, ⁴⁵ pettam megitta kam ta Dama muyewan Namaratu. Te ya gagangay na Dama muyewan a paglattogan na ya bilag na en ta ngamin tolay, dulay am dulay ikid na mappya am mappya, yaga pagudanān na hapa ya agyan na magliwat pase awan magliwat. ⁴⁶ A mappya ta kunna ten ya tarabakun muy, te am intu la iddukan muy ya mangidduk tekamuy a itta hud sangaw ya pangsagolyat na Namaratu tekamuy, te awan hamam ta pagdaduman muy na magdarogas kiden nga mangidduk ta

mangidduken tekid. ⁴⁷ A am intu la pagdulotan muy ta bali muy ya kahulun muy kiden a had kukunna mantu imaddu na tarabaku muy ammi ta tarabaku na awan kiden makkamu ta Dyos muy. ⁴⁸ Mappya mantu ta awan ta taliban muy ta pangidduk muy petta megitta kam ta Dama muyewan Namaratu, te awan ta idaduma na ta ngamin tekamuy.”

6

Ya Ituldu Ni Hesus Ta Manglimut

¹ A ya ituldu para ni Hesus tekid a

“Itan muy ta ipabuya muy ya kappya muy ta atubang na tolay petta dayawan da kam, te am kunna ten ya tarabakun muy a awan sangaw ta pangsagolyat na Dama muyewan tekamuy.

² A am angarigan mantu ta manglimut kam a awemuy ipadangag ya panglimut muy ta kuman na gagangay na magimmamappya kiden, te intu la pangatad da am itta kid ta umag na paggagimungan ikid na dapun, petta pahig na tolay kiden ta masikan ya pangidulot da ta lintig na Namaratu. Ammi ya pake ibar ku tekamuy a naalap dan ya sagolyat da ta pangdayaw na tolay kiden tekid. ³ A am angarigan mantu ta manglimut kam a awemuy la ibabar maski ta pake abikanen nga kofun muy, ⁴ te mangatad kam hud la am awan ta makaita, a ya Dama muyewan nga makaita ta ngamin ya mangsagolyat sangaw tekamuy.

*Ya Ituldu Ni Hesus Ta Makimallak
(Lk 11:1-13)*

⁵ “A kumanen hapa am makimallak kam ta Namaratu a awemuy la parigan ya magimamappya kiden nga ape la magdayaw ta Namaratu. Te am makimallak yen kid a ikayat da ipaita ya pakimallak da ta umag na kapilya da ikid na ang-angen na tolay, petta pahig na tolay kiden ta abikan kid ta Namaratu, ammi naalap dan malat ya sagolyat da ta pangdayaw na tolay kiden tekid. ⁶ A am itta mantu ya mayat makimallak a ange mina tatakday ta awan ta totolay nga makaita ikid na makadangag tentu. A ya Dama na ewan nga awan maita a intu hapa la sangaw ya makaita ikid na mangsagolyat tentu.

⁷ “A kumanen hapa am makimallak kam tentu a awemuy totolin uhohugan ya takday la ta kuman na akkimallak na Hentil kiden ta dyos da kiden. Parig da ta dangagan na kid na dyos da gafu ta kaddu na uhohugan da, ⁸ ammi awemuy parigan ya akkimallak da, te ya Dama muy ta langitewan a dana amu na am anu ya masapul muy maski awemuy para la inadang tentu.

⁹ “A mappya mantu ta kumanin ya pakimallak muy:

‘Ay, Afu, nga Dama mi ta langit, ampade nonotan na ka mina na ngamin tolay sin,

petta sa ikamat da ya ngagam, ¹⁰ ikid na makituray kid teko,

petta kanayun magdulot hapa ya ngamin ikayat mu ta lutakin ta kuman na tarabakun da ta langitina.

¹¹ A atadan na kami haen, Afu, ta kanan mi ta kinanghahaw.

¹² A pakoman na kami hapa ta liwat mi kiden teko, te napakoma min hapa ya nagliwat tekami.

¹³ A awena kami doban ta pagliwatan mi, te ikerutan na kami hud la ta pangparuba ni Satanas tekami. Amen.'

¹⁴ "A mappya ta dana pakoman muy ya nagliwat tekamuy kapye muy makipakoma ta Dama muyewan, petta pakoman na kam hapa. ¹⁵ Te am awemuy pakoman ya ikattolay muy nga nagliwat tekamuy a awena kam mantu pakoman na Dama muyewan ta liwat muy.

¹⁶ "A am ngilinan muy ya arawen nga aweda pangan gafu ta damdam muy ikid na pakimallak muy a awemuy ipaita ya damdam muy ikid na bisin muy ta kuman na magimmamappya kiden nga ape magdamdam, te dana tunan da ya ulu da ikid na mukat da ta lafu, petta maita na tolay kiden ta aweda pulus mangmangan. Ammi naalap dan malat ya sagolyat da ta pangdayaw na tolay kiden tekid. ¹⁷ A am awemuy mantu mangan a magamwas kam ikid na magtagetay kam ta kuman na gagangay muyen hala, ¹⁸ petta bakkan ta tolay ya makaita ta awemuy pangan am awa Dama muyewan nga awemuy maita, a intu hapa la ya makkamu ta damdam muy ikid na mangsagolyat tekamuy.

Ya Ituldu Ni Hesus Ta Maginggum

¹⁹ "A mappya hapa ta awemuy maguknud ta pagba-nang muy ta lutakin, te perdin na sangaw na ulolag ikid na duping, yaga sarokan na sangaw na tulisan petta takawan na. ²⁰ Mapmappya hud la ta isaned muy

ya sobra na kwa muy, petta magserbi ta kappyanan na ikattolay muy kiden. Te am kunna ten ya tarabakun muy a itta sangaw ta Namaratu ewan ya pagba-nangan muy nga awan maperdi, a awena masi-ged na tulisan. ²¹ Te am itta la ta Namaratu ewan ya pake kengan muy a yen la ya agyan na nonot muy.

²² “Ya mata muy kidina ya mangatad mina ta dakar na bari muy, a am mappya ya mata muy a sa madakaran ya ngamin bari muy. ²³ Ammi am dulay ya mata muy a sugiram hapa sangaw ya ngamin bari muy. A am sugiram mantu ya mag-dakar mina ta bari muy a pake sugiram kanan.

²⁴ A yen ta ibar ku hapa tekamuy ta awena mabalin ta duwa ya dafu muy, te am pake ikayat muy ya takday a kuman na ikatupag muy ya takdayen, a am sa idulot muy ya ikayat na takday a kuman na aweyan muy ya takdayen. A yen ta awemuy mapaggindan manonot ya Namaratu ikid na pagba-nang muy hapa.

²⁵ “A ya pake ibar ku mantu tekamuy a awe-muy mina burungan ya pagkatolay muy am anu sangaw ya kanan muy ikid na inuman muy. A awemuy hapa burungan am anu sangaw ya pagbarawasi muy, te Namaratu haman ya nangatad ta bari muy ikid na angkat muy, a awena hud iatad ya magserbi ta angkat muy ikid na bari muy? ²⁶ Intu mina pagnonotan muy ya mamanuk kiden, te aweda haman magmula ikid na maggapas, yaga aweda haman maguknud ta kanan da, ammi mangan kid hala, te ya Dama muyewan ya makkamu ta kanan da. Ammi tekamuy a pake mesasita kam tentu

ammi ta mamananuk. ²⁷ A maski am magburung kam mina a itta hud ya medagga ta pagkatolay muy maski ta takday la na oras gafu ta pagburung muy? ²⁸ A annun muy hapa burungan ya pagbarawasi muy? Itan muy la ya lappaw kiden awa aweda haman magbannag magdaget ta kuman na barawasi da, ammi magisipot kid hala. ²⁹ Pake is-ispot kid ammi ta Ari en mina Solomun, te awena haman negitta na kalalaki na nepagbarawasi na ta kalalaki na lappaw kiden. ³⁰ A am kumanen mantu ya kalalaki na pabarawasi na Namaratu ta kaddat kiden nga makalimagan kapye da matongradan a awan hud ta pangkenga na tekamuy ta pagbarawasi muy?

“Anu haman ta assang la ya pangikatalak muy tentu? ³¹ Awemuy mantu burungan am had ya pangalapan muy sangaw ta kanan muy ikid na inuman muy ikid na pagbarawasi muy, ³² petta awemuy megitta ta awan kiden makkamu ta Dyos muy, te yen kid ya kuga mafu-lotan nga magburung ta pagkatolay da. Ammi ya Dama muyewan ya makkamu ta ngamin masapul muy, ³³ a am intu apolu karagatan muy ya ikayat na Namaratu ikid na patarabaku na tekamuy a sa medagga hapa sangaw ya ngamin masapul muy. ³⁴ A awemuy mantu burungan ya masapul muy sangaw ta lakwat, te awemuy para la amu am anu ya dumatang ta lakwat. A awemuy mina daggan ya burung muy, te gustun ya burung muy para ayanin na araw.”

7

*Ya Pangihuya Ni Hesus Ta Mangpaliwat
(Lk 6:37-42)*

¹ A ya ituldu para ni Hesus tekid a

“Awemuy ka-ma la palpaliwatan ya ikattolay muy, talo am paliwatan na kam sangaw na Namaratu ewan. ² Te am anu ya pangitan muy ta kadwan a kumanen hapa sangaw ya pangitan na Namaratu tekamuy. A ya pangikwenta muy ta ikattolay muy a kumanen hapa sangaw ya pangikwenta na Namaratu tekamuy. ³ Ya ibar ku ta tagtakday tekamuy a anu haman ta ihuyam ya salasangkap ta mata na ikattolay mu, am awem maamu ta itta hapa ya tarosu ta matam. ⁴ A pa-pa-num maazi ya salasangkap na am itta para la ya tarosu ta matam? ⁵ Kuga magimmamappya ka. Azim bit ta apolu ya tarosu ta matam, a sangaw magdakar ya pakaitam, pettam maazim ya salasangkap ta mata na ikattolay mu.

⁶ “A am ikayat muy bidan ya mappya nga netuldu na Namaratu tekamuy a itan muy ta awemuy bidan ta kuman na atu kiden nga malogon magporay, talo am tapilan da kam sangaw. A awemuy hapa iwarad ya mapateg teko ta atubang na awan kiden makanonot talo am ilublubeg da la sangaw ta kuman na bahuy kiden.

*Ya Sagolyat Na Makimallak
(Lk 11:1-13)*

⁷⁻⁸ “A am itta ya masapul muy a adangan muy la ta Namaratu te iatad na hala tekamuy, te

am kanayun apagan muy ya ikayat muy tentu a maapagan muy hala, a am magtoktok kam tentu a hukatan na kam. ⁹ Te maski am ikamuy ya pagadangan na anak muy ta kanan na a batu hud ya iatad muy tentu? ¹⁰ A am dalag ya adangan na a ulag hud ya iatad muy? ¹¹ A yen mina ya pagnonotan muy, te maski am seliwat kam a amu muy haman mangatad ta kappyanan ta anak muy kiden. A kontimas mantu ta mangatad i Dama muyewan ta kappyanan ta magadang tentu.

¹² “A am anu ya ikayat muy ta ipaita na ikattolay muy tekamuy a mappya ta kumanen hapa ya ipaita muy tekid, te yen ya fun na ngamin patarabaku na Namaratu tekamuy nga nesurat ta lintig na en ikid na lebru na aglavun kiden.

Ya Duwa Na Dalan

¹³ “A am ikayat muy simarok ta pagtolayan muy a intu angen muy ya mailaten sasarokan, te maski am malmalogon ya dalan ta agyan na alawa en sasarokan a yen haman ya ange ta kaperdin na kahalwa muy, a addu hapa ya kahulun muy, te yen ya angen na addu na tolai. ¹⁴ Ammi assang la na tolai ya makadatang ta agyan na pagtolayan, te ilat ya sasarokan na, yaga mazigat hapa ya dalan na en.

Ya Pakaitan Ta Kakurugan Na Mangurug

¹⁵ “A itan muy hapa ta maayayyaw na kam sangaw na ape mangipadangag ta uhohug na Namaratu, te am e kid tekamuy a igitta da ya bari da ta kuman na mangurug, ammi ya nonot da ya kuman na nonot na atu en nga

magkalong. ¹⁶ A ya gagangay da ya pakaitan muy ta kaladdud da, te awena hamam negitta ta uhohugan da. Am maita muy ya lanut na mawini a yen hud ya pakaitan muy ta mayan na patani? A am ambabanga a yen hud ya pakaitan muy ta mayan na anyog? ¹⁷⁻¹⁸ A kumanen hapa ta kompormi na kayu, te am mappya ya fun a magmayan hud sangaw ta dulay awa mappya hamam. Ammi am dulay ya fun a magmayan hud ta mappya awa dulay hapa ya mayan na en.

¹⁹⁻²⁰ “A kumanen hapa ta ange kiden mangit-
uldu tekamuy, te ya tarabaku da ya pakkamun
muy tekid am mappya kid ono am matulad kid.
A ya ngamin kiden fun nga awan magmayan
ta mappya a matukad kid hala sangaw petta
mewarad kid ta afuy. ²¹ A maski am ibar da
ta iyak ya dafu da a bakkan ta yen kid sangaw
ya pasarokan ku ta agyan na Namaratu ewan,
te intu la sangaw makasarok ya mangidulot ta
ikayat ni Damakewan.

²² “A sangaw ta araw na pama-gang na
ta awan kiden mangurug a addu sangaw ya
makikekallak teyak, te

‘Afu, Afu, ikallak na kami, te ikami paen ya
nangipadangag ta ngagam, a ya ngagam hapa
ya nepagpatugut mi ta anitu, a addu hapa
ya pinadpadatu mi, Afu, gafu ta kalalaki na
ngagam,’ kunda sangaw teyak.

²³ Ammi ya ibar ku sangaw tekid a

‘Umadayu kanan teyak, ikamuy nga mag-
tarabaku ta awan kustu, te bakkan hamam
teyak ya nangidob tekamuy,’ kunku sangaw
tekid.

Ya Keangarigan Na Magbali

²⁴ “A am pake nonotan muy ya ngamin kiden netulduk tekamuy petta yen kid ya tarabakun muy a megitta kam hapa ta kuman na nakanonoten nga nagbali ta maladda na bali. Te ya nakanonoten nagbali a dana nagpili ta maladda na arigi, kapye na kid nekali ta adalam. ²⁵ A tentu en nagkawan ta agyan na bali na en a pirmi ya sikan na paddaden ikid na udanen addet ta naglayus, ammi awena hala natukalit na bali na en te maladda haman ya arigi na kiden yaga adalam hapa ya kali da. ²⁶ Ammi ya awan kiden mangdangag ta uhohug ku kiden a megitta kid ta kuman na awanen nakanonot nga nagbali ta malogon matukalit. Te ya awanen nakanonot a nangalap ta magdalikompormi na arigi, yaga netunglak na kid ta assang la. ²⁷ A tentu en nagkawan a pirmi ha ya sikan na paddaden ikid na udan ikid na layus ta agyan na bali na en, a piga la ya katukalit na, a sa nakutukutet hapa.”

²⁸ A yen bit la ya addet na netuldu ni Hesus ta tolay kiden, ammi nepagpaka-lat da hapa ya gagangay na pangituldu na, ²⁹ te nangituldu ta kuman na intu ya makkamu ta ngamin, a bakkan ta kuman na gagangay kiden nangituldu tekid.

8

Ya Pagpamappya Ni Hesus Ta Naggalis (Mk 1:40-45; Lk 5:12-15)

¹ A gafu ta nabalin na i Hesus nangituldu a dumagut na ta bagetayen, a dimadagdag hapa

ya pake addu na tolay. ² A ka-ma la itta ya tak-day lalaki nga naggalis, a umange namalentud ta atubang ni Hesus.

“Ay Afu, ikallak nak haen, te amuk ta maurum ya tabbit kin am ikayat mu,” kunna.

³ A ya uhohug ni Hesus ta nepangisi-ged na ta lalaki en, a **“Ikayat ku hapa, a itam awa malinis na ya tabbit mina,”** kunna. A ka-ma la imawan ya galis na en. ⁴ A ya uhohug para ni Hesus tentu a

“Itam ta awan ta pangibibidam ta isin, ammi em ipaita ya barim ta padi en ta simbaanen petta maita na ta awan na ya galis men, a iatad mu hapa tentu ya iatang na ta kuman na nebar ni Moses ta lintigen, te yen sangaw ya mangipasikkal ta tolay kiden ta nagmappya kan,” kunna.

A sangaw nagdulot hapa i Hesus ta ili na Kaper-nayum.

*Ya Pakimallak Na Suddalu En Te Hesus
(Lk 7:1-10)*

⁵ A tentu en simarok ta ili en a itta hapa ya kapitan na suddalu nga taga Roma, a umange nangdafung tentu.

⁶ “Ikallak nak haen, Afu, te itta ya tagabuk ta bali nga awan makahehit, a pake mazigatan na,” kunna te Hesus.

⁷ “A entanan mantu ta balim petta pagmap-pyan ku,” kunna hapa ni Hesus.

⁸ Ammi ya uhohug na hapa te Hesus a

“Maski awem la ange ta bali, Afu, te awek megitta ta kappyam. A ibar mu la ya kakustun na pagmappya na a amuk ta magmappya hala,

⁹ te maski iyak, Afu, a itta ya mangituray teyak, yaga itta hapa ya suddalu nga iturayan ku. A am ‘**E ka ten,**’ kunku ta takday a ange hala ten. A am ‘**E ka sin,**’ kunku para ta takday a ange hala teyak. A am ‘**Kwam yan,**’ kunku ta tagabu ken a kwan na hala. A kontimas mantu ta makkwa hapa ya ngamin uhohugam,” kunna.

¹⁰ A pake nepagpaka-lat ni Hesus ya inuhohug na kapitanen, a dinayawan na hapa ta atubang na tolay kiden nga dumagdag tentu.

“Pake masmasikan haman ya pangikatalak na kapitanen ammi ta Istralita kiden. Te maski am ikid ya pinili na Namaratu ta tolay na a awan para la ta naitak tekid nga mangikatalak tentu ta kuman na kapitanin,” kunna tekid.

¹¹ “A pake ibar ku hapa tekamuy ta pake addu para sangaw ya mangurug nga taga ngamin kiden lugar ta paglelehutin. A maski am bakkan ta Istralita kid a mesipat kid hala sangaw teg mina Abraham ikid ni mina Isak ikid ni mina Hakob ta pangikerutan na Namaratu ewan.

¹² Ammi ya Istralita kiden nga apolu pinili na a melogot sangaw ya pake addu tekid, te meab-bang kid sangaw ta agyan sugiram, a magyan kid la ten makatangtangit ikid na magngahitam,” kunna tekid.

¹³ A ya nebar na hapa ta kapitanen a

“Dumatang kan la ta balim, te nabalin na ya inadang men teyak ta kuman na nekatalak mu,” kunna.

A negindan hapa ya nepagmappya na tagabu na en ta nepaguhohug ni Hesusen.

*Ya Pagpamappya Ni Hesus Ta Nagtatākit
(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)*

¹⁴ A ta nepagtugut nig Hesusen a kumin kid ta bali ni Pedru. A ta datang da ta bali na en a nedatangan da ya katahungan ni Pedru nga babbay nga umaidda, te nagpatu. ¹⁵ A enna sini-ged ni Hesus ya kamat na en, a yen hapa ya nepagkamag na patu na en. A sangaw nagtayuk hapa, a enna nepagafuy ig Hesusen. ¹⁶ A sangaw ta hiklam a itta ya nagdadatang ta bali da en nga ange mangikahad ta addu na seanitu ikid na magtatākit. A pinatugut ni Hesus ya anitu na seanitu kiden ta kasikan na uhohugan na, yaga pinagmappya na hapa ya ngamin kiden nagtatākit. ¹⁷ A gafu ta kumanen a nagdulot hapa ya inuhohug na aglavunen mina Isayas, te ya uhohug na en a

“Intu ya nangazi ta pagkafuy tam ikid na nagpamappya ta takit tam kiden,” kunna.

*Ya Tabarang Ni Hesus Ta Dumagdag Tentu
(Lk 9:57-62)*

¹⁸ A ta takday ha na araw a itta kid ta pingit na alug, a umange hapa kumalihung ya pake addu na tolay. Ammi ya uhohug ni Hesus ta ituldu na kiden a **“Entanan ta dammangewan,”** kunna. ¹⁹ A kama la umabikan hapa tentu ya takday mangituldu ta lintig na Namaratu, a

“O, Mistro,” kunna te Hesus, “Dumagdagak hapa teko, te maski had sin ya eyam,” kunna.

²⁰ “A pake kakallak ka sangaw am dumagdag ka teyak, te maski am iyak ya Tolayen nga Taga Langit a awan haman ta datangan ku ta pagibannagan ku mina. A mapmappya haman ya

kasasaad na mungaw ikid na mamanan kiden, te itta haman ya pagyanan da,” kun ni Hesus tentu.

²¹ A sangaw pehulun hapa ya takday para na ituldu na, te

“Dumagdagak hapa sangaw teko, Afu, ammi indagan ku bit ya pasi ni damaken, te itanam ku,” kunna.

²² Ammi ya uhohug ni Hesus tentu a

“Bay-am la, te ya awan kiden matolay ta Namaratu a yen kid mina ya makkamu mangitanam ta kahulun da kiden nasi, ammi teko a dumagdag kan teyak,” kunna.

*Ya Pagpaimmang Ni Hesus Ta Paddad
(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)*

²³ A ta nepaglugaan ni Hesus ta barangayen a dumagdag hapa ya ituldu na kiden. ²⁴ A tekid para la dumakit ta alugen a nasidug na i Hesus ta barangayen, a ka-ma la nagsikan na ya paddaden ta kuman na kawan, a lima-nug na ya danum na alugen ta umag na barangay da en. ²⁵ A gafu ta nagburung na ya kahulun na kiden a enda hapa hinukal i Hesus.

“Ay Afu, ikerutan na kami, te lumammad kitanan,” kunda.

²⁶ “A anu haman ta magburung kam? Kuga assang la ya pangikatalak muy,” kunna hapa tekid.

A tentu en nagtayuk a “**Magimmang kanan,**” kunna ta paddaden ikid na palung kiden, a nagimmang kid na, a nagsimpan ya danumen. ²⁷ A pake nagpaka-lat hapa ya kahulun na kiden tentu, a

“Anu panaw ya katolay na tolayin yan, te maski ya paddad ikid na palung a kurugan da hala ya uhohug na,” kunda.

*Ya Pagpamappya Ni Hesus Ta Duwa Na Seanitu
(Mk 5:1-20; Lk 8:26-39)*

²⁸ A tekiden nakadatang ta dammang na alugen a itta kid na ta lugar na Gadareno kiden, a nepagka-ma ni Hesus ya duwa na lalaki nga pinagguyung na anitu da kiden, te bagu nagafu kid ta agyan na tanam kiden. Pake maporay kid kan ta idi addet ta magtalaw ya tolay kiden nga magtalib ta agyan da. ²⁹ A ta nepakaita da te Hesus a naggihawa kid tentu,

“Iko kad ya Anak na Namaratu ewan, ammi anu itta ka sin tekami? Awena kami haen pakākāllakan, te awan para la ya araw mi en,” kunda te Hesus.

³⁰ A gafu ta itta hapa ya addu na bahuy nga magdukdukit ta sang adayu tekid, ³¹ a inadang na anitu da kiden ta yen kid ya pangidoban ni Hesus tekid.

“Am patugutan na kami ta lalaki kidin a doban na kami mantu ta bahuy kidewan,” kunda.

³² “**A e kanan mantu,**” kun ni Hesus ta anitu da kiden, a nagtugutan da ya lalaki kiden, kapye da simarok ta bahuy kiden. A ka-ma la nagadukal ya bahuy kiden bumilag, a sa nagurdak kid ta gatab na bagetayen kapye da nagkahunnak ta alugen, a sa nagkalimat kid na. ³³ A ya nagtahon kiden ta bahuy kiden a nagbabilag kid na hapa nga ange ta ili, a nedanug da hapa ya ngamin naita da ta nepagpamappya ni Hesus ta duwa kiden lalaki.

³⁴ A magananwan la a imuhet ya ngamin kiden tolay ta ili, te enda itan i Hesus. Ammi ta datang da tentu a aweda hamon pinagdulot awa nebar da hud la ta umadayu ta agyan da.

9

Ya Pagpamappya Ni Hesus Ta Awan Makahehit (Mk 1-12; Lk 5:17-26)

¹ A naglalugan mantu ha ig Hesus ta barangay da en, a nagtoli kid ha ta nagafun da en ta dammang, a dumatang kid na ta ili na en. ² Awena la nabayag a itta ya enda nekahad nga awan makahehit ta bali en nga nagyanan ni Hesus, a nesarok da ta bali en nga umaidda para la ta pagiddan na en. A ta nepakaita ni Hesus ta pangikatalak da tentu a naguhohug hapa ta awanen makahehit.

“Matalak ka la, Aleng, te pakoman kun ya liwat mu kiden ta Namaratu,” kunna.

³ Ammi ya kadwan kiden nga mangituldu ta relisyon na Hudyo kiden nga gituttudan hapa ta umag na bali a linibakan da hapa ya inuhohug ni Hesus ta nonot da hapa la.

“Dulay mantu yan na tolay te ugtulan na hamon ya turay na Namaratu,” kun na nonot da.

⁴ Ammi narikna ni Hesus ya nonot da, a

“Anu hamon ta libakan muy ya inuhohug ken? ⁵ Had sin hud ya malmalagon, am pakoman ku ya liwat na kiden ono am pagmappyan ku petta makatugut? ⁶ Ammi itta ha ya ibar ku ta awanin makahehit, petta amu muy ta itta ya turay na Tolayen taga Langit nga mangpakoma ta liwat na tolay kiden,” kunna tekid.

A ya nebar na en ta awanen makahehit a

“Imivwat kan, Aleng, te alapam na ya pagid-damina a dumatang kan ta balim,” kunna.

⁷ A imivwat kad, kapye na magtugut, a nagdulot hapa ta bali na. ⁸ A ta nepakaita na tolay kiden ta nagmappyan ya lalaki en a nahigalan kid na, oturu dinayawan da ya Namaratu gafu ta inatadan na ya tolay ta kuman na pakapangwa na en.

*Ya Pangpadagdag Ni Hesus Te Matyu
(Mk 13-17; Lk 5:27-32)*

⁹ A ta nepagtugut nig Hesus ta iten a nasimmu na hapa ya takday agsingir ta bwis nga imatuttud ta lugar na pagpagan na tolay kiden ta bwis da, a i Matyu ya ngagan na agsingiren. A ya uhohug ni Hesus ta pagtalib na tentu a

“Dumagdag kan teyak petta ituldu ta ka,”
kunya tentu,

a imikkat hala nga dumagdag tentu, a sa nagdulot kid ta bali ni Matyu.

¹⁰ A ta datang da ta bali na en a sa magkakan kid. A sakā makiklanan hapa ya addu na agsingir ta bwis ikid na dulay kiden na tolay teg Hesus ikid na ituldu na kiden. ¹¹ A ta nepakaita na Pariseyu kiden te Hesus ta makiklanan hapa ta bali ni Matyu a linibakan da hapa, ammi ya ituldu na kiden ya nangibaran da;

“Anu haman ta makiklanan ya mistro muy ta agsingir kiden ta bwis ikid na dulay na tolay?”
kunda.

¹² Ammi nedangagan na kid ni Hesus, a intu ya tumabag tekid:

“A on ay, te gagangay haman ta ange ya manguru en ta agyan na magtakit kiden, te

yen haman ya makaapag tentu. ¹³ A mappya hapa ta pake nonotan muy am anu ya ikayat na Namaratu, te ya uhohug na ta suraten a

‘Bakkan ta intu ikayat ku ya pangatang muy teyak, te mapmappya ta ikallak muy ya ikattolay muy kiden,’ kunna.

“A bakkan ta yen ya umeyan ku sin petta padagdagan ku ya awanen ta liwat am awa seliwat kiden,” kunna ha tekid.

*Ya Mangpohut Te Hesus Gafu Ta Ngilinan Da
(Mk 18-22; Lk 5:33-37)*

¹⁴ A ta nekabalin na kumanen a umange hapa nakibidan ya ituldu kiden ni Hwanen nga nangzigut ta tolay kiden. A ya pohut da hapa te Hesus a

“Anu kawagan na, Afu, ta awena ngilinan na ituldum kiden ya arawen nga aweda pangan, te ikami ikid na Pariseyu kiden a ngilinan mi haman?” kunda.

¹⁵ A ya tabbag hapa ni Hesus tekid a

“Mabalin hud ta magdamdam ya makiboda kiden am itta para la tekid ya magboda en? Itta la sangaw ya araw am metugut tekid, a yen sangaw ya pagngilin da ta arawen nga aweda pangan gafu ta damdam da tentu,” kunna.

¹⁶ A nebar na hapa ya kuman na keangarigan tekid petta aweda mina pagdadaggan ya dana kiden gagangay da ikid na ituldu na.

“Am angarigan ta nispissang ya dana en barawasi muy a awemuy haman pissangan ya bagu en ga-gamit petta itta ya itakup muy ta dana en, te kenga sangaw ya bagu en, otturu

mapissang ha sangaw ya dana en barawasi muy am kumbat ya takup na en,” kunna.

¹⁷ “A kumanen hapa ta mamadday kiden ta basi, te aweda haman ikarga ya bagu na basi ta dana na abyat, te am bumlad ya basi en a mabattak ya abyaten, otturu meburud hapa ya basi en. Mapmappya ta mekarga ya bagu na basi ta bagu na abyat petta azo mabayag kid,” kunna ha tekid.

*Ya Pangtolay Ni Hesus Ta Abbingen Nasi
(Mk 5:21-43; Lk 8:40-55)*

¹⁸ A tentu en para la naguhohug tekid a itta ya takday pinakadakal na Hudyo kiden nga umange namalentud ta atubang na en ta pagadang na tentu.

“Ay Afu, bagu nasi ya anak ken nga balatang, ammi em haen isi-ged ya kamat mu tentu petta matolay,” kunna.

¹⁹ A imivwat hapa i Hesus petta dumagdag ta lalaki en, a sakā dumagdag hapa ya ituldu na kiden. ²⁰ A tekid para la nakatugtugut ta dalan a itta ya babbay nga sumalsal ta talekud ni Hesus, te enna si-gedan ya barawasi ni Hesusen gafu ta nakataktakit kan, te nakadagdaga abat ta mafulu duwa na darun. ²¹ Te ya itta ta nonot na a

“Maski la am masi-ged ku ya barawasi na en a magmappya yak sangaw,” kunna kan na nonot na.

²² A ta nepakkamu ni Hesus ta itta ya nangsi-ged ta barawasi na a nagbalittag hapa, a

“Matalak ka la, Aboy, te ya pangikatalak mu teyak ya nagmappyam,” kunna.

A ye-yen hapa na oras ya nepagmappya na.

²³ A ta datang nig Hesus ta bali na makāanaken a neddatangan da ya addu na tolay nga masitang ikid na magtatangit ikid na magmusiko, ammi nehuya na kid ni Hesus.

²⁴ “Imuhet kanan ta isin, te awena haman nasi na abbingen awa masidug la,” kun ni Hesus tekid, ammi nekakatawa da hapa. ²⁵ A tekid na nakauhet a simarok i Hesus ta agyan na abbingen a inibbalan na ya kamat na en, a imivwat na. ²⁶ A nepadamag da hapa ya iningwa ni Hesus addet ta ngamin paglelehut na lugarin yen.

Ya Pagpamappya Ni Hesus Ta Duwa Na Daram

²⁷ A ta nepagtugut nig Hesus ta iten a tinaliban da ya duwa na lalaki nga nagdaram, ammi dumagdag kid hapa nga nagayayag te Hesus.

“O, Afu, Anak ni mina Dabid, Ikallak na kami O, Afu,” pakakin kid.

²⁸ A ta nesarok nig Hesus ta pagyanan na en bali a dumagdag hapa tentu ya daram kiden, a yen ya nepaguhohug ni Hesus tekid.

“Ikatalak muy hud ta mabalin ku hala ya adangan muy teyak?” kunna hapa tekid, a

“On, Afu,” kunda hapa.

²⁹ “A nabalin na mantu gafu ta pangurug muy,” kunna ha tekid, otturu sini-ged na hapa ya mata da kiden. ³⁰ A yen na hapa ya pakaita da. A pake nebar ni Hesus tekid ta aweda sangaw ibabar ya pagpamappya na tekid. ³¹ Ammi tekiden nagtugut a enda haman nepadangag ya kalalaki ni Hesus addet ta ngamin paglelehut na lugarin yen.

³² A ta nepagtugut na duwa kiden a itta hapa ya takday lalaki nga neange da te Hesus, te umal gafu ta anitu na. ³³ A pinatugut ni Hesus ya anitu na en, a nakasitang na ya lalaki en. A ya uhohug na tolai kiden ta pagpaka-lat da te Hesusen a

“Pake nabayag kitam haman nga Istralita a awan para la ta naita tam ta kumanin awa ayanin la,” kunda.

³⁴ Ammi ya uhohug na Pariseyu kiden a

“Namaratu hud ya nagafun na pakapangwa na awa patugutan na ya anitu gafu ta itta tentu ya dafu na anitu kiden,” kunda hud la.

*Ya Pangidob Ni Hesus Ta Turin Na Kiden
(Mk 13-19; Lk 6:12-16)*

³⁵ A ta kabalin na kumanen a sinaned nig Hesus ya ngamin kiden ili ikid na babali ta lugar na Istralita kiden, petta mangituldu hapa ta umag na kapilya da. A nepadangag na hapa ya damag na pangikerutan na Namaratu tekid, oturu pinagmappya na hapa ya ngamin kiden takit da ikid na zigat na bari da. ³⁶ A tentu en nakaita ta pake addu ya tolai kiden nga umange nagdangag tentu a pake timalin ya allak na tekid, te kuman na kimongkong kid ikid na nakutukutet kid ta kuman na kalneru kiden nga awan ta mangtaron tekid. ³⁷ A yen hapa ya nepangibar na ta ituldu na kiden ta

“Kuga alawa ya paggatabanin yan, ammi assang la garay ya maggatab. ³⁸ A te awe-muy haman ibar ta Makkamu en magpagatab, petta doban na kam hapa nga manguffun maggatab?” kunna tekid.

10

¹ A gafu ta kumanen a pinabikan ni Hesus ya mafulu duwa kiden ituldu na nga kanayun dumagdag tentu, a pinasinapan na kid ta pakapangwa na, petta itta ya mabalin da nga magpatugut ta anitu na seanitu kiden, ikid na magpamappya ta magtatakit ikid na mazigatan ta bari da.

² A ya ngagan na mafulu duwa kiden a i Simon ya patudunan da, ammi Pedru ya agngilinan da tentu,

a i Andres nga kabagis ni Simon,
 ikid ni Santiago nga anak ni Zibadeyu,
 ikid ni Hwan nga kabagis ni Santiago,

³ ikid ni Felipe,
 ikid ni Bartolome,
 ikid ni Tomas
 ikid ni Matyu nga nagsingir ta bwis ta idi,
 a takdayen Santiago nga anak ni Alfeyo,
 ikid ni Tadyo,

⁴ a ya takdayen Simon nga kahulun na nakitapil ta gubyernu ta idi,
 ikid ni Hudas Iskaryote nga mangitalaba sangaw te Hesus.

(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

⁵ A ya uhohug ni Hesus ta mafulu duwa kidin a “Awemuy sangaw ange ta agyan na Hentil kiden ikid na Samariyano kiden, ⁶ te yen la sangaw eyan muy ya lugar na sakā Istralita muy kiden, te kimongkong kid na ta kuman na awan ta magtaron tekid. ⁷ A maski am had ya pagdulotān muy a ipadangag muy ya pangikerutan na Namaratu tekid.

‘Ayanin ya araw na pangikerutan na Namaratu tekamuy,’ kummuy sangaw tekid.

⁸ “A pagmappyan muy hapa ya magtatakit, ikid na tolayan muy ya nagpasi, ikid na pagmappyan muy ya maggalis, a patugutan muy ya anitu na seanitu kiden. Te ya neatad ken tekamuy a awemuy hamam pinagan, a yen hapa ya iatad muy, a awemuy papaga. ⁹⁻¹⁰ A awemuy hapa magbalun ta pirak, ikid na tali na barawasi muy, ikid na tali na sapatos muy, ikid na kanan muy, te am itta ya masapul muy a gagangay ta ikallak na kam hapa sangaw na ikallak muy kiden.

¹¹ “A maski am had sin sangaw na ili ikid na fugu ya eyan muy, a magita kam bit ta mappya na tolai, a yen sangaw ya pagdulotan muy. A magyan kam hapa tentu addet ta magtugut kam. ¹² A am gimon kam sangaw ta bali na en a **‘Namaratu ya makkamu tekamuy,’** kummuy sangaw ta makabali kiden. ¹³ A am kakurugan ta mappya kid a mapadatang hala ya inuhuhug muy tekid. Ammi am aweda megitta ta bendisyon muy tekid a awena mantu mapadatang. ¹⁴ A am awan pulus ta magpadulot tekamuy ikid na magdangag ta uhuhug muy a pagtugutan muy kid mantu, a azin muy ya lafu na agyan da ta takki muy kiden. ¹⁵ A kustu hapa ya uhuhugan ku ta pake mepallat sangaw ya pama-gang na Namaratu ta isina kid ammi ta tolai kiden nga taga Sodom ikid na Gomora nga awan nagbabawi ta idi.

¹⁶⁻¹⁷ “A pake magpalan kam, te doban ta kanan nga ange mangipadangag ta agyan na

mangikatupag sangaw tekamuy. A mappya mantu ta masippat kam, a pake imugudan muy ya tolay kiden ta eyan muy, te gafutan da kam sangaw petta idarum da kam. A paligatan da kam hapa sangaw maski ta umag na kapilya da. ¹⁸ A idarum da kam hapa sangaw ta atubang na gubernador da kiden ikid na ari da kiden, te ikabkabat da kam sangaw ta pangikatupagan da teyak. Ammi uray hapa yen na Namaratu petta madangag da ya ipadangag muy tekid, kumanen hapa ta Hentil kiden nga awan para nakadangag. ¹⁹ A sangaw am idarum da kam a awemuy la burungan ya uhohugan muy, te sangaw am ittan ya kustu na paguhohug muy a yen na sangaw ya datang na uhohugan muy, ²⁰ te bakkan sangaw ta ikamuy ya maguhohug, te ya Kahalwa na Namaratu sangaw ya makisagapil tekamuy.

²¹ “A am itta sangaw ya mangurug ta ipadangag muy a sakā mazigatan hapa sangaw ya kadwan, te papapasi na kid hala na kabagis da. A mapapasi para sangaw ya kadwan kiden gafu ta dadagkal da. A mazigatan hapa sangaw ya kadwan gafu ta anak da kiden, a papapasi da kid hapa. ²² A ikatupag na kam sangaw na tolay kiden ta ngamin kiden lugar gafu ta pangurug muy teyak. Ammi ya ngamin kiden maketurad abat ta pagaddetan na pagzigātān da a yen kid sangaw ya mekerutan. ²³ A am tapangan da kam ta takday lugar a umalit kam mantu ta takday na lugar, te pake ibar ku tekamuy ta awemuy sangaw mesaned ya ngamin kiden ili ta lugar na Istralita addet ta dumatang ya

Tolayin nga taga Langit.

²⁴ “A awemuy hapa pahig ta mapmappya kam ammi ta dafu muy, te am anu ya kwan da ta mistro muy ikid na dafu muy a kumanen hapa la sangaw ya kwan da tekamuy, ²⁵ te gagangay ta mekabat ya metuldu ta nangituldu en tentu, a mekabat hapa ya daddoban ta nangidoben en tentu. A am Satanas ya nangingaganan da teyak a pake dulay hapa sangaw ya pamadakat da tekamuy. ²⁶ Ammi awemuy sangaw magtalaw tekid, te maski am anu ya pamadakat da tekamuy a mepasikkal hala sangaw ya katunung muy, te Namaratu sangaw ya mangpalattog ta ngamin melemad ikid na natappanan. ²⁷ A ya ngamin ibar ku tekamuy ta paghahulun tam a yen sangaw ya uhohugan muy ta ngamin tolai. A ya ngamin nadangag muy teyak a yen hapa ya ipadangag muy ta ngamin.

²⁸⁻³¹ “A awemuy sangaw magtalaw ta makapapasi ta bari muy, te aweda hamana mapapasi ya kahalwa muy. Intu mina pagnonotan muy ya malamamanuk kiden, te maski am malogon ya paga da ta dapun a awan ta makapapasi tekid, maski ta takday la, am awena ipalubus na Dama muyewan Namaratu. Ammi tekamuy a dakdakal ya pangkenga na tekamuy ammi ta malamamanuk, te dana nabilang na ya ngamin kiden huk muy, a awan sangaw ta maazi maski ta tālabāg la am bakkan ta uray na. A awemuy mantu la magtalaw ikid na magburung ta dumatang tekamuy, te pake mataktakit kam ta Namaratu ammi ta addu na malamamanuk. A mapmappya hud la ta burungan muy ya pagli-

wat muy tentu, te intu haman ya makapapasi ta bari muy pase kahalwa muy ta pangtaguhali na tekamuy. A yen mina ya italaw muy.

³² “A maski am inya sangaw ya mangibosag ta pangurug na teyak a yen hapa sangaw ya ibosag ku te Damakewan. ³³ Ammi ya mangilemad ta pangurug na teyak a ilemad ku hapa sangaw te Damakewan. ³⁴ A awemuy mina pahig ta iyak sangaw ya gafu na kaam-ammungan na tolay kiden, te iyak hala sangaw ya gafu na pagkakattwayan da. ³⁵ Te ya awan mangurug a ikatupag na sangaw ya kahulun na en mangurug, te ikatupag na takday ya dama na en, a ikatupag na takday para ya hina na, a ya takday para a ikatupag na sangaw ya katahungan na en. ³⁶ A intu sangaw katapil da ya kahulun da kiden nga awan mangurug. ³⁷ Ammi am intu pake nonotan da ya dama da ikid ni hina da ikid na ānāk da kiden ammi teyak a aweda mantu megitta teyak. ³⁸ A ya awanen makaattam ta zigat na pangdagdag na teyak maski abat ta pakapapasi na a awena mantu megitta teyak. ³⁹ Te am kengan na mina ya angkat na a mawakay hala. Ammi ya mangisagapil ta angkat na gafu ta dumagdag teyak a yen sangaw ya matolay nga magnayun.

⁴⁰ “A maski am inya sangaw ya magpadulot tekamuy a mekwenta ta iyak hapa ya pagdulotan na. A gafu ta pagdulotan nak a mekwenta ta pagdulotan na hapa i Damakewan nga nangidob teyak. ⁴¹ Te ya magpadulot ta dinob na Namaratu ewan gafu ta Namaratu ya nangidob tentu a pagsipatān na sangaw ya itandan na

Namaratu ta dinob na en. A ya magpadulot ta matunung na tolai gafu ta katunung na en a sakā mesipat hapa sangaw ta itandan na Namaratu ta matunungen tolai. ⁴² A am itta sangaw ya mangatad maski ta masanaw na inuman ta kompormi na mangurug teyak gafu ta ikallak na ya mangurug a itta hala sangaw ya itandan na Namaratu tentu,” kunna.

A yen ya addet na inuhohug ni Hesus ta nepangidob na ta turin na kiden.

11

Ya Dinob Ni Hwan Ta Magpohut Te Hesus (Lk 7:18-35)

¹ A ta nekabalin ni Hesus nangituldu ta mafulu duwa kiden ituldu na a dinob na kid ta eyan da, kapye na nagtugut hapa, te umange hapa tatakday nga mangituldu ikid na mangipadangag ta kadwan kiden ili.

² A ta kabalud para la ni Hwan a nadamag na hapa ya ngamin kiden tinarabaku ni Hesus, a yen ta dinob na hapa ya kadwan kiden ituldu na petta magpohut kid te Hesus. ³ A ya nebar da tentu a

“Damagan mi kan am iko ya Mangikerutanen nga nekari na Namaratu ewan nga indagan mi? O itta para la ya takwan nga indagan mi?” kunda tentu.

⁴ A ta pagtabbag ni Hesus tekid a intu netabbag na ya nesurat ni mina Isayas tentu en nanglavun ta iange na Mangikerutanen. A ya nebar na mantu tekid a

“Magtoli kanan te Hwan a bidan muy tentu ya ngamin nadangag muy ikid na naita muy teyak,

⁵ te makaita haman ya daram, a makatugut hapa ya pilay, a nagmappyan ya nagkangaw, a makadangag ya bangngag, a natolay ya nagpasi, a mepadangag hapa ya mappya na damag ta pobre kiden. A yen kid mina ya pakkamun na teyak. ⁶ A ibar muy hapa tentu ta nagāsāt hapa ya awan magtabeng gafu teyak,” kunna tekid.

⁷ A ta nepagtugut dan a naguohug i Hesus ta tolay kiden nga kimalihung para la tentu magdangag, te binida na tekid ya kasasaad ni Hwanen nga nangidob ta nagpohut kiden tentu.

“A tekamuyen umange nangita te Hwan ta kalafukanen ta idi a anu hud ya naita muy? Intu de naita muy ya awanen ta turad ta kuman na kulang na sikal nga malogon mapakkul ta paddad? Bakkan. ⁸ Ono intu de naita muy ya malapat na tolay nga mapenam magbarawasi ta kuman na maba-nang? Bakkan haman, te itta haman ta bali na ari ya magbarawasi ta ispot ikid na mangina. ⁹ A anu mantu ya pangitan muy tentu? Nalasin muy de ta intu ya takday aglavun nga paguhohugan na Namaratu ewan? A kakurangan ta aglavun na Namaratu, ammi pake ibar ku tekamuy ta pake malmalalaki para i Hwan ammi ta gagangayen aglavun, ¹⁰ te intu hala ya nebar na Namaratu nga mapmapolu ammi teyak, te ya uhohug na ta suraten a

‘Itta sangaw ya dohan ku nga mapmapolu ammi teko, a intu sangaw ya mangipadangag ta iangem,’ kunna.

¹¹⁻¹⁴ “A am kurugan muy ta intu ya dinob na Namaratu tekamuy a amu muy mina ta intu hala ya kagitta ni mina Eliyasen nga linavun

da ta iange na. A kakurugan hapa ya ibar ku tekamuy ta awan para la ta neanak nga megitta ta kalalaki ni Hwan. Ammi ya pake al-alinnaken ta ngamin kiden iturayan na Namaratu a pake malmalalaki para ammi tentu.

“A ta palungu na araw addet na neange ni Hwan a nagattam hapa ya tolay kiden nga mag-indag ta araw na pagturay na Namaratu ta lutakin, te dana nepasikkal na ta lebru na lintigen ikid na surat na aglavun kiden. Ammi ta neange ni Hwanen nga mangipasikkal ta pagturayan na Namaratu a ittan hapa ya masikan makitapil addet ta ayanin, te ikayat da ugtulān ya turay na en. ¹⁵ A am itta ya bangbang muy a mappya mantu ta pake dangagan muy ya inuhohug kin tekamuy.

¹⁶ “Ammi ya pangigittan ku hapa ta mag-soysoy kiden ta tarabaku na Namaratu a negitta kid haman ta kuman na anak kiden nga mag-alikkad ta sakā ānāk da kiden, te ya kuman na alikkad na ānāk kiden a ikayat da matubtubbat. Ammi gafu ta takwan ya nonot na kadwan a

¹⁷ ‘Anu awemuy haman magtalip am mag-gasa kami?’ kun na kadwan.

‘A am masi kami pon awemuy haman mag-tangit,’ kunda hapa.

¹⁸ “A kumanen hapa ya nonot na kadwan kiden tolay ta ayanin, te matupag kid gafu ta aweda ikayat ya gagangay na sakā tolay da kiden, te intu nonotan muy i Hwan, te awena haman uminum ta binarayang, yaga ngilinan na hapa ya arawen nga aweda pangan, a ibar da haman ta maguyung. ¹⁹ Ammi gafu ta uminum

ya Tolayin taga Langit ikid na awena ngilinan ya arawen nga aweda pangan a ibar da hamana ta mellaw ikid na madugal. A ibar da para ta iyak ya kahulun na magsingir kiden nga magdarogas ikid na dulay na tolay. Ammi maski padpadulayan da kami duwa a ya kappya na tarabaku mi ya mangipasikkal ta katunung na gagangay mi,” kunna.

*Ya Pangpaliwat Ni Hesus Ta Awan Magbabawi
(Lk 10:12-15)*

²⁰ A tentun nabalin nagbida ta tolay kiden a pinegafwanan na paliwatan ya tolay kiden ta kadwan kiden lugar, te maski am naita da ya kalalaki na pakapangwa na a aweda la nagbabawi ta gagangay da.

²¹ “Mapa-gang kam sangaw, ikamuy Hudyo nga taga Korazin ikid na Betsayda, te maski am naita muy ya tarabaku na Namaratu a awemuy hamana nagbabawi ta pagliwat muy. A am naita mina na Hentil kiden nga taga Tiro ikid na Sidon ya kuman na naita muy a nagbarawasi kid na hapa ta kustal gafu ta pagbabawi da. ²² A yen ta pake kakallak kam sangaw ammi tekid ta araw na pangpa-gang na Namaratu tekamuy.

²³ “A ikamuy hapa nga taga Kapernayum, a pahig muy ta dayawan na kam na Namaratu, ammi mewarad kam sangaw ta pangtaguhali na tekamuy, te awemuy hamana nagbabawi. Te am naita mina na taga Sodom kiden ya kuman na naita muy a itta la mina ya ili da abat ta ayanin. ²⁴ Ammi kustu hala ya ibar ku tekamuy nga taga Kapernayum ta pake kakallak kam

sangaw ammi ta tolay kiden taga Sodom ta araw na pangpa-gang na Namaratu tekamuy,” kunna tekid.

*Ya Pagagagay Ni Hesus Ta Umalinnak
(Lk 10:21,22)*

²⁵ A tentu en nabalin naguhohug ta kumanen tekid a nakimallak hapa ta Namaratu.

“Matalakak teko, Amang, te iko ya makākwa ta ngamin langitina ikid na lutakin. A map-pya hapa te nelemad mu ya gagangay na pangikerutam ta malalaki kiden ikid na seadal, ammi yen ya inukadam ta kuman na abbing kiden, petta maawatan da. ²⁶ A mappya hapa ta kunna ten, Amang, petta magdulot ya ikayat men nga kappyanan,” kunna ta pakimallak na.

²⁷ A ya uhohug na ha ta tolay kiden a

“Ya ngamin kiden amu ni Damakewan a nepakamu na hapa teyak. A awan hapa ta makkamu ta amukin am awa i Damakewan la, a awan hapa ta makkamu ta amu ni Damak am awa iyak la nga anak na, ikid na tolay kiden nga ikayat ku pangipakamun tentu. ²⁸ A e kanan mantu teyak, ikamuy ngamin nga mazigatan ikid na nadammatan, te atadan ta kam ta pak-abannayan muy. ²⁹ A itun muy mina ya sangul kin ta bari muy, a petuldu kam teyak, petta maapagan muy ya pakabannayan na nonot muy, ³⁰ te masippatak hala, a awek magparayag. A awemuy sangaw mazigatan ta sangul kin, te malampaw hapa ya paagtu kin tekamuy,” kunna tekid.

12

Ya Makitapil Te Hesus Gafu Ta Araw Na Agim-mang

(Mk 23-28; Lk 6:1-5)

¹ A sangaw ta takday ha na araw a magtugtugut ig Hesus ikid na ituldu na kiden ta tātangnan na kamaitan ta araw na agimmang. A gafu ta mabisin ya ituldu na kiden a nagpusit kid na ta mait a kinan dan. ² Ammi gafu ta naita na kid na Pariseyu kiden a nepehuya da kid hapa te Hesus.

“Itam ya ituldum kidina, anu awem kid ihuya, te magtarabaku kid haman ta araw na agim-mang,” kunda tentu.

³ A ya tabbag na hapa tekid a

“Annun ku kid ihuya, te intu la kwan da ya kuman na iningwa ni mina Dabiden ikid na kahulun na kiden ta kawan na kanan da, ⁴ te simarok kid ta bali na Namaratu, a inalap da ya pan kiden nga nedasar ta atubang na Namaratu nga mehangat mina tekid, te kanan hala na padi kiden. Ammi maski kunna ten a bakkan haman ta nakaliwatan da yen.

⁵ “A intu mina pagnonotan muy ya gagan-gay na padi kiden, te gagangay ta magtarabaku kid ta kada araw na agimmang, a maski am aweda kurugan ya lintigen nga mangihangat ta pagtarabaku na tolay ta araw na agimmang a awan ta liwat da, te intu pagtarabakun da ya bali na Namaratu ewan, a dakdakal mantu ya pangdayaw da ta bali na Namaratu ammi ta araw na agimmang. ⁶ Ammi ya ibar ku tekamuy

a dakdakal ya dayaw na itta in sin nga maguhohug tekamuy ammi ta bali na Namaratu, ⁷⁻⁸ a intu mantu ya makkamu ta araw na agimmang.

“A ya takday para a awemuy mina paliwatan ya awanen ta liwat am dana naawatan muy mina ya ikayat na uhohugan na Namaratu, te ya uhohug na ta takday surat a

‘Bakkan ta intu ikayat ku ya pangatang muy teyak, te mapmappya ta ikallak muy ya ikattolay muy kiden,’ kunna.”

Ya Pagpamappya Ni Hesus Ta Nagpilay Ta Kamat

(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

⁹ A ta kabalanan na kumanen a nagtatugut ig Hesusen, te e kid na ta kapilya, a simarok kid.

¹⁰ A gafu ta itta hapa ten ya takday lalaki nga pake nagpilay ya takday kamat na, a ape pinohtutan na Pariseyu kiden te Hesus am mepalubus ta magpamappya ta tolay ta araw na agimmang. Ammi pangayayyaw da la tentu petta itta mina ya pangidaruman da tentu. ¹¹ A ya tabbag na hapa tekid a

“Anu hapa ya uray muy, te am angarigan ta itta ya kalding muy nga neavut ta araw na agimmang a awemuy hud iagon? ¹² A awena hud mesasita na tolay ammi ta kalakalding? A mabalin mantu ta tarabakun tam ya mappya maski am araw na agimmang,” kunna tekid.

¹³ A ya uhohug na hapa ta pilayen ta kamat a

“Uyadam la ya kamat mina,” kunna.

A tentu en nanguyad a negitta hapa ta takdayen kamat na nga mappya. ¹⁴ A gafu ta kumanen a

imuhet na ya Pariseyu kiden ta kapilya en, a nag-tatahatun da am had kunna mina na pangpapasi da te Hesus. ¹⁵ A narikna hapa ni Hesus ta dulay ya igakkad da tentu a nagtugut hapa.

A tentu en nagtugut a addu hapa ya dumagdag tentu nga nagtatakit, a sa pinagmappya na kid ngamin, ¹⁶ ammi ya pake nebar na tekid a

“Awedak sangaw bibidan,” kunna.

¹⁷ A uray hapa yen na Namaratu petta magdulot ya uhohug na en nga linavun ni mina Isayasen ta idi, te ya nebar na a

¹⁸ **“Itan muy ya daddoban ken nga nesaad ku, te intu ya pake iddukan ku ikid na ikayat ku.**

A intu hapa ya pasinapān ku ta Kahalwak, te ipadangag na ya lintig ku ta Hentil kiden nga awan makkamu teyak.

¹⁹ **A awena sangaw makitapil ikid na masitang makidibati ta kaddun na tolay.**

²⁰ **A am itta ya natakitan a awena dahangan, a am itta ya makafuy a awena uyoyungan.**

Te intu la ipaita na ya mappya addet ta pake metunglak ya lintig na Namaratu ta lutakin.

²¹ **A intu sangaw ya ikatalak na ngamin tolay,”** kunna.

*Ya Pamadakat Da Te Hesus
(Mk 3:20-27; Lk 11:14-23)*

²² A ta takday ha na araw a itta ya neange da te Hesus nga nagdaram ikid na umal gafu ta anitu na, a pinagmappya ni Hesus petta makaita ikid na

makasitang. ²³ A ya tolay kiden nga naggihaw a pake nepagpaka-lat da ya iningwa ni Hesus.

“Mabalin de ta intu ya nebar da en nga sim-sima ni mina Dabid nga itun na Namaratu ta pinakadama tam,” kunda.

²⁴ Ammi nedangagan na Pariseyu kiden ya uho-hugan da, a linibakan da i Hesus ta tolay kiden.

“Namaratu hud ya pangalapan na tolayina ta pakapangwa na am awa Satanas, te itta tentu i Belzibub nga mayor na anitu kiden,” kunda.

²⁵⁻²⁶ Ammi dana naamu ni Hesus ta kunna ten ya nonot da a tinabbag na hapa ya nesaned da ta tolay kiden.

“Had hud kun na nonot muy, te am Satanas mina ya nangatad ta pakapatugut ku ta sakā anitu na kiden a nakikattway na mantu ya dafu da en tekid, a naperdin mina ya patarabaku na en tekid. Te am makikattway mina ya tolay kiden nga makitapil ta gubyernu a awena hud sangaw maperdi na gubyernu da? A kumanen hapa am makikattway mina ya makipagyan kiden ta takday na bali, te maperdi hapa ya pagkakahulun da. A yen ya addet na tarabakun da.

²⁷ “A am uray muy ta Satanas ya nangalapan ku ta pakapatugut ku ta anitu a had sin mantu ya nangalapan na kagitta muy kiden ta pakapatugut da? Ikid mantu sangaw ya mangipasikkal ta pagkilluyan na nonot muy.

²⁸⁻²⁹ Te awan haman ta makagubat ta ibbalan ni Satanas am bakkan la ta masmasikanen ammi tentu, te yen sangaw ya mangabak tentu petta gubatan na ya ibbalan na en. A bakkan mantu

ta kuman na inuhohug muyen, te ya kakurugan a ya Kahalwa na Namaratu ya pangalapan ku ta pakapatugut ku ta anitu, a yen mina ya pakkamun muy ta ittan tekamuy ya nesaad na Namaratu nga magturay ta ngamin. ³⁰ A ya awan makikahulun teyak a mekwenta ta ikatupag nak, a ya awan makipaguknud teyak a mekwenta ta mangkutkutet.

³¹ “A gafu ta nepagsil muy ya dafu na anitu ta Kahalwa na Namaratu nga magyan teyak, itta mantu ya ibar ku tekamuy: Te maski am anu ya liwat na tolay ikid na pamadpadulay na ta ikatolay na kiden a mabalin ta mapakoma. Ammi ya mangipagsil ta dulay ta Kahalwa na Namaratu a awena pulus mapakoma. ³² A maski am inya mantu ya mamadpadulay ta Tolayin taga Langit a mapakoma, ammi ya mamadpadulay ta Kahalwa na Namaratu a awena pulus mapakoma maski am kanu, te magnayun ya liwat na addet ta addet.

³³ “A am gagangay mantu ta mappya ya mayan na kayu awemuy mina ibar ta dulay ya kayu en, a am madi ya mayan na a awemuy mina ibar ta mappya ya kayu en, te ya mayan na ya mangibar am anu ya kasasaad na fun na en. ³⁴ Negitta kam haman ta kuman na ulag, a had kukummuy mantu maguhohug ta mappya am dulay ya nonot muy, te maski am anu ya magyan ta nonot na tolay a yen ya iuhohug na. ³⁵ A am mappya ya tolay a uknudan na hapa ya mappya na nonot, a mappya hapa sangaw ya iuhet na ta sakā tolay na kiden. Ammi am dulay ya tolay a intu sangaw iuhet na ya dulayen nga

nauknud na ta nonot na.

³⁶ “A pake ibar ku tekamuy ta am ittan sangaw ya araw na pangpa-gang na Namaratu ta tolay kiden a ibalat na sangaw ya ngamin kiden inuhohug da nga awan ta kapkappyan. ³⁷ Te am anu ya inuhohug da a yen ta pa-gangan na kid, ono sagappyan na tekid,” kunna.

*Ya Ituldu Ni Hesus Gafu Te Mina Honas
(Lk 11:29-36)*

³⁸ A ta nekabalin na nagbida tekid a naguhohug hapa ya kadwan kiden Pariseyu nga mangituldu ta relisyon na Hudyo kiden.

“Mistro,” kunda tentu, “mappya ta itta ya ipaitam ta pakapangwam petta pakaitan mi ta Namaratu ya nangidob teko,” kunda.

³⁹ A ya tabbag hapa ni Hesus tekid a

“Kuga awan ta kapkappyan na tolay kidin nga awan mangurug gafu ta awan ta maita da. Pake adayu kanan para la ta Namaratu, a awan sangaw ta ipaitak tekamuy am bakkan la ta kuman na nepaita na Namaratu gafu te mina Honasen nga pinaglavun na ta nabayag na araw. ⁴⁰ Te ya kuman na nekafukuk ni mina Honasen ta sirat na dakalen ikan ta las-ud na talluhaw ikid na tallu hiklaman a kumanen hapa sangaw ta Tolayen taga Langit, te mafukukak hapa sangaw ta umag na lutak addet ta talluhaw ikid na tallu hiklaman.

⁴¹ “A am ittan sangaw ya araw na pama-gang na Namaratu a ya taga Ninaba kiden nga kinasaba ni mina Honas ya mangpaliwat sangaw tekamuy, te nagbabawi kid haman gafu ta nepadangag ni mina Honas tekid. Ammi

ya itta in sin nga mangipadangag tekamuy a malmalalaki haman ammi te mina Honas a awemuy haman kurugan am awan ta ipaita na tekamuy. ⁴² A ya takday para sangaw nga mang-paliwat tekamuy a intu hala ya babbayen ari ta lugar na Syiba, te nagafu ta pake adayu na lugar petta enna dangagan ya amu ni mina Ari en Solomun nga neatad na Namaratu tentu, ammi ya itta in sin tekamuy a malmalalaki haman ammi te mina Solomun a awemuy la kurugan.

⁴³ “Ammi makkwa hala sangaw tekamuy ya kuman nakkwa ta takdayen tolay nga seanitu, te ya anitu na en a nagtugut bit, a immange nakakalkalay ta bagbagetay kiden nga magapag ta pagyanan na. Ammi gafu ta awan ta maapagan na a ⁴⁴ **‘Asakay, paruban ku la magtoli ta nagtugutan ken,’** kunna. A tentu en nakaita ta nagmappyan ya tolayen ikid na awan ta mangihangat tentu, ⁴⁵ a nagtugut ha ya anitu en, te immange bit nangalap ta pitu ta sakā anitu na kiden nga pake duldulay ammi tentu, a sa simarok kid na, petta magyan kid ta tolayen. A pake nagduldulay ya kasasaad na tolayen ta pagyan na pitu kiden anitu ammi ta ketta para la na takdayen. A kumanen hapa sangaw tekamuy ikid na kagitta muy kiden nagdupal,” kunna tekid.

Ya Pangikwenta Ni Hesus Ta Hina Na Ikid Na Kabagis Na

(Mk 8:31-35; Lk 8:19-21)

⁴⁶ A tentu para la naguhohug ta tolay kiden a dumatang hapa ya hina na en ikid na kabagis na kiden, te ikayat da magbida tentu. A magindag kid

ta bagaw na bali en, te itta ya umange nangbar tentu.

⁴⁷ “Itta kan ta bagaw ig hinam ikid na kabagis mu kiden, a ikayat da kan makibida teko,” kunna te Hesus.

⁴⁸ Ammi ya uhohug ni Hesus tentu a

“On ay, ammi inya hud ig hinak ikid na kabagis ku kiden am awa yen kid hapa,” kunna.

⁴⁹ A nesaned na netuldu ya kahulun na kiden ta umag na bali.

“Ye yan kid hapa ig hinak ikid na kabagis ku, ⁵⁰ te maski am inya ya mangidulot ta ikayat ni Damakewan a yen kid ya kabagis ku ikid ni hinak,” kunna.

13

Ya Keangarigan Na Magpurwak

(Mk 4:1-20; Lk 8:4-15)

¹ A sangaw ta medyo furab a imuhet i Hesus ta bali en, a umange ta pingit na alugen kapye na nagtuttud petta mangituldu ta tolay kiden. ² A magananwan la a pake imaddu ya tolay kiden nga kumalihung tentu. A gafu ta pake imaddu kid na a gimon i Hesus ta barangay kapye na ha nagtuttud, a nagan hapa ya tolay kiden ta pingit nga magdangag. ³ A addu hapa ya netuldu ni Hesus tekid ta keangarigan.

“Itta ya umange nagpurwak,” kunna. ⁴ “A nehunnak ya kadwan kiden hukal ta dalan, ammi enna kid inafut na mamananuk kiden. ⁵ A nehunnak hapa ya kadwan kiden ta kabatunen

nga nebagbagtu ya lutak na, a alistu kid nagtatuhu gafu ta awan ta pake gimafutan na ramut da. ⁶ A ta kasikan na bilagen a nagladdag kid, te awan ta nagramutan da, a nagkatang kid na. ⁷ A ya kadwan para hukal a nehunnak kid ta natungradanen gahut. A ta pagtuhu na hukal kiden a negindan hapa ya gahut kiden, a tinappanan na ya tuhu na hukal kiden, a yen ta awedan nakapagmayan. ⁸ A ya kadwan kiden hukal a nehunnak kid ta mappya na lutak, a yen kid ya pake dumakal ikid na nakapagmayan, te itta ya nagdawa ta magatut, a itta hapa ya nagdawa ta annamafulu, a nagdawa hapa ya kadwan ta tallufulu.

⁹ “A am kakurugan ta itta ya bangbang muy a mappya mantu ta pake dangagan muy ya nabidakin tekamuy,” kunna.

Ya Gafu Na Pangituldu Ni Hesus Ta Keangarigan

(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)

¹⁰ A tentu nabalin nagbida a umabikan hapa ya ituldu na kiden tentu, a pinohutan da ya gafu na pagbida na ta keangarigan ta tolay kiden. A ya tabbag na tekid a

¹¹ “A on ay,” kunna, “te ikamuy la bit ya nekallak na Namaratu petta amu muy ya gagan-gay na pangikerutan na ta tolay kiden, ammi ta kadwan kiden a melemad la tekid. ¹² Te am itta ya mangurug ta nadangag na en a madaggan hapa sangaw ya amu na petta addu. Ammi ya awanen mangurug a maazyanan hapa ya amu na en. ¹³ A yen ta nagbida yak tekid ta keangarigan, te maski am itta ya mata da a aweda

haman maita ya mepaita tekid, a maski am itta ya bangbang da a aweda pake madangag ya mepadangag tekid, a yen ta aweda maawatan ya mebida tekid. ¹⁴ A ikid mantu ya pagdulotān na uhohug na Namaratu nga linavun ni mina Isayasen, te ya uhohug na en gafu tekid a

'Kanayun madangag muy ya mebar tekamuy, ammi awemuy haman maawatan ya madangag muy, a kanayun maita muy hapa ya mepaita tekamuy, ammi awe-muy haman amu am anu ya maita muy.

¹⁵ **A on te kuman na nagbanad na ya nonot muy, a awemuy pake ukadan ya bangbang muy ikid na mata muy petta awe-muy pake makadangag ikid na makaita.**

A yen ta awemuy maawatan, ikid na awe-muy magbabawi petta pagmappyan ta kam mina,' kunna.

¹⁶ "Ammi tekamuy nga petuldu teyak a nagāsāt kanan, te amu muy ya maita muy ikid na madangag muy. ¹⁷ A pake ibar ku tekamuy ta itta ya addu na aglavun ikid na mappya na tolai ta idi nga nagkaragāt makaita ikid na makadangag ta kuman na maita muy ikid na madangag muy ta ayanin ammi nelogot kid, te aweda nadatang ya araw na.

*Ya Pangipalawag Ni Hesus Ta Keangarigan
(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)*

¹⁸ "A dangagan muy mantu ya pagbalinan na keangarigan na magpurwak. ¹⁹ Te ya hukal kiden nga nehunnak ta dalan a yen ya keangarigan na makadangag ta uhohug na pangikerutan

na Namaratu, ammi gafu ta awena itug ya madangag na a ange i Satanas tentu a tabtabangan na ya nadangag na en petta kaliwatan na.

²⁰ “A ya hukal kiden nga nehunnak ta kabatunen a yen ya keangarigan na makadangag ta uhohug na Namaratu a ialistu na hapa ikatalak, ²¹ ammi gafu ta awena pake itug ya madangag na en a awena la mabayag na pangikatalak na, te am itta sangaw ya pagzigātān na ono mangikatupag tentu gafu ta uhohugen nga nekatalak na a alistu hapa magtabeng, te kuman na ikazigman na ya nekatalak na en.

²² “A ya hukal kiden nga nehunnak ta dana natungradanen gahut a yen hapa ya keangarigan na makadangag ta uhohug, ammi gafu ta addu hapa ya burungan da ta magmagannud, ikid na pakolangan da ya pagba-nang da a yen kid na nonot ya mangiduyat ta uhohugen, a awan na ta pagbalinan na uhohugen petta magserbi ta kappyanan da.

²³ “A ya hukal kiden nga nehunnak ta mappya na lutak a yen ya keangarigan na makadangag ta uhohug na Namaratu, a itug na hapa ya madangag na, a yen mantu ya kuman na ammay nga makapagmayan ta pake addu, a ta kadwan a makapagmayan kid ta kustu, a ta kadwan medyo makurang la,” kunna.

*Ya Keangarigan Na Ammay Ikid Na Gahut
(Mk 4:26-29)*

²⁴ A ya takday para na keangarigan nga binidaan na tekid a intu yan:

“Ya gagangay na pangikerutan na Namaratu a meangarig hapa ta uma nga namulan ta mappya na ammay. ²⁵ Ammi ta pakasidug na makāuma en ta hiklam a umange ya katapil na en, a minulan na ha ya uma na en ta gahut ta lemad, kapye na nagbilag. ²⁶ A naggagindan mantu nagtatuhu ya ammayen ikid na gahuten, ammi ta pagdawa na ammayen a mapilin hapa ya gahuten, ²⁷ a enna hapa nedanug na tagabu na makāuma en,

‘O Afu, anu napannun ya umamen ta gahut? A te mapmappya hamanen ta nepagmulamen ta ammay?’ kunda kan tentu.

²⁸ ‘Kuga uyoyungan nak mantu na katapil ken,’ kunna kan hapa na makāuma en.

‘A ikayat mu de ta emmi hantudan ya gahut kiden?’ kunna kan tentu.

²⁹ ‘Awemuy la, te mesipat hapa mahantud ya ammay. ³⁰ A azo padakalan muy ya ammay ikid na gahut. Mappya yen ta makapaghuku bit ya gahuten a malogon na mapili, te ibar ku sangaw ta maggagatab kiden ta pilin da ya gahut apolu kapye da sangaw gataban ya ammay, te babbadan da hapa ya gahut kiden petta iwarad da ta afuy, a sangaw alapan da hapa ya ammay ta gitad ken,’ kunna kan na makāuma en.”

Ya Kadwan Para Na Keangarigan

(Mk 4:30-32; Lk 13:18,19)

³¹ A ya takday ha na keangarigan nga binida ni Hesus a intu yan:

“A ya keangarigan na tolay kiden nga iturayan na Namaratu a kuman kid na kaassangan

na hukal nga nemula ta lutak, ³² te sangaw am dakal na a nagbalin ta kadakalan na ngamin kiden mula, te magge kuman na kayu, petta yen ya eyan na mamanuk kiden pagumukan,” kunna.

³³ “A meangarig hapa ya tolay kiden na Namaratu ta kuman na tāpirit na asin nga mekihu ta lappa, a yen ta sa maasinan ya ngamin lappa,” kunna.

Ya Kebalanan Na Keangarigan Na Gahut

³⁴ A ya gagangay mantu ni Hesus tentu en mangituldu ta addu na tolay a intu la binida na ya keangarigan, te awan ta netuldu na tekid am awa keangarigan la. ³⁵ A kunna ten ya gagangay na, te yen haman ya dana linavun na aglavunen gafu tentu.

“Magbida yak sangaw ta keangarigan, te bidan ku sangaw ya nelemad na Namaratu addet ta nekapadday na paglelehutin,” kunna.

³⁶ A tentu en nabalin nangituldu ta tolay kiden a nagtugutan na kid, a umange ta bali, a dumadagdag hapa ya ituldu na kiden. A ya uhohug da hapa tentu ta bali en a

“Ipalawag mu haen, Afu, ya keangarigan na gahut kiden nga nemula ta uma en,” kunda.

³⁷ “A ya nagmula en ta mappya na ammay,” kunna, “a intu hala ya Tolayin taga Langit. ³⁸ A ya uma en nga namulan ta ammayen a yen ya keangarigan na ngamin paglelehutin, a ya ammay kiden ya tolay kiden na Namaratu, a ya gahut kiden ya tolay ni Satanas, ³⁹ te Satanas haman ya nangimula tekid. A ya araw na gatab

a yen ya pagaddetan na arawin yan, a ya anghel kiden sangaw ya kuman na maggagatab kiden. ⁴⁰ A ya pangbadbad da en hapa ta gahut kiden petta mewarad kid ta afuy, a kumanen hapa sangaw ya makkwa ta tolay kiden ta pagaddetan na arawin yan, ⁴¹ te doban ku sangaw ya anghel ku kiden, a hantudan da sangaw ya ngamin kiden mazigman ikid na mangwa ta dulay ta lugar na tolay ku kiden, ⁴² a iabbang da kid sangaw ta lugar na pangiapangan, a yen sangaw ya pagzigātān da. ⁴³ A am sa maazi sangaw ya ngamin dulay a pake magdakar sangaw ya kalalaki na mappya kiden tolay nga mesipat ta lugar na Dama da ewan Namaratu.

“A am kakurugan ta itta ya bangbang muy a mappya mantu ta pake dangagan muy ya nabadakin tekamuy,” kunna.

Ya Kadwan Kiden Keangarigan Ni Hesus

⁴⁴ A ya kadwan kiden keangarigan nga netuldu ni Hesus a intu yan:.

“Ya gagangay na pangikerutan na Namaratu a meangarig hapa ta addu na balituk nga nabayag nekali ta bangkag. Ammi itta hapa ya umange nagaradu ta bangkagen a nearadun hapa ya balituken. A gafu ta talak na ta gāsāt na en a tinappanan na ha bit ya balituken, te umange bit maglaku ta ngamin kiden kwa na petta itta sangaw ya igatang na ta bangkagen, petta kwa nan hapa ya balituken.

⁴⁵ “A ya takday ha na pangiangarigan ku ta pangikerutan na Namaratu a kuman na takday tolay nga maguknud ta magindumohuma na

batu nga ispot. ⁴⁶ A tentu en nakaita ta takday na batu nga pake mangina a enna hapa nelaku ya ngamin kiden kwa na petta itta ya igatang na ta batu en.

⁴⁷ “A ya takday para na pangiangarigan ku ta pangikerutan na Namaratu a kuman sigay nga nehuklad da ta danum, a nakaalap kid hapa ta pake addu na magdaduma na ikan. ⁴⁸ A gafu ta pake napannu ya sigay da en a enda ginerger ta pingit, kapye da nagtuttud nagpili ta ikan kiden, te ya ikan kiden nga mappya a inuknud da, ammi newarad da hala ya madi. ⁴⁹ A kumanen hapa sangaw ya makkwa ta tolay kiden ta pagaddetan na arawin yan, te ange sangaw ya anghel kiden a igungay da sangaw ya dulay kiden tolay ta mappya kiden, ⁵⁰ a iwarad da kid sangaw ta pangiapangan, a yen sangaw ya pagzigātān da,” kunna.

⁵¹ A sangaw pinohutan ni Hesus ta ituldu na kiden am naawatan da ya ngamin binida na tekid, a “**On,**” kunda hapa.

⁵² “Am itta mantu ya makkamu ta lintig na Namaratu otturu metuldu hapa ta gagangay na pangikerutan na Namaratu a imaddun mantu ya amu na petta itta ya ituldu na nga dan ikid na bagu.” kunna tekid.

*Ya Pagpaka-lat Da Ta Ituldu Ni Hesus
(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)*

⁵³ A tentu en nabalín nangituldu ta keangarigan kiden a nagtugut ha, te ange ta lugar na en hapa la. ⁵⁴ A tentu en dumatang ta ili na en a umange

hapa nangituldu ta kapilya. A pake nepagpakalat da hapa, te kalugarān da haman a papa-nun na makkamu mangituldu, a yen ta nagimpopohut kid na ta pagpaka-lat da tentu.

“Inya hud ya nangalapan na ta kumanin na bida?,” kun na takday.

“A anu hud ya ikayat na uhohugan?” kunna hapa na takday.

“A anu kawagan na ta itta ya pakapangwana?” kunna para na takday.

⁵⁵⁻⁵⁷ A gafu ta kalugarān da ikid na kagitta da en napanglaw a aweda kinurug, a nedadula da.

“Bakkan hud ta anak na kalapintero ikid ni Mariya en nga kagitta tam napanglaw? Yaga kagitta tam hapa ya kabagis na kiden Santiago ikid ni Hose, ikid ni Simon, ikid ni Hudas, ikid na wāgi na kiden nga babay nga magyan sin. A inya mantu ya nangalapan na ta ituldu na ikid na pakapangwana?” kunda.

Ammi ya uhohug ni Hesus tekid a

“Kakurugan ta madayawan ya paguhohugan na Namaratu ta ngamin kiden lugar, ammi fwera la ta lugar na en hapa la ikid na bali na,” kunna.

⁵⁸ A gafu ta aweda kinurug a assang la ya nepaita na ta pakapangwana na ta agyan da.

14

*Ya Pasi Ni Hwan En Nga Nangzigut Ta Tolay
(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)*

¹ A gafu ta ngamin kiden tinarabaku ni Hesus a simaned hapa ya damag na addet ta addu na lugar. A ta nepakadamag ni Gobernador Herud

ta ngamin tinarabaku na a pahig na ta intu hala i Hwanen nga pinapasi na ta idi otturu natolay hala.

² “Intu malat i Hwanen nga nangzigut ta tolay kiden, a yen ta itta ya pakapangwa na, te natolay hala ta pasi na en,” kunna kan ta magyan kiden tentu.

³⁻⁵ A ya gafu na nepangpapasi ni Heruden te Hwan ta idi a nangadallow i Heruden, te inatawa na ya ipag na en nga atawa na kabagis na en Felipe. A yen ta natotoli hapa i Hwan te Heruden petta ihuya na ya tinarabaku na en.

“Nakaliwat kan ta Namaratu te ginubatam haman ya atawa na kabagis men,” kunna te Herud.

A gafu ta pangihuya ni Hwan tentu a ikayat ni Herud ta papasin na mina, ammi nagtalaw hapa ta tolay kiden, te nekwenta da i Hwan ta mappya na tolay nga dinob na Namaratu. Ammi te Herodias hapa, (intu hala ya ipag ni Herud nga inatawa na,) a pake nekatupag na hapa i Hwan gafu ta pangihuya na tekid, a yen ta nepagafut ni Herud nepabalud petta matappag hapa ya atawa na en Herodias.

⁶ A ta nekabalud para la ni Hwan a magayayat ig Herud ta araw na nekeanak na en ta idi, a umange hapa ya anak ni Herodias nga balatang, a nangayaw hapa ta atubang na sangaili kiden. ⁷ A gafu ta pake natalakan i Herud ta pangayaw na balatangen a

“Pagasingan ta Dyos, Aboy, am awek iatad teko ya kompormi na adangam teyak,” kunna tentu.

⁸ A gafu ta pangsangat na hina na en tentu a

“Iatad mu mantu teyak ya ulu ni Hwan, te pedatang mu sin nga melātuk,” kunna.

⁹⁻¹⁰ A nadamdang hapa i Herud ta inadang na en, ammi gafu ta nekari na en tentu ikid na amat na hapa ta sangaili na kiden a dinob na ya ange mangputul te Hwan ta pagbaludanen, a nebilin na ta meatad ya ulu na ta balatangen. ¹¹ A magananwan la a itta ya nangidatang ta ulu na en nga nelātuk da, a negawat da ta balatangen, otturu negawat na hapa te hina na en. ¹² A ya ituldu kiden ni Hwan a enda hapa inalap ya bari na, a netanam da kapye da nedanug te Hesus.

Ya Pagtugut Ni Hesus Ikid Na Pagpakan Na Ta Limaribu

(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jn 6:1-13)

¹³ A ta nepakadagang ni Hesus ta pasi ni Hwan a naglugan kid ha na ituldu na kiden ta barangay da en petta umadayu kid ta lugar ni Herud, a umange kid ta awan ta totolay ta dammang na alugen. Ammi kadulayan na te nadamag na kadwan kiden tolai ya eyan da a inakkawan da kid, te inange da ya pingit na alugen. ¹⁴ A ta datang nig Hesus ta datangan da en a itta hala ten ya tolai kiden nga nagapag tentu. A ta nepakaita na ta kaddu da a timalin hapa ya allak na tekid, a pinagmappya na hapa ya nagtatakit tekid.

¹⁵ A tentu en marimat a nagburung na ya ituldu na kiden gafu ta tolai kiden, a enda nebar te Hesus.

“Mappya, Afu, ta patugutam ya tolai kidin, petta e kid gumatang ta pamuhab da ta babali

kidewan, te furab na a awan haman ta pangalapan ta isin,” kunda.

¹⁶ “Maski aweda mina magtugut, te ikamuy mina ya mangatad ta kanan da,” kunna hapa tekid.

¹⁷ “A on ay, ammi intu la itta sin ya lima na pan ikid na dwahukal na dalag,” kunda hapa.

¹⁸ “A alapan muy kid mantu sin,” kunna ha,
¹⁹ otturu pinagtuttud na ya tolay kiden ta kakadatanen. A tentu en nanggawat ta lima kiden pan ikid na duwa kiden ikan a tumangad hapa ta langit petta pakimallak na ya kanan da.

A sangaw ginadgadwa na ya pan kiden ikid na ikan kiden, kapye na kid negawat ta ituldu na kiden petta ikid ya mangisaned ta tolay kiden. ²⁰ A sa nagkakan kid abat ta nabattug kid. A tekid na nabalın nagkakan a pinannu da ya mafulu duwa na la-ba ta huna na tolay kiden. ²¹ A ya kaddu na nagkakan kiden a limaribu kid na lālāki fwera ta bābāy ikid na ānāk.

*Ya Pagpapa-yat Ni Hesus Ta Danum
 (Mk 6:45-52; Jn 6:15-21)*

²² A sangaw pinaglugaan ni Hesus ya ituldu na kiden ta barangay da en, petta mapolu kid ta dammang, te mapozan la bit petta patugutan na hapa ya tolay kiden. ²³ A tentun nakapatugut tekid a gimon hapa tatakday ta bagetay, te ange makimallak. A nagyan la ten tatakday nakimallak abat ta hiklam. ²⁴ Ammi ya ituldu na kiden a nakatangngan kid na ta alugen, a sisikbatan na kid na palung, te atubangan na kid hapa na pad-dad. ²⁵ A tentu en nagkarawan a umange i Hesus

tekid nga nagpapa-yat ta danumen. ²⁶ A ta pakaita da tentu nga magpapa-yat ta danum a nagtalaw kid na, te pahig da ta datay, a kumahkahaw kid na.

²⁷ Ammi alistu hapa i Hesus nagayag tekid,

“Awemuy la magtalaw te iyakin yan,” kunna.

²⁸ “A am kakurugan ta iko, Afu, a ayagan nak hapa sina, te magpa-yatak hapa ta danum,” kunna hapa ni Pedru.

²⁹ “On, e ka mantu sin,” kunna ha ni Hesus tentu.

A dumagut mantu i Pedru ta barangayen, a nagpapa-yat hapa ta danum kumin te Hesus.

³⁰ Ammi gafu ta nagliplipay hapa ta kasikan na paddad a kima-ma la nagtalaw a namegafu lumammad, a nagayag na, “**Ikerutan nak O, Afu,**” kunna. ³¹ A alistu tina-mak ni Hesus ta kamat na en.

“Kuga assang la ya pangikatalak mu. Anu haman ta pinagduwaduwan ya nonot mu,” kunna hapa tentu.

³² A tentu nangitoli ta barangayen a nagimmang hapa ya paddad. ³³ A ya kadwan kiden hapa ta barangayen a pake dinayawan da i Hesus.

“Kakurugan kad, Afu, ta iko ya Anak na Namaratu ewan,” kunda.

³⁴ A ta nepakadakit dan a itta kid na ta lugar na Genesaret, ³⁵ a nalasin na kid hapa na tolay kiden, a nagbabilag kid ta babali kiden, te enda inalap ya ngamin kiden nagtatakit, a nedatang da kid te Hesus. ³⁶ A nakimemallak kid ta si-gedan da la ya kayadan na barawasi na en, a nagmappya hapa ya ngamin kiden nakasi-ged tentu.

15

Ya Pagzigmanan Na Tolay (Mk 7:1-23)

¹ A ta takday ha na araw a umange te Hesus ya kadwan kiden Pariseyu nga taga Herusalem, ammi ikid hala ya mangituldu ta relisyon na Hudyo kiden, a imbestigaran da i Hesus gafu ta ituldu na kiden. A ya nebar da tentu a

² “Anu awena haman dumagdag na ituldum kiden ta netuldu na dadagkal tam kiden, te am kada mangan kid a aweda bit magbaggaw ta kamat da?” kunda tentu.

³ “A itta hapa ya pohutan ku tekamuy,” kunna, “te anu kawagan na ta soysoyan muy ya lintig na Namaratu petta itali muy ya ituldu muy? ⁴Te ya nebar na Namaratu tekitam a

‘Nonotan muy ig dama muy ikid na hina muy,’ kunna. **‘A mappya ta mapapasi hapa ya maguhohug ta dulay tekid,’** kunna ha.

⁵ Ammi tekamuy a ugtulān muy haman ya uhohug na en, te ya ituldu muy ta tolai kiden a

‘Dana mangatad kam bit ta simbaan na Namaratu, a am awan na sangaw ta iuffun muy ta dadagkal muy a ibar muy tekid ta dana neatad muy na ta Namaratu,’ kummuy haman.

⁶ A gafu ta kumanen a awemuy ipalubus ta kurugan da ya nebar na Namaratu gafu ta dadagkal da kiden. A liblibangan muy mantu ya uhohug na Namaratu petta idulot da ya ituldu muy. ⁷ Ammi kuga magimmamappya kam, a kustu hapa ya nepeuhohug na Namaratu ta aglavunen Isayas gafu tekamuy, te

8 ‘Dayawan nak na tolay kidin ta simuk da, ammi adayu garay ya nonot da teyak.

9 Awan mantu ta kapkappyan na pangdayaw da teyak, te igitta da haman ya ituldu da ta itulduk,’ kunna.”

¹⁰ A ta nepaguhohug ni Hesus ta isin a pake pinaabikan na hapa ya kadwan kiden tolay tentu petta madangag da hapa ya ibar na.

“Pake dangagan muy ya uhohug ku tekamuy petta maawatan muy: ¹¹ Bakkan ta intu ikazigman na Namaratu ya awan magbaggaw kapye na mangan, baka ikazigman na hud ya itun muy ta simuk muy awa intu hud la ikazigman na ya dulay nga nagafu ta simuk muy,” kunna tekid.

¹² A ta magananwan la a itta hapa ya ibar na ituldu na kiden tentu.

“Awem de amu, Afu, ta pake ikatupag na ka na Pariseyu kiden gafu ta inuhohug mu tekid?” kunda.

¹³⁻¹⁴ “Bay-an muy la yana kid, te ya awan kiden nemula ni Damakewan a mappya ta mahantud kid, te daram kid haman. A am daram ya mangituldu ta kagitta na en daram a azo meavut kid duwa,” kunna tekid.

¹⁵ A ya uhohug hapa ni Pedru a

“Mappya, Afu, ta pake ipasikkal mu ya ikayat mu uhohugan ta ikazigman na Namaratu, te awemi maawatan,” kunna.

¹⁶ “Anu awemuy hapa metug ya inuhohug ken? ¹⁷ A awemuy hud manonot ta maski am itta ya duping nga mehulun ta kanan na tolay a ange hala ta sirat na kapye na sangaw mewarad. ¹⁸ Ammi ya imuhet ta simuk na tolay

a magafu hala ta nonot na, a yen ya mangatad ta pagzigmanan na. ¹⁹ Te ya magafu ta nonot na tolai a dulay na nonot, ikid na pangpapasi na ta ikattolay na kiden, ikid na pangadallow na, ikid na pagtakaw na, ikid na pagladdud na, ikid na pamadpadulay na. ²⁰ Yen kid ya mangatad ta pagzigmanan na tolai, ammi ta awemen pagbaggaw a awan bale,” kunna.

*Ya Gagangay Na Masikan Mangikatalak
(Mk 7:24-30)*

²¹ A ta nekabalin na kumanen a nagtatugut ha ig Hesus ta nagyanan da en, te ange kid ta tagad ta lugar na Tiro ikid na Sidon. ²² A tekid para la nagyan ten a umange hapa ya takday babbay nga Hentil taga Kanaan, a binaran na i Hesus,

“Anak ni Dabid,” kunna, “Ikallak nak O, Afu, te pake mazigatan ya anak ken nga babbay gafu ta anitu na,” kunna.

²³ Ammi awena pulus nagsitang ni Hesusen. A gafu ta pakolangan na la na babbayen a mahulat na ya ituldu na kiden.

“Pagustum mina, Afu, petta magtugut, te kuga masitang ya babbayin nga dumagdag tekitam,” kunda.

²⁴ Ammi ya tabbag hapa ni Hesus tekid a

“Awek haman nedob ta isina kid na tolai, te yen la ya umeyan ku sin petta makaapagak ta Istralita kiden nga netawag ta Dyos da,” kunna.

²⁵ Ammi umabikan hapa ya babbayen, a namalenu-tud ta atubang ni Hesus, a

“Uffunan nak kad, Afu,” kunna.

²⁶ “On ay, ammi dulay am meatad ta atu ya kanan na anak kidin,” kunna hapa ni Hesus tentu.

²⁷ “Kakurugan, Afu, ya uhohug mina, ammi awena hud mangan na atu kiden ta hugta na dafu na en nga nahunnak ta lutak?” kunna hapa na babbayen.

²⁸ A gafu ta uhohug na babbayen a

“Kakurugan ta masikan ya pangikatalak mu, Aboy, magdulot hala ya kuman na inadang mu teyak,” kun ni Hesus tentu.

A ye-yen hala na oras ya nepagmappya na anak na en.

*Ya Pagpamappya Ni Hesus Ta Kadwan Nagtakit
(Mk 7:31-37)*

²⁹ A ta nekabalin nig Hesusen ta iten a nagtatugut kid ha, a inange da ya pingit na Alug na Galileya, kapye da gimon ta bagetay, a nagtutud i Hesus petta magibannag. ³⁰ A tentu para la nagtutud a dumatang ya pake addu na tolay nga mangikahad ta pilay, ikid na pukul, ikid na daram, ikid na umal, ikid na addu para. A ta nepangitabnak da tekid ta atubang ni Hesus a sa pinagmappya na kid hapa. ³¹ A ta nepakaita na tolay kiden ta sa nagmappyan ya ngamin kiden neange da tentu a pake dinayawan da hapa ya Dyos na Istralita kiden.

*Ya Pagpakan Ni Hesus Ta Appataribu
(Mk 8:1-9)*

³² A ta nekabalin ni Hesus nagpamappya ta neange da kiden tentu a pinaabikan na ya ituldu na kiden petta madangag da ha ya bida na tekid.

“Kuga timalin ya allak ku ta tolay kidin, te tallu araw kid na teyak, a naafut na ya balun da. A am padatangan ku kid mina ta bali da a magkafuy kid ta dalan gafu ta bisin da,” kunna.

³³ “A onay, ammi bababang kid, Afu, a had ya pangalapan tam ta isin na lugar ta ipakan tam tekid, te adayu haman yan ta babali,” kunda hapa tentu.

³⁴ “A awan hud ta huna muy nga pan?” kunna ha tekid.

“A itta ay, ammi pitpitu hukal la, ikid na assang kid la na daldalag,” kunda hapa.

³⁵ A gafu ta kumanen a pinagtuttud na ya tolay kiden ta lutak, ³⁶ a ginawat na hapa ya pan kiden kontodu daldalag kiden, kapye na kid nepakimal-lak. A sangaw ginadgadwa na kid hapa, kapye na kid negawat ta ituldu na kiden, petta isaned da kid hapa ta tolay kiden. ³⁷ A sa nagkakan kid abat ta nabattug kid, a sangaw inuknud da hapa ya pitu na la-ba ta nehuna na tolay kiden. ³⁸ A ya kaddu na nagkakan kiden a appataribu kid na lālāki fwera ta bābāy ikid na ānāk. ³⁹ A sangaw pinatugut ni Hesus ya tolay kiden, kapye na naglugan hapa ta barangay kontodu ituldu na kiden, te ange kid na ta lugar na Magadan.

16

*Ya Pangparuba Na Pariseyu Ikid Na Saduseyu
Te Hesus
(Mk 8:11-21)*

¹ A ta ketta para la nig Hesus ta lugar na Magadan a umange ha tentu ya kadwan kiden Pariseyu ikid na Saduseyu, petta paruban da.

“Mistro,” kunda, “mappya ta itta ya ipaitam ta pakapangwam petta pakaitan mi ta Namaratu ya nangidob teko,” kunda tentu.

2-3 A ya tabbag na en hapa tekid a

“Gafu ta itta ya pakaitan ta langit a amu muy am magbilag ta lakwat ono am magudan. A anu kawagan na mantu ta awemuy malasina ya pakapangwa na Namaratu am itta ya pakaitan na? ⁴ Kuga awan ta kapkappyan na awan mangurug gafu ta awan ta mepaita tentu. Ammi awan sangaw ta mepaita tekamuy, te intu mina pagnonotan muy ya nakkwa ta aglavunen mina Honas,” kunna tekid,

a nagtugutan na kid. A naghahulun ha ig Hesus ikid na ituldu na kiden nga ange ta dammang na alugen.

⁵ A ta pakadatang da ta dammang a awan ta kanan da ta tangnan na araw, te naliwatan na ituldu na kiden ya nagbalun ta pan. ⁶ A ya uhohug ni Hesus tekid a

“Mappya ta palanan muy ya beking* na Pariseyu kiden ikid na Saduseyu kiden, te dulay,” kunna.

⁷ A nagbabidan da am anu ya ikayat na uhohugan, te pahig na kadwan ta tabarangan na kid gafu ta naliwatan da ya magbalun ta pan. ⁸⁻¹⁰ Ammi ta nepakarikna ni Hesus ta bida da a

“Anu kuga pagbabidan muy ya kawan na kanan tam? Kuman na awemuy maawatan ya inuhohug ken, yaga assang la ya pangikatalak

* **16:6** Ya beking ya ikihu da ta arena en am mamadday kid ta pan petta bumlad ya panen am malutu.

muy, te naliwatan muy de ya lima kiden pan nga nakabattugan na limaribu kiden, ikid na pitu kiden pan nga nakabattugan na appataribu kiden? A naliwatan muy hapa de am piga na laba ya nauknud muy ta nekabalin na limaribu kiden ikid na appataribu kiden? ¹¹ Anu awe-muy haman maawatan ya inuhohug ken nga **‘Palanan muy mina ya beking na Pariseyu kiden ikid na Saduseyu kiden?’** Pake nonotan muy, te bakkan ta intu bidan ku ya kanan tam,” kunna.

¹² A gafu ta inuhohug na en a yen ya nepakanonot da ta intu papalan na tekid ya ituldu na Pariseyu kiden ikid na Saduseyu kiden, te bakkan ta kanan ya ikayat na uhohugan.

*Ya Pangpohut Ni Hesus Ta Pangitan Da Tentu
(Mk 8:27-29; Lk 9:18-27)*

¹³ A tekiden umabikan ta ili na Sesariya Pilipo a itta ya pinohutan ni Hesus ta ituldu na kiden;

“Anu kan ya pangitan na tolay kiden teyak am inya yak?” kunna tekid.

¹⁴ “A pahig na kadwan ta iko i mina Hwanen nga nangzigut ta tolay kiden ta idi, te ibar da ta natolay hala. Ammi ta kadwan a pahig da ta iko ya aglavunen Eliyas nga magtoli kan ta lutakin. A ta kadwan para a pahig da ta iko ya aglavunen mina Heremyas,” kunda.

¹⁵ “A ikamuy ay, anu hapa ya pangitan muy teyak?” kunna ha tekid.

¹⁶ A i Simon Pedru ya alistu tumabbag;

“A iko ya Mangikerutanen nga netun na Namaratu ta pinakadama mi, te Anak ka na sigatolay na Dyos,” kunna.

¹⁷ “Pake nagāsāt kan, Simon, te awem mina amu am inya yak am awa netuldu na ka ni Damakewan. ¹⁸ A gafu ta Pedru† hapa ya ngagam a iko ya kuman na pundasyon na batu, te iko ya pamepegafwanan ku ta tolai ku kiden nga pagyanan ku ta lutakin, a awan sangaw ta makaperdi ta pagyanan ku maski ta pasi.

¹⁹ A iko hapa ya itunglak ku ta makkamu ta pangikerutan na Namaratu ta lutakin, petta intu sangaw ihangat mu ta lutakin ya dana nehangat na Namaratu, a intu sangaw ipalubus mu ta lutakin ya dana nepalubus na Namaratu,” kunna.

²⁰ A sangaw pake nebar ni Hesus ta aweda mina bibidan ta intu ya pinakadama da nga nekari na Namaratu.

*Ya Pangilavun Ni Hesus Ta Pasi Na
(Mk 8:31-9:1; Lk 9:22-27)*

²¹ A ta nekabalin na en a namegafun hapa i Hesus nga mangipadangag ta pasi na tekid.

“Mappya ta e yak sangaw ta ili na Herusalem, petta pakākāllakan nak sangaw na pinakadakal na Hudyo kiden kapye dak sangaw papapasi, ammi matolayak hala sangaw am nagpasan ya talluhaw,” kunna.

²² Ammi ta nepaguhohug ni Hesus ta isin a sang neadayu ni Pedru, kapye na nehuya;

† **16:18** Ya ngagan na “Pedru” ta agsitang da en a “Batu” tekitam Agta.

“Awem mina ibar ta mapapasi ka, Afu, te Namaratu ya makkamu teko,” kunna.

²³ A nagbalittag hapa i Hesus nga nangatubang te Pedru, a

“Umadayu kan teyak, te itta ya Satanas teko, te sanatan nak nga magliwat, te bakkan ta uray na Namaratu ya ibar mu teyak awa uray hud la na tolay,” kunna tentu.

²⁴ A tentu en ha naguhohug ta ituldu na kiden a kumanin ya nebar na tekid:

“Am itta ya mayat dumagdag teyak a mappya ta pagtalekudan na ya bari na, a attaman na ya zingat na pangurug na teyak, petta makadagdag teyak. ²⁵ Te maski am inya ya mangkenga ta angat na a masi hala sangaw ta magnayun. Ammi ya mangisagapil ta angat na gafu ta pangurug na teyak a matolay hala sangaw nga magnayun.

²⁶ Te maski am itta mina ya nakaalap ta ngamin kiden magmagannud ta paglelehutin a itta hud sangaw ya kappyanan na tentu am nawakay ya kahalwa na ta pasi na? A itta hud sangaw ya pangsaka na ta kahalwa na petta matolay mina?

²⁷ A yen mina ya nonotan muy, te gagangay ta magtoli sangaw sin ya Tolayin taga Langit kontodu anghel na kiden a mehulun hapa tentu ya ngamin pakapangwa na Namaratu, a yen sangaw ya pangatad na ta tagtakday tolay ta megitta ta tinarabaku na. ²⁸ Ammi kustu hapa ya ibar ku tekamuy ta itta ya kadwan kiden tekamuy nga awan para la masi addet ta maita da sangaw ya kadakar na Tolayin taga Langit am ange sangaw sin magtogkok ta pagariyan na en,” kunna.

17

Ya Pagdakar Na Bari Ni Hesus (Mk 9:2-8; Lk 9:28-36)

¹ A ta nepagpasa na annam na araw a inalap ni Hesus ig Pedru, ikid na magkabagis kiden Santi-ago ikid ni Hwan, a sa naghahulun kid nga gimon ta ata-nang na bagetay. ² A ta datang da ta utun a ka-ma la nanguli ya mukat ni Hesus, te nagdakar ta kuman na dakar na bilag, a pake nagfuraw hapa ya barawasi na en ta kuman na kadakar na zilag. ³ A nepagka-ma da hapa ya lalattog ni mina Moses ikid ni Eliyas, a nagbida kid te Hesus. A ya uhohug hapa ni Pedru a

⁴ “Mappya, Afu, te itta kamin sin, te am ikayat mu a mamaddayak na ta tallu na ba-bali, petta tagtakday kam ni Moses ikid ni Eliyas ta ba-bali,” kunna.

⁵ Ammi ta paguhohug para la ni Pedru a imakban ya pake furaw na kulam a tinappanan na kid, a nadangag da ya maguhohug tekid ta umag na kulamen;

“Ye-yan ya Anak kin nga pake iddukan ku, a matalakanak hapa tentu. Mappya ta dangagan muy ya ituldu na tekamuy,” kunna.

⁶ A alistu nagtakab ya ituldu kiden ni Hesus, te pake nagtalaw kid na ta pakadangag da ta naguhohugen tekid. ⁷ Ammi enna kid sini-ged ni Hesus, a

“Imivwat kanan, a awemuy la magtalaw,” kunna tekid.

⁸ A tekid na tumangad a intu la naita da i Hesusen.

⁹ A tekiden dumadagut ta bagetayen a nebar ni Hesus tekid ta aweda la bit bibidan ya naita da,

“te mappya ta apolu masi ya Tolayin taga Langit kapye na sangaw matolay, a yen sangaw ya pangipadangag muy,” kunna.

¹⁰ A ya uhohug da hapa tentu,

“A am gagangay ta kunna ten sangaw ya kasasaad mu, Afu, ta iangem ta lutakin a anu mantu ya ikayat na uhohugan na mangituldu kiden? Te ibar da haman ta apolu maglattog ha i Eliyasan kapye na umange ya Mangikerutanen nga nekari na Namaratu. Ammi ikon haman ya napolu,” kunda.

¹¹ “Kustu hala ya nebar da,” kunna hapa ni Hesus, “te kakurugan ta apolu maglattog i Eliyas, petta dana iparan na ya tolai kiden.

¹² Ammi ya ibar ku tekamuy a nabayag na haman ya nelalattog ni Eliyas, a aweda amu ta intu, a yen ta tinapangan na pinakadakal tam, a kumanen hapa sangaw ya tarabakun da ta Tolayin taga Langit,” kunna.

¹³ A gafu ta nebar na en tekid a yen ya nakkamun da ta intu binida na tekid i mina Hwanen nga nangzigut ta tolai kiden.

*Ya Pagpamappya Ni Hesus Ta Abbingen Seanitu
(Mk 9:14-29; Lk 9:37-43)*

¹⁴ A tekid en nakadagut ta agyan na kadwan kiden ituldu na ta akban na bagetayen a pake umad-dun ya tolai kiden nga nagindag tentu. A umange hapa ya takday nga namalentud ta atubang ni Hesus nga nakimemallak tentu.

¹⁵ “Ikallak mu haen ya anak kin, Afu, te magkiskissiw, a pake mazigatan, te mahunnak

ta afuy yaga danum. ¹⁶ Neangek apolu ta ituldu kidin, ammi aweda haman mapagmap-pya,” kunna.

¹⁷ “Kuga awan ta kapkappyan na tolay kidin yan nga awan maketug ta pangurug da. Bababang yen kabayag na pagyan ku tekamuy nga mangitultuldu, ammi awemuy para la netug. Iange muy mantu sin ya abbingina,” kunna.

¹⁸ A ta nepangihuya ni Hesus ta anitu na abbingen a nealistu na nagtugutan, a yen ya nepagmappya na abbingen.

¹⁹ A sangaw ta awan ta nakibidan te Hesus a umange tentu ya ituldu na kiden, a

“Anu awemi napatugut ya anitu na en?” kunda tentu.

²⁰ “A on ay te awemuy pake nekatalak ta makkwa na Namaratu ya ibar muy,” kunna hapa. “Te pake ibar ku tekamuy ta am itta ya pangikatalak muy tentu maski la ta kuman na kaassangan na hukal a mabalin ta ibar muy ta bagetayin, ‘**Umalit ka ta lugarewan,**’ a umalit hala, te awan sangaw ta awemuy makkwa am kustu ya pangikatalak muy. ²¹ Ammi ya kuman na anitu en nga pinatugut ku ta ayanen a awena magtugut am awemuy bit pagpasan ya pangan muy petta pake pakimallak muy ya pagpatugut muy tentu,” kunna.

²² A ta takday ha na araw tekiden nagkakampat ta iten Galileya a itta hapa i Hesus tekid, a binida na ha ya pasi na tekid.

“Papasin da hala sangaw ya Tolayin taga Langit, te itta sangaw ya mangitalaba tentu, a yen sangaw ya panggafut da tentu. ²³ Ammi maski

am papasin dak a matolayak hala sangaw ta mekatallu na araw,” kunna.
A pake nagdamdam kid na ta inuhohug na en tekid.

Ya Pakaapag Ni Pedru Ta Pirak Ta Simuk Na Ikan

²⁴ A tekiden dumatang ta ili na Kapernayum a nesimmun da ya magtuki kiden ta bwis na Simbaan. A pinohutan da hapa te Pedru am magpaga i Hesus ta bwis.

“Anu, awena de magpaga na mistro muy ta bwis na Simbaan?” kunda tentu.

²⁵ “Haan man,” kunna hapa ni Pedru.

Ammi ta datang ni Pedru ta bali a nepagka-ma na hapa ya pohut ni Hesus tentu.

“Anu ya uray mu, Simon, ta gagangay na ari kiden ta lutakin am had sin na tolai ya pagpagan da ta bwis? Intu de pagpagan da ya kagitta da kiden ono taga kadwan kiden lugar?” kunna tentu.

²⁶ “A intu pagpagan da ya taga kadwan kiden lugar,” kun ni Pedru.

“A ta kumanen awena mantu magpaga na kagitta da kiden,” kun ni Hesus. ²⁷ “Ammi mappya ta magpaga kita hala petta awan ta bida. Ara, mangalap ka mantu ta banwit, a em iparuba ta alugewan, te ya imunnan na maalap mu a itam sangaw ya pirak ta simuk na en, a yen sangaw ya iangem ta simbaanen, te kustu hala ta pagpaga ta ta bwis ta,” kunna.

18

Ya Bida Na Umalinnak (Mk 9:33-37; Lk 9:46-50)

¹ A ta pagyan da para la ten a itta ya ikayat na ituldu na kiden ta pohutan da te Hesus, a

“Afu, inya hud sangaw tekami ya pake kadakalan na makipagturay teko ta pagariyan na Namaratu ewan?” kunda.

² A pinaabikan bit ni Hesus ya takday abbing, kapye na pinatayuk ta nagtatangngan da, ³ a sangaw tinabbag na hapa ya pohut da.

“Ya pake ibar ku tekamuy a am awemuy mauli petta negitta kam ta kuman na abbing a awemuy sangaw mesipat ta pagariyan na Namaratu. ⁴ Te maski am inya sangaw ya imalinnak ta nonot na ta kuman na abbingin yan a yen sangaw ya pake kadakalan na ngamin kiden tolay na Namaratu,” kunna.

⁵ A ya uhohug na para tekid a

“Maski am inya hapa ya mangtagop ta abbing nga kumanin gafu ta pangurug na teyak a mekwenta ta iyak hapa ya pinagdulot na. ⁶ Ammi am itta ya mangituldu ta dulay ta maski takday la na kaassangan kiden nga mangurug teyak a pake kakallak sangaw. A mapmappya mina en ta dana nakaddangan ya lig na en ta dappug na batu kapye na newarad ta bebay, petta awena mina nakaliwat. ⁷ Kakallak ya tolay kiden gafu ta ketta na pakaayyawan da ta pagliwat da, ammi pake kakallak para ya tolayen nga mangayayyaw tekid.

⁸ “A yen mina ya pagnonotan muy ta bari muy, te am angarigan ta kamat mu ono takkim

ya gafu na pagliwat mu a awem hud gappakan kapyem iwarad, petta awem sangaw melogot? Te mapmappya ta napukulan ka mina nga magdulot ta magnayun na pagtolayam ammi ta mewarad ka ta afuyen nga awan maazap gafu ta awemen inazi. ⁹ A kumanen hapa ta matam, te am angarigan ta matam ya gafu na pagliwat mu a awem hud kilotan kapyem iwarad, petta awem melogot? Te mapmappya ta bulding ka mina nga magdulot ta magnayun na pagtolayam ammi ta mewarad ka ta afuyen gafu ta awemen inazi.

¹⁰ “A ya ibar ku hapa tekamuy ngamin a itan muy ta idadula muy ya maski takday la na kaassangan na mangurug kiden teyak, te itta ya anghel da nga mangtaron tekid, a mangidarum kid hapa ta atubang na Damakewan. ¹¹⁻¹⁴ A intu mina pagnonotan muy ya magtaron ta kalneru. Te am angarigan ta itta ya magatut na kalneru na ammi metawag hapa ya takday, a awena hud isirak ya siyamafulu siyam kiden ta panganan da kapye na ange magapag ta takdayen nga netawag? A am naapagan nan a yen ya pake ikatalak na ammi ta awan kiden netawag. A kumanen hapa te Damakewan, te awena ikayat ta itta ya metawag maski ta takday la na kaassangan kiden nga mangurug teyak, te yen ta umange ya Tolayin taga Langit ta lutakin petta ikerutan na ya netawag,” kunna.

Ya Kwan Tam Mina Gafu Ta Nagliwat Tekitam

¹⁵ A ya takday para na bida ni Hesus tekid a

“Am angarigan ta itta ya liwat na takday kabagis mu teko a e ka mantu tatakday mak-ibida tentu, a tabarangam. Am ikayat na dangagan ya itabarang mu tentu a awan kad mappya, te nagmappya kanan,” kunna. ¹⁶“Ammi am angarigan ta awena ikayat kurugan ya uhohug mu tentu a mangalap ka mantu ta takday ono maski duwa na manguffun teko nga mangtabarang, kapye muy ha sangaw ange maguhohug tentu, pettam kumanen itta hapa sangaw ya duwa ono tallu na mangipasikkal ta ngamin uhohugan muy. ¹⁷A am awena kid hapa kurugan a mappya mantu ta mebida ya liwat na ta atubang na maggagimung kiden. A am awena hapa ikayat dangagan ya tabarang na maggagimung a ikwenta muy mantu ta kuman na dulay na tolay nga awan mangurug, a awemuy na sangaw pagdulotan.

¹⁸“A ya pake ibar ku ha tekamuy a intu sangaw ihangat muy ta lutakin ya dana nehangat na Namaratu ewan. A intu sangaw ipalubus muy ta lutakin ya dana nepalubus na Namaratu ewan. ¹⁹A ya uhohug ku para tekamuy a maski am itta ya duduwa la tekamuy nga makimallak ta Namaratu ewan, ikid na tatakday la ya nonot muy ta adangan muy tentu a kwan na hala ya ibar muy tentu. ²⁰Te maski am had sin na lugar ya agyan na duduwa ono taltallu la na maggimung gafu ta pangurug da teyak a itta yak hapa ta hebing da,” kunna.

Ya Bida Na Awanen Nangpakoma

²¹ A tentu en nabalin nagbida a umabikan hapa i Pedru nga mangpohut tentu.

“A am pagliwatan nak na kabagis ku, Afu, a mamempiga mina ya pagpakomak tentu am inaman nak? Gustu de ya mamempitu?” kunna.

²² A ya tabbag hapa ni Hesus tentu a

“Awek ibar ta gustu ya mamempitu, te maski abat ta mamempitu fulu pitu,” kunna, ²³ “te am ikayat muy mesipat ta iturayan na Namaratu ewan a intu mina pagnonotan muy ya keangaringan na takday ari nga nagsingir ta gagatut na tagabu na kiden. ²⁴ Te ya takdayen tagabu na a niribribu ta pesuk ya gatut na, ²⁵ ammi awan garay ta pagpaga na ta gatut na kiden. A gafu ta awena mapagan ya gatut na kiden a nebar na ari en ta melaku ya lalaki en, a kumanen hapa ta atawa na en kontodu ngamin kiden anak na ikid na ngamin kwa na, petta mapagan ya gatut na kiden. ²⁶ Ammi alistu namalentud hapa ya lalaki en ta ari en, te nakimemallak tentu.

‘Ay afu, indagam para haen ya pagpagak, te sa pagan ku ngamin gatut ku,’ kunna.

²⁷ “A gafu ta ikallak na ari en a sa inazi na ya ngamin gatut na, a pinatugut na. ²⁸ A tentu en nagtugut a nesimmun na ya sakā tagabu na en nga nakagatut tentu ta mafulu la ta idi, ammi awena para la napagan ya gatut na en. A ka-ma la ginafut na ya hul na en pattalan, a **Pagam na ya gatut mu,**’ kunna tentu. ²⁹ A alistu namalentud hapa ya segatuten nga nakimemallak tentu,

‘Ay indagam la bit, Kofun, petta makaapagak, te pagan ku sangaw ngamin,’ kunna.

³⁰ Ammi awena haman nekallak na takdayen awa enna hud la nedarum, petta mebalud abat ta pakapaga na mina ta ngamin gatut na. ³¹ A gafu ta kumanen a nagdamdam hapa ya kadwan kiden sakā tagabu na, te naita da ya iningwa na awanen nangikallak, a enda nedanug ta ari da en. ³² A ta nepangpaalap na ari en tentu a

‘Kuga magdupal kan na tagabu. Inazik haman ya ngamin gatut mu teyak gafu ta pakimallak mu teyak, ³³ a kumanen mina ya pinarigam ta sakā tagabu men ta pakimallak na en teko,’ kunna.

³⁴ “A gafu ta pake nagporay ya ari en tentu a pinatoli na hala ya gatut na kiden, a nepebalud na hapa petta mapa-gang abat ta pakapaga na hapa ta ngamin kiden gatut na. ³⁵ A yen mina ya pagnonotan muy, te kumanen hapa sangaw ya kwan ni Damakewan tekamuy am awemuy hapa pakoman ta mappya ya nagliwat tekamuy.”

19

Ya Ituldu Ni Hesus Gafu Ta Magatawa Kiden (Mk 10:2-12)

¹ A ta nekabalin ni Hesus nagbida a nagtatugut kid na ituldu na kiden ta lugar na Galileya, te ange kid ta lugar na Hudeya ta dammang na karayan na Hurdan. ² Ammi dumadagdag hapa ya awan bababang na tolai abat ta eyan da, a pinagmappya ni Hesus ya nagtatākit tekid.

³ A umange hapa tentu ya kadwan kiden Pariseyu, te itta ya pinohutan da tentu ta pangparuba da tentu.

“Mistro, had kun na pangawatam ta lintigen nga netuldu ni Moses gafu ta magatawa kiden, te mepalubus de ta igungay na lalaki ya atawa na ta kompormi la na razon?” kunda tentu.

⁴ A ya tabbag na hapa a

“Intu mina nonotan muy ya uhohug na surat na en, te

‘Pinadday na Namaratu ya napopolu kiden tolay petta itta ya lalaki ikid na babbay.

⁵ **A yen ta makigungay ya lalaki ta dadagkal na kiden, te makidagga ta atawa na en, a ikwenta na Dyos ya duwa kiden ta tatakday la na tolay,**’ kunna paen.

⁶ A bakkan kid na mantu ta duwa na tolay, te tatakday kid na. A madi mantu am paggungayan tam ya pinagdagga na Namaratu ewan,” kun ni Hesus tekid.

⁷ A ya pohut da ha tentu a

“Anu kawagan na mantu ta nepalubus ni Moses ta makigungay ya lalaki ta atawa na am iatad na tentu ya papel na pakigungay na?” kunda.

⁸ “A nepalubus na ay, gafu ta pagbanad na nonot muy, ammi addet ta nepagatawa na napopolu kiden a bakkan ta kunna ten ya uray na Namaratu. ⁹ A yen ta ibar ku hapa tekamuy ta am itta ya makigungay ta atawa na otturu mangatawa ha ta takwan a mekwenta hala ta mangadallaw, ammi awan bale am atawa na en ya apolu nakikadallaw ta takwan na lalaki,” kunna ha tekid.

¹⁰ A ya uhohug hapa na ituldu na kiden tentu a

“A am gagangay ta kunna ten a mapmappya mantu ta awan ta mangatawa,” kunda.

¹¹ Ammi ya uhohug na hapa tekid a

“On ay, ammi bakkan haman ta ngamin tolay ya makaattam nga awan magatawa fwera la ta maatadan kiden ta pakaattam da. ¹² Te itta ya kadwan kiden nga awan mangatawa gafu ta dana nakapun kid ta nekeanak da. A itta hapa ya kadwan nga kinapun na sakā tolay da, a itta hapa ya kadwan nga awan mangatawa petta awan ta manabtabang ta pangidulot da ta tarabaku na Namaratu. A am itta ya makaattam nga awan mangatawa a mappya hapa am attaman na,” kunna.

*Ya Pagbendisyon Ni Hesus Ta Abbing
(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)*

¹³ A sangaw itta ya mangiange ta anak da kiden te Hesus petta ipotun na ya kamat na tekid, te ikayat da ta pakimallak na kid. Ammi nehuya na kid hapa na ituldu na kiden. ¹⁴ Ammi ya uhohug ni Hesus tekid a

“Awemuy la gamman ya anak kidin, petta e kid la teyak, te ya ngamin kiden makigitta ta abbing a yen kid ya iturayan na Namaratu ewan,” kunna.

¹⁵ A nepotun na ya kamat na tekid, a nepakimallak na kid, a sangaw nagtugut kontodu ituldu na kiden.

*Ya Ituldu Ni Hesus Ta Naba-nang
(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)*

¹⁶ A magananwan la a itta ya umange nangpohut te Hesus.

“Mistro, ibar mu haen teyak am anu mina ya tarabakuk nga mappya petta itta sangaw ya angkat ku nga magnayun,” kunna.

17 Ammi ya tabbag ni Hesus tentu a

“Anu haman ta iyak ya pangpohutam ta mappya na tarabaku, te tatakday la ya makkamu ta mappya. A am ikayat mu maatadan ta magnayun na angkat a mappya ta kurugam ya lintig na kiden,” kunna hapa.

18 “A onay ammi had sin hud na lintig ya kurugan ku?” kunna ha na lalaki en.

“A amum haman ya lintig na kiden ta awem mamapasi ta tolay, ikid na awem mangadallaw, ikid na awem magtakaw, ikid na awem magladud. 19 A dayawam hapa ig damam ikid ni hinam, a iddukam hapa ya kagittam tolay ta kuman na pangidduk mu hala ta barim,” kunna hapa ni Hesus tentu.

20 Ammi ya tabbag ha na lalaki en,

“A onay ammi kanayun kinurug ku yana kid na lintig abat ta kaabbing ku, a anu para ya pagkurangan ku?” kunna.

21 “A am ikayat mu ta awan pulus ta pagkurangam a em mantu ilaku ya ngamin kiden kwam, a mangatad ka ta pobre kiden, petta itta sangaw ya pagba-nangam nga mauknud ta agyan na Namaratu ewan. A am mabalin kan a magtoli ka sangaw petta dumagdag kan teyak,” kun ni Hesus tentu.

22 Ammi ta pakadangag na lalaki en ta inuhohug ni Hesus tentu a nagtugut hapa nagdamdam, te pake addu ya kwa na.

23 A ta nepagtugut na lalaki en a nagbida ha i

Hesus ta ituldu na kiden:

“Kakurugan ya uhohug ku tekamuy ta pake mazigat ya isassarok na maba-nang ta pangikerutan na Namaratu. ²⁴ A pake ibar ku para tekamuy ta malmalagon ya isassarok na anwang ta hubu na dagum ammi ta isassarok na maba-nang ta pangikerutan na Namaratu,” kunna tekid.

²⁵ A pake nepagpaka-lat da hapa ya inuhohug na tekid, a

“Am gagangay ta kunna ten, Afu, a itta hud para ya mekerutan?” kunda.

²⁶ A nesaned na bit ya mata na tekid kapye na tumabbag.

“Awan pulus ta makkwa na tolay petta mekerutan mina, ammi itta ya makkwa na Namaratu, te intu ya makapangwa ta ngamin,” kunna.

²⁷ A ya pohut hapa ni Pedru tentu a

“Anu mantu ya maalap mi, Afu? Te amum ta sa newasa min ya ngamin kwa mi petta dumagdag kami teko,” kunna.

²⁸ A ya tabbag hapa ni Hesus tentu a

“Kakurugan ya uhohug ku tekamuy ta sangaw am ittan ya bagu en paglelehut a yen hapa sangaw ya pagtogkok na Tolayin taga Langit ta pagariyan na en. A ikamuy hapa nga nagattam dumagdag teyak a maatadan kam hapa sangaw ta turay muy, petta makkamu kam ta mafulu duwa kiden tribu na Istralita kiden. ²⁹ A ya ngamin kiden nagtugut ta bali da, ikid na kabagis da, ikid na dadagkal da kiden, ikid na lutak da, ikid na anak da kiden gafu ta pakesipat

da teyak a maatadan kid hala sangaw ta mi-nagmagatut ta kuman na nagtugutan da kiden, yaga maatadan kid hapa sangaw ta magnayun na angat. ³⁰ Ammi ya kadwan kiden nga mag-impapolu ta ayanin a mapozan kid sangaw, a ya kadwan kiden nga magimpapozan ta ayanin a mapolu kid sangaw,” kunna tekid.

20

Ya Gagangay Na Panandan Na Namaratu

¹ A ya uhohug ha ni Hesus ta ituldu na kiden a “Ya pangiangarigan ku ta pangsagolyat na Namaratu ta tolay na kiden a kuman na tolayen nga itta ya alawa na uma na, a naggabgabi ta lalakwat, te ange magapag ta mayat mangallu ta uma na en. ² A ya nagtatulagan da a tandanan na kid sangaw ta kuman na mekustu ta tanga-gaw, a dinob na kid ange manguma. ³ A sangaw ta medyo alas nwebe a umange ha ta agyan na dapunen a nasimmu na hapa ya kadwan para na tolay nga imatuttud la, te awan ta tarabaku da.

⁴ ‘E kanan hapa magtarabaku ta umaken, te tandanan ta kam sangaw ta kuman na mekustu ta oras muy,’ kunna tekid, a umange kid hapa.

⁵ A kumanen ha ta alas dose, ikid na alas tres, te pinidwa na ha ya umange ta dapunen, a nangidob ha ta ange magtarabaku. ⁶ A sangaw ta alas singko a umange ha ta dapunen a itta para la ya kadwan nga awan naghehit, a

‘Annun muy haman magmalmalem ta isin nga awan magtarabaku?’ kunna tekid.

⁷ ‘A on ay te awan haman ta magpatarabaku tekami,’ kunda hapa.

‘A e kanan mantu magtarabaku ta umaken, te tandanan ta kam hapa,’ kunna tekid.

⁸ “A sangaw ta marimat na a dinob na makāuma en ya kapatas na en petta ayagan na ya magtarabaku kiden.

‘Em kid ayagan, te atadam kid na ta tandan da, ammi intu pangigafum ya napozan kiden,’ kunna tentu.

⁹ “A ta datang na napozan kiden nga umange nagtarabaku ta alas singko a inatadan na kid ta kuman na metandan ta nagmalmalem. ¹⁰ A ta datang na imunnan kiden nagtarabaku a pahig da ta ad-addu sangaw ya tandan da ammi ta napolu kiden natandanan, ammi kagitta hala na metandan ta napolu kiden, ¹¹⁻¹² a nagsasitangan da hapa ya nagpauma en.

‘Anu haman ta igittam tekami ya napozan kiden nga nagtarabaku awa nakaoras kid la, ammi tekami a nagmalmalem kami haman nga nagattam ta patu na bilag,’ kunda tentu.

¹³ A ya uhohug na hapa ta takday tekid a

‘Anu hud ya liwat ku teko, Kofun? Awek hud netandan teko ya kuman na nagtulagan ta en? ¹⁴ Alapam la ya tandam a dumatang kan ta balim. Am ikayat ku iatad ta napozan kiden ya kagitta na iatad ku teko a ¹⁵ awan hud ta katunungan ku petta igastuk ya pirak ku ta kuman na ikayat ku? Mappya hud ta pumassil ka gafu ta nasurok ya neatad ku ta kadwan?’ kunna.

¹⁶ A yen ta nebar ku tekamuy ta mapozan sangaw

ya napa-polu ta ayanin, a ya napozan ta ayanin a yen sangaw ya mapolu,” kun ni Hesus ta ituldu na kiden.

*Ya Ange Nig Hesus Ta Ili Na Herusalem
(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)*

¹⁷ A ta nekabalin na ten a magdulduot para la ig Hesus ikid na ituldu na kiden ta ili na Herusalem, a sang neadayu na bit ya mafulu duwa kiden ta kadwan kiden tolai ta dalan, petta ikid la ya makadangar ta ibar na.

¹⁸ “A ta ayanin a magdulot kitanan ta ili na Herusalem,” kunna, “a yen sangaw ya pangafutan da ta Tolayin taga Langit, petta idarum da ta atubang na padi kiden ikid na mangituldu kiden ta lintig kiden, a sa ikayat da sangaw ta masi. ¹⁹ A am negawat dan ta Hentil kiden nga mangibbal tekitam a amāmatan da hapa, yaga paligatan da kapye da sangaw pagappan ta krus. Ammi matolay hala sangaw ta mekatallu na araw,” kunna.

²⁰ A tekid na nagdulot ta dalan a himebing te Hesus ya hina nig Santiago ikid ni Hwan, a nama-lentud ta atubang na en ta pagadang na tentu.

²¹ “Anu ya ikayat mu, Ina?” kun ni Hesus tentu.

“A te ya ikayat na duwa kidin anak ku a ikid kan mina ya mesaad sangaw ta hebing mu am makatogkok kan sangaw ta pagariyam ta lutakin,” kunna hapa.

²² “Ahu, awemuy de amu ya zigat na adangan muy,” kun ni Hesus tekid.

“Makkwa muy hud sangaw ya magattam ta kagitta na neatad na Namaratu teyak ta zigat kin?” kunna.

“A on ay, makkwa mi hapa,” kunda.

²³ “A kakurugan ta paruban muy sangaw ya kagitta na zigat kin, ammi maski kunna ten a bakkan hala teyak ya magpili ta magyan ta hebing ku, te i Damakewan ya makkamu magpili,” kunna.

²⁴ A ta pakadangag na kadwan kiden ta inadang na duwa kiden te Hesus a nalussaw kid hapa tekid. ²⁵ Ammi sa pinaabikan na kid ni Hesus petta madangag da ya ibar na tekid.

“Amu muy ya gagangay na Hentil kiden ta ikwenta da ya iturayan da kiden ta kuman na tagabu da. A ya mayat magmayor ta kahulun da kiden a doban na kid. ²⁶ Ammi awemuy mina parigan yen kid, te ya mayat madayawan tekamuy a maguray mina makitagabu ta kadwan. ²⁷ A ya mayat metun ta mayor na ngamin a maguray hapa makitagabu tekid. ²⁸ Te maski ya Tolayin nga taga Langit a bakkan ta yen ya umeyan na ta isin petta makitagabu ya tolay kiden tentu, awa intu ya makitagabu tekid, a isagapil na hapa ya angkat na tekid, petta addu hapa ya masaka na tekid,” kunna tekid.

Ya Pagpamappya Ni Hesus Ta Duwa Na Nagdaram

(Mk 10:46-52; Lk 18:35-43)

²⁹ A tekiden nagtalib ta ili na Heriku a du-madagdag hapa tekid ya pake addu na tolay. ³⁰ A itta hapa ya duwa na nagdaram nga imatuttud

ta pingit na kalsada en. A ta pakadangag da ta magtalib na i Hesusen a nagayayag kid na,

“Ay Afu, Simsima ni mina Dabid, ikallak na kami haen, Afu,” pakakin kid.

³¹ Ammi nehuya na kid na tolay kiden petta aweda mina magsitang. Ammi nepasikan da para ya iayag da,

“Ay, Afu, Simsima ni mina Dabid, ikallak na kami haen, Afu,” kunda.

³² A nagtayuk hapa i Hesus, a binaran na kid;

“Anu hapa ya pakkwa muy teyak?” kunna tekid.

³³ “Ay, Afu, ipaita mi ya awemi in pakaita,” kunda hapa.

³⁴ A gafu ta allak ni Hesus tekid a sini-ged na ya mata da kiden, a yen hapa ya nepakaita da, a dumagdag kid na hapa.

21

Ya Pagpaari Na Tolay Kiden Te Hesus (Mk 11:1-10; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ A tekiden nakaabikan ta ili na Herusalem a pa nagimmang kid bit ta bikat na babali kiden ta Beffage ta Bagetay na Olibo, te pinaunna ni Hesus ya duwa na ituldu na kiden.

² “Magdulot kanan ta babali kidewan, a maita muy sangaw ya takday kabayu nga negalut ikid na urbun na en. Ubadan muy kid te idatang muy kid hapa sin. ³ A am itta sangaw ya mangpohut ta pangubad muy tekid ‘**A te masapul na kid la bit ni Afu,**’ kummuy tentu, a ipalubus na hala tekamuy,” kunna tekid, a umange kid.

⁴⁻⁷ A inalap da hala ya kabayu kiden ta kuman na nebar ni Hesus tekid. A ta nepangidatang da tekid a nehuklad da ya ga-gamit da ta kabayu kiden a nagtakayan ni Hesus ya urbunen. A uray hapa yen na Namaratu petta magdulot ya uhohug na en ta aglavunen, te

“Ibar mu ta taga Herusalem kiden ta ittan ya ari da, te dumatang na magtakay ta urbun na kabayu,” kunna.

⁸ A ta nepagtakay ni Hesusen a imunnan hapa ya addu na tolay nga nangihuklad ta ulolat da kiden ta angen na en ta pangdayaw da tentu. A nangalap hapa ya kadwan ta kuman na don na anaw, a nehuklad da hapa ta angen na en. ⁹ A ya tolay kiden nga imunnan tentu ikid na itta kiden ta gafan na a nagayayag kid na.

“Madaydayaw ya simsima ni mina Ari en Dabid. Bendisyonam, Afu, ya umange in sin nga pinakabarim. Madaydayaw ya Namaratu ewan,” kunda ta pagayayag da.

¹⁰ A ta nepakasarok nig Hesus ta ili na Herusalem a pake masitang na ya tolay kiden ta pagpaka-lat da tentu, te

“Inya hud ya tolayin yan?” kukunda.

¹¹ “A i Hesus yan nga aglavunen nga taga Nasaret ta iten Galileya,” kunna hapa na tolay kiden nga nakihulun te Hesus.

*Ya Pangihuya Ni Hesus Ta Maglaku Kiden
(Mk 11:15-19; Lk 19:45-48)*

¹² A ta datang ni Hesus ta ili na Herusalem a simarok hapa ta simbaan na Namaratu. A tentu nakaita ta naglaku kiden ikid na gumatang kiden

a sa pinohet na kid, yaga pinagsikig na hapa ya lamesa na nagtali kiden ta pirak, ikid na pagtutudan na naglaku kiden ta kalapati.

¹³ “Anu awemuy haman manonot ya uhohug na Namaratu ta suraten, te

‘Gagangay ta balikin yan ya eyan na tolay kiden nga pakimallakan,’ kunna haman, ammi pinagbalin muy garay ta pagkakampatan na magdarogas ikid na magswitik,” kunna tekid.

¹⁴ A sangaw umange hapa te Hesus ya nagdaram kiden ikid na napilay kiden ta umag na simbaanen, a pinagmappya na kid. ¹⁵ A nagayayag na ya anak kiden ta pangdayaw da tentu.

“Madaydayaw ya simsim ni mina Dabiden,” pakakin kid.

A ta nepakaita na padi kiden ikid na mangituldu kiden ta iningwa ni Hesus ikid na anak kiden nga magayag a nagporay kid na.

¹⁶ “Awem hud madangag ya uhohugan na anak kiden?” kunda hapa te Hesus ta pagporay da.

“A onay, a awemuy hud nabasa ya uhohug na suraten ta maski abbing ikid na asitay ya netuldu na Namaratu ta pangdayaw da tentu?” kunna tekid.

¹⁷ A sangaw nagtugutan na kid, a imuhet ta ili en kapye na nagdulot ta babali kiden ta Betanya.

*Ya Pangigaged Ni Hesus Ta Kayu
(Mk 11:12-14, 20-25)*

¹⁸ A ta lalakwat a nagtoli kid na ituldu na kiden ta ili na Herusalem, ammi nabisinin i Hesus ta dalan. ¹⁹ A tentu en nakaita ta kayu na higos ta bikat na dalan, a umange mina nagpusit ta

mayan na, te negindan mina ya mayan na ta don na kiden, ammi awan hamana ta mayan na. A gafu ta kumanen a “**Maski awem na sangaw magmayan,**” kunna ta kayu en. A awena la nabayag a namegafu magkatang ya kayu en. ²⁰ A ta nepakaita na ituldu na kiden ta kayu en a “**Anu alistu nagkatang ya kayu in?**” kunda ta pagpaka-lat da. ²¹ A ya uhohug ni Hesus tekida a

“Kakurugan ya uhohug ku tekamuy, ta am pake ikatalak muy ya Namaratu ikid na awe-muy pagduwaduwan ya nonot muy a makkwa muy hala ya kuman na nakkwak ta kayu in. A maski am ibar muy sangaw ta bagetayin ‘**Umalit kan te maglattu kan ta bebay,**’ kum-muy, a Namaratu ya makkamu petta makkwa hala ya nebar muy. ²² Te maski am anu ya adangan muy ta pakimallak muy a meatad hala tekamuy am kakurugan ta ikatalak muy ya pangatad na tekamuy,” kunna.

*Ya Pangpohut Da Ta Turay Ni Hesus
(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)*

²³ A ta datang da ha ta ili na Herusalem a kuga simarok kid ha ta simbaanen, a nangituldu hapa i Hesus ta tolay kiden. A sangaw umabikan hapa tentu ya padi kiden ikid na kadwan kiden pinakadakal na tolay kiden, a pinohutan da ya gafu na tarabaku na.

“Inya hud ya nangatad ta turay mu petta maguray ka la ta ngamin tinarabakum ta isin?” kunda.

²⁴ “A itta hapa ya pohut ku tekamuy,” kunna hapa tekid, “te am matabbag muy ya pohut ken

a ibar ku hapa tekamuy ya gafu na turay ku ta tarabaku kin. ²⁵ A ya pohut kin tekamuy a inya hud ya nangatad ta turay ni mina Hwanen petta mangzigut ta tolay, te ibar muy teyak am Namaratu, ono tolay la ya nangatad ta turay na?” kunna tekid.

A gafu ta napopoyung kid na ta saludsud na en tekid a dana nagbabidan da bit ta melemad am anu mina ya tabbag da tentu;

“A anu mina ya tabbag tam tentu, te am ibar tam ta Namaratu ya nangatad tentu a **‘Anu kawagan na mantu ta awemuy kinurug,’** kunna sangaw tekitam. ²⁶ Ammi am **‘Tolay la ya nangatad,’** kun tam a ikatupag na kitam sangaw na tolay kiden, te pake ipasikkal da hamana ta Namaratu ya nangidob tentu,” kunda.

²⁷ A ya tabbag da mantu te Hesus a

“Awemi hamana amu,” kunda.

“A am awemuy mantu matabbag ya pohut ken tekamuy a awek hapa ibar tekamuy am had sin ya gafu na turay kin ta tarabaku kin,” kunna hapa tekid.

²⁸ A ya uhohug na para tekid a

“Nonotan muy mina ya keangarigan kin: Itta ya duwa na lalaki nga nagkabagis. A ya uhohug na dama da ta takdayen a

‘Aleng, e ka magtarabaku ta uma ta arawin,’
konna tentu.

²⁹ ‘O, awek ikayat O,’ konna hapa.

Ammi sangaw a nagbabawi, a umange hala.

³⁰ Ammi dana umangen hapa ya dama da en ta takdayen, a nebar na hapa tentu ya kumana na nebar na ta napolu en. A **‘On, Amang, eyak,’**

kunna hapa, ammi awena haman umange. ³¹⁻³² A had sin mantu ta duwa kiden ya nangurug ta dama da en?" kun ni Hesus tekid.

"A ya napolu en ay," kunda hapa.

"A yen mina ya pagnonotan muy, te ta neange ni Hwanen nga nangipadangag ta katunungan tekamuy a awemuy haman kinurug. Ammi ya nagdarogas kiden nga nagsingir ta bwis ikid na nakisweldu ta pakidallaw da a kinurug da a nagbabawi kid. A maski am naita muy ya panguli na gagangay da, a usut kam la nga awan nagbabawi. A yen ta ikid sangaw ya mesipat ta pangikerutan na Namaratu, ammi tekamuy a melogot kam," kunna.

Ya Keangarigan Na Nagmula Ta Unas (Mk 12:1-12; Lk 20:9-18)

³³ "A dangagan muy ha ya takday para na keangarigan," kunna ha. "Itta ya takday ha na tolay nga nagmula ta addu na unas, a inal-adan na hapa ya kaunasan na en. A sangaw namadday hapa ta agdapilan na ikid na babali en nga pagyanan na magtaron kiden. A sangaw nepaābāng na hapa ya kaunasan na en ta kadwan, te ange bit ta takwan na lugar. ³⁴ A ta kaarawan na pagapit da a dinob na ya tagabu na kiden ta nangābāng kiden, petta alapan da mina ya ābāng na. ³⁵ Ammi ginafut na kid na nangābāng kiden, a pinalpaluk da ya takday, a pinapasi da hapa ya takday, yaga pinapasi da ya takday ta warad. ³⁶ A gafu ta kumanen a nangidob ha ya makāunasen ta addu para na

tagabu na, ammi tinapangan da kid ha. ³⁷ A sangaw dinob na tekid ya anak na en, te nonotan na ta **'Mamat kid sangaw ta anak kin,'** kunna. ³⁸ Ammi ta nepakaita na nangabang kiden ta anak na en a

'Gagangay ta ye-yan sangaw ya makaalap ta ngamin kwa na makāunasen, a mappya mantu ta papasin tam hapa ya anak na in petta awan sangaw ta mangalap ta lutak na in, a kwa tanan sangaw,' kunda.

³⁹ A ginafut da mantu ya anak na en, a neuhet da ta kaunasan kapye da pinapasi.

⁴⁰ "A ta kuman na uray muy, a anu sangaw ya uray na makāunasen ta nangābāng kiden am dumatang sangaw tekid?" kunna.

⁴¹ A ya tabbag da hapa a

"Sa papasin na kid mina ay, te nagdupal kid, a ipaābāng na mina ya kaunasan na ta kadwan kiden nga makanonot ikid na mangatad tentu ta lugar na ābāng na," kunda.

⁴²⁻⁴³ A ya uhohug ni Hesus tekid,

"A kustu hapa ya tabbag muyen, te kakurugan ta azin na kam sangaw na Namaratu ta pangikerutan na en, a takwan na tolai sangaw ya itali na tekamuy nga mangatad tentu ta lugar na kwa na. Awemuy mantu naawatan ya binasa muyen ta surat na aglavunen, te

'Newarad na magbali kiden ya arigi en nga nepapatayuk na Namaratu tekid.

**Ammi netoli na hala,
a nagbalin ta kasikanan na arigi ta ngamin bali,**

te Namaratu ya nakkamu tentu, a dayawan tam hapa ya kalalaki na, konna.

⁴⁴ A maski am inya sangaw ya medumpar ta arigi na Namaratu a intu hapa la sangaw ya matakitan, a pake nahammek na sangaw am igsilan na arigi en,” kun ni Hesus tekid.

⁴⁵ A ta nepakadangan na padi kiden ikid na Pariseyu kiden ta keangarigan kiden ni Hesus a naawatan da ta ikid hapa la ya pagbalinan na ta kuman na nangābāng kiden ta keangarigan na kiden. ⁴⁶ A yen ta ikayat da gafutan petta idarum da, ammi pinalanan da hapa ya kaddu na tolai kiden, te amu da ta intu ya aglavun nga dinob na Namaratu.

22

Ya Keangarigan Na Ari En Nga Nagpamakan (Lk 14:15-24)

¹ A ya takday para na keangarigan nga binida ni Hesus tekid a intu yan:

² “Ya pangiangarigan ku ta pangikerutan na Namaratu ta tolai a kuman na takday na ari nga nagpamakan ta boda na anak na en,” konna.

³ “A dinob na ari en ya tagabu na kiden, petta enda alapan ya ginawi na kiden ta pagpamakan na en, ammi aweda ikayat ange. ⁴ A sangaw nangidob ha ya ari en ta kadwan para tagabu na, a nebar na hapa tekid ya bidan da;

‘Ibar muy sangaw ta ginawik kiden ta dumatang kid na ta pagpamakan kin, te nabalina hamana ya pagparti mi ta baka kiden, a

sa neparan na ya ngamin kanan da,' kunna tekid, a umange kid na.

⁵ Ammi ya enda kiden inalap a aweda kan matagop, te umange ya takday ta uma na en, a umange hapa ya takday ta tyenda na en. ⁶ A ya kadwan kiden para a ginafut da hamana ya tagabu kiden na ari en, a pinakakallak da kid kapye da kid pinapasi. ⁷ A pirmi hapa ya poray na ari en, te dinob na ya suddalu na kiden, a enda pinapasi ya namapasi kiden ta tagabu na kiden, yaga tinungradan da hapa ya ili da. ⁸ A sangaw nangidob ha ya ari en ta kadwan para tagabu na. A ya uhohug na tekid a

'Sa neparan ya ngamin makan, ammi awena hamana megitta na ginawik kiden.

⁹ A emmuy mantu sanedan ya kalsada kiden, a gawin muy sangaw ya ngamin maita muy, petta e kid mangan,' kunna tekid, a umange kid hapa.

¹⁰ A sinaned da ya ngamin kiden kalsada ikid na dalan, a pinagkakampat da ya ngamin naita da nga dulay pase mappya na tolay, a napannu kid ta pagbodan na en.

¹¹ "A sangaw simarok hapa ya ari en, te ange hapa makikumusta ta sangaili na kiden. Ammi neitan na hapa ya takday tolay nga awan nagbarawasi ta barawasi na magboda, ¹² a

'Hoy', kunna tentu, 'had kukum nakasarok ta isin nga awan magbarawasi ta pakibodam?' kun na ari en tentu.

Ammi awan ta matabbag na. ¹³ A inayagan na ari en ya tagabu na kiden petta pohetan da ya tolayen.

'A pake galutan muy ta mappya a iwarad

muy ta agyan na sugiram, petta magyan la ten makatangangit ta pagagayoy na,' kunna.

¹⁴ A yen mina ya pagnonotan muy, te maski am addu ya ayagan na Namaratu ewan a addu hapa ya umawe, a assang la mantu ya mapili," kun ni Hesus tekid.

*Ya Pangayayyaw Na Pariseyu Kiden Te Hesus
(Mk 12:13-17; Lk 20:19-26)*

¹⁵ A ta nepakadangag na Pariseyu kiden ta bida kiden ni Hesus a nagbabidan da am had kunna mina na pangsikwat da tentu gafu ta uhohug na, petta itta mina ya pangidaruman da tentu. ¹⁶ A ya iningwa da a dinob da tentu ya kadwan kiden ituldu da ikid na kahulun kiden ni Herud petta paruban da i Hesus. A ya uhohug da hapa te Hesus a

“Mistro, itta ya pohut mi teko, te amu mi ta matunung ka na tolay, a matunung hapa ya ngamin ituldum ta patarabaku na Namaratu tekitam, te awem la burungan am anu ya uray na tolay, ikid na awan ta idadumam. ¹⁷ A dangagan mi haen teko am ipalubus na lintig ni Moses ya pagpaga tam ta bwis ta Ari na taga Roma kiden,” kunda.

¹⁸ Ammi dana narikna ni Hesus ta itta ya dulay ta nonot da, a

“Kuga magimmamappya kam na tolay, te parparuban dak la. ¹⁹ Itan ku bit ya piraken nga ipaga muy ta bwis muy,” kunna.

A negawat dan hapa ya piraken tentu.

²⁰ “A inya hud ya makāmukat ikid na makāngagan ta pirakin yan?” kunna tekid.

²¹ “A sinang mukat na Ari en,” kunda hapa.

“A ipaita muy mantu ta gubyernu na Ari en ya mekustu ta pangurug muy tentu, a ipaita muy hapa ta Namaratu ya mekustu ta pangurug muy tentu,” kunna tekid.

²² A gafu ta pake nepagpaka-lat da ya tabbag na en, a awedan pakolongan, a nagtatugut kid na.

*Ya Pangparuba Na Saduseyu Kiden Te Hesus
(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)*

²³ A ta arawin yen para la a umange hapa te Hesus ya Saduseyu kiden. A itta hapa ya pohut da tentu gafu ta aweda kurugan ta matolay hala sangaw ya nagpasi kiden.

²⁴ “Itta hapa ya pohut mi, Mistro, gafu ta lintig ni Moses,” kunda, “te am masi kan mina ya lalaki nga awan ta anak na, a mappya kan ta kabagis na en ya mangatawa ta kabalwan na en petta itta sangaw ya anak da nga lalaki nga mekwenta ta anak na nasi en. ²⁵ A ta idi ta lugar mi a itta ya pitu na lālāki nga nagkakabagis, a nangatawa hapa ya imunnanen, ammi nasi hala ta aweda para la paganak. A gafu ta netuldu ni Mosesen a ya kabagis na en ya nangatawa ta nabalun en, ammi nasi hala yen ta aweda para la paganak. ²⁶ A kumanen hapa ta mekatallu en ikid na mekappaten addet ta mekapitu en. ²⁷ A ta kabalinan na pasi na mekapitu en a nasi hapa ya babbayen. ²⁸ A am kakurugan ta matolay hala sangaw ya nagpasi kiden a had sin hud ta pitu kiden ya atawa sangaw na babbayen, te sa inatawa da haman?” kunda te Hesus.

²⁹ A ya tabbag ni Hesus tekid a

“Kuga magamamangaw kanan, te awemuy maawatan ya ikayat na uhohugan na surat kiden, yaga awemuy hapa amu ya pakapangwa na Namaratu. ³⁰ Te am matolay sangaw ya nagpasi kiden a megitta kid sangaw ta anghel kiden ta langit, a yen ta awedan sangaw mangatawa. ³¹ A am pahig muy ta awena sangaw matolay na nagpasi kiden a had kunna mantu na pangawatan muy ta takdayen uhohug na Namaratu, te ya nebar na a

³² **‘Iyak ya Dyos nga dayawan ni Abraham, ikid ni Isak, ikid ni Hakob,’** kunna.

A gagangay mantu ta matolay la yen kid, te bakkan haman ta nasi ya magdayaw ta Dyos, te ya matolay ya magdayaw tentu,” kunna tekid.

³³ A ta pakadangag na tolay kiden ta tabbag ni Hesus ta Saduseyu kiden a nepagpaka-lat da hapa ya kalalaki na netuldu na en tekid.

Ya Kadakalan Na Lintig (Mk 12:28-34)

³⁴ A ta nepakadangag na Pariseyu kiden ta nepangabak ni Hesus ta Saduseyu kiden a naghahulun kid ha nga ange nagpohut te Hesus.

³⁵ A ya takday tekid nga abugadu a intu ya nagpohut te Hesus ta pangparuba na tentu.

³⁶ “Mistro, dangagan mi haen teko am had sin ya kadakalan na lintig ta ngamin kiden lintig na Namaratu,” kunna.

³⁷⁻³⁸ A ya tabbag hapa ni Hesus tentu a

“Ya kadakalan na ngamin kiden lintig na a intu yan:

‘Iddukam ya Dafumewan Namaratu ta ngamin nonot mu ikid na ngamin kasikanaan na barim,’ kunna.

³⁹ A ya dagga hapa na lintigin yen a

‘Iddukam ya kagittam tolay ta kuman na pangidduk mu hala ta barim,’ kunna hapa.

⁴⁰ Te ya duwa kidin lintig ya fun na ngamin kidin lintig na Namaratu nga netuldu ni mina Moses ikid na aglavun kiden ta idi,” kun ni Hesus tentu.

(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)

⁴¹ A ta pagkakampat para la na Pariseyu kiden a itta hapa ya pinohutan ni Hesus tekid.

⁴² “Anu hapa ya uray muy ta Mangikerutanen nga nekari na Namaratu tekamuy? Inya hud ya gingginafu na?” kunna tekid.

“A intu gingginafu na i mina ari en Dabid,” kunda hapa.

⁴³ “A ta kumanen mantu a intu hala ya sim-sima ni mina Dabid. Ammi anu kawagan na ta nekwenta hapa ni Dabid ta dafu na, te ya nesurat ni Dabid gafu ta Kahalwa na Namaratu a

⁴⁴ **‘Itta ya nebar na Namaratu ta dafu ken, te**

E ka sin magtogkok ta kanawan kin, te ikita ya mangabak ta katapil mu kiden, petta iko sangaw ya makkamu ta ngamin,’ kunna.

⁴⁵ A am nengagan na mantu ni mina Dabid ta **‘Dafu ken,’** kunna, a had kukunna mantu magbalin ta simsima na para?” kun ni Hesus tekid,

⁴⁶ ammi awan ta amu da ta itabbag da tentu, a ye-

yen na araw ya addet na pakidibati da tentu, te naabak kid na.

23

Ya Pangpaliwat Ni Hesus Ta Pariseyu Kiden (Mk 12:38-40; Lk 11:37-54)

¹ A ta pagyan da para la ta simbaanen a nedulot ni Hesus ya mangituldu ta ituldu na kiden ikid na kadwan kiden tolay.

²⁻³ “Mappya ta kurugan muy ya ituldu na Pariseyu kiden ikid na mangituldu kiden, te itta ya turay da nga mangituldu ta lintig kiden nga netuldu ni Moses. Ammi awemuy parigan ya gagangay da, te aweda haman idulot ya ituldu da tekamuy, ⁴ yaga addu hapa ya patarabaku da ta awena mabalinan na tolay kiden, a aweda kid uffunan ta maski assang la. ⁵ A addu hapa ya tarabakun da petta pahig na kadwan ta masikan ya pangurug da ta Namaratu, te isurat da ya lintig kiden na Namaratu, kapye da ibārungut ta mukat da, ikid na ipatāpāt da hapa ta kamat da kiden, yaga pake paispotan da ya gayadan na barawasi da. ⁶ A am itta ya pabuya ono gimung a pilin da para ya pake kaispotan na agtuttudan. ⁷ A am itta kid ta lugar na addu na tolay a karagatan da hapa ya pangdayaw na tolay kiden tekid, a pake ikaykayat da am ‘Ser,’ kummuy tekid.

⁸ “Ammi tekamuy a awemuy padayaw ta ‘Ser,’ te sa magkakabagis kam haman, a tatakday la ya mistro muy. ⁹ A awan mina ta ikwenta

muy ta pinakadama muy ta ikattolay muy kiden, te tatakday la ya Dama muy ta langitewan. ¹⁰ A awemuy hapa padayaw ta ‘Afu,’ te intu la dafu muy ya Ari en Kristu nga netun na Namaratu ta makkamu tekamuy. ¹¹ A ya manguffun tekamuy ta kuman na tagabu a yen ya mekwenta ta kadakalan muy, ¹² te maski am inya sangaw ya mangpātā-nāng ta bari na a mapaākban sangaw, ammi ya imunnan magpaakban ta bari na a yen sangaw ya mapātā-nāng,” kunna.

¹³ A ya uhohug ni Hesus ta Pariseyu kiden ikid na mangituldu kiden ta lintig kiden a

“Kakallak kam sangaw, ikamuy nga magimmamappya, te tabtabangan muy garay ya isasarok na tolai kiden ta pangikerutan na Namaratu. Gafu ta awemuy mangurug a tabtabangan muy hapa ya mayat kiden mangurug. ¹⁴ A kakallak kam hapa sangaw, te sisteman muy ya babay kiden nga nabalu, petta maalap muy ya bali da, yaga pādanukan muy ya pakimallak muy petta pahig na tolai kiden ta abikan kam ta Namaratu ewan, ammi pake padakalan na hapa sangaw ya pama-gang na tekamuy. ¹⁵ A kakallak kam sangaw, ikamuy nga Pariseyu ikid na mangituldu gafu ta magimmamappya kam. Te maski am takday la na tolai a yen ya pake pakolongan muy petta ikayat na simarok tekamuy. Ammi am pake netuldu muy a nagbalin ta pake magimmamappya ammi tekamuy.

¹⁶ “Kakallak kam sangaw, ikamuy nga daram na mangituldu, te am itta ya magpagasingan ta

ngagan na simbaan na Namaratu a ibar muy ta awan ta kwenta na pagpagasingan na, ammi am magpagasingan ta ngagan na balituken ta simbaanen a ibar muy ta liwat na am awena idulot ya nekari na en. ¹⁷ Nagdaram kam nga awan ta nonot, te ya kuman na uray muy a dak-dakal ya balituken ammi ta simbaanen, ammi ya simbaanen haman ya mangatad ta kwenta na balituken. ¹⁸ A ya takday para uhohugan muy a

‘Am itta ya magpagasingan ta ngagan na angiatangan a awan ta kwenta na, ammi am magpagasingan ta ngagan na neatangen a liwat na am awena idulot ya nekari na en,’ kummuy haman.

¹⁹ Kuga daram kam! te awan haman ta kwenta na neatangen am bakkan haman ta angiatanganen ya nagafun na kwenta na. ²⁰ A am itta mantu ya magpagasingan ta ngagan na angiatanganen a mesipat hapa ya ngamin netun ten. ²¹ A am itta ya magpagasingan ta ngagan na simbaanen a mesipat hapa ya Namaratu ewan nga magyan ten. ²² A am itta magpagasingan ta ngagan na langitewan a mesipat hapa ya Namaratu ewan, te ya langitewan ya pagyanan na.

(Lk 13:31-35)

²³ “A kakallak kam sangaw, ikamuy Pariseyu ikid na mangituldu gafu ta magimmamappya kam, te am kwentan muy ya mekamafulu en ta apit muy nga ibingay muy ta Namaratu ewan a pake sukatan muy ta mappya petta awena nasurok ikid na awena makurang. Ammi ya pake mesasita en nga patarabaku na tekamuy nga

matunung ikid na mangikallak ikid na awan mangilogot a yen kid haman ya taliban muy. Mapmappya ta yen kid mina ya pake nedulot muy kontodu pangiatad muy ta mekamafulu ta kwa muy. ²⁴ Ammi daram kam haman na mangituldu, te intu masamgad muy ya alaassangen, ammi ta dappugen a awemuy masamgad.

²⁵ “A pake kakallak kam sangaw, ikamuy nga magimmamappya, te pakappyan muy ya bari muy petta ispot ya maita na tolay, ammi ilemad muy haman ya itta ta nonot muy nga paginggum muy ikid na pagattug muy. ²⁶ Daram kam mantu na Pariseyu. Dana pakappyan muy mina ya nonot muy nga awena maita na tolay, petta ispot hapa sangaw ya maita da ta bari muy.

²⁷ “A pake kakallak kam sangaw, ikamuy nga Pariseyu ikid na mangituldu, te kuman kam na tanam kiden na semyento nga pinintoran da ta furaw petta ispot. Ammi napannu haman ta tulang na nasi ikid na kompormi na matapang.

²⁸ A ta kuman na maita na tolay tekamuy a mappya kam, ammi napannu ya nonot muy ya ngamin dulay ikid na pagimmamappya muy.

²⁹ “A kakallak kam sangaw, ikamuy nga Pariseyu ikid na mangituldu, te am appiyan muy ya tatānam na aglavun kiden a tunan muy kid hapa ta magmagannud na ispot, ³⁰ te ape madamdān kam tekid.

‘Ay, am natolay kami mina ta araw na dadagkal mi kiden awemi nekabat tekid nga namapasi ta aglavun kiden,’ kummuy.

³¹ A yen mina ya pakanonotan muy ta liwat muy, te ibar muy haman ta awan ta liwat na Hudyo

gafu ta simsim kam ni mina Abrahamen, ammi ipasikkal muy hala ta anak kam na namapasi kiden ta aglavun kiden. ³²⁻³³ Had kukummuy mantu makalillik ta pama-gang na Namaratu tekamuy, te anak kam haman na madagaten. A ikamuy hala sangaw ya mangibalin ta pinegafwanan na dadagkal muy kiden, ³⁴ te itta sangaw ya doban ku tekamuy nga aglavun ikid na mangituldu ikid na malalaki magnonot, a papasin muy sangaw ya kadwan, ikid na pagappan muy ya kadwan, a ta kadwan a paligatan muy kid, ikid na dadagdagan muy kid ta kompormi na lugar nga pagbilagan da. ³⁵ A yen ta ikamuy nga magimmamappya ya mesipat ta pama-gang na Namaratu ta dadagkal muy kiden, te sa makaliwat kam ta pasi na map-pya kiden tolai nga pinapasi da addet te mina Abel nga awan ta liwat addet te mina Zikaraya nga anak ni Barakiya, nga pinapasi muy ta hahat na simbaanen ikid na angiatanganen. ³⁶ A kakurugan ya uhohug ku tekamuy ta ikamuy ngamin ya pangibalatān na Namaratu ta pasi na inin kid na tolai.”

*Ya Pagdamdam Ni Hesus Ta Tolai Kiden Taga Herusalem
(Lk 13:34,35)*

³⁷ A gafu ta madamdami i Hesus ta pagdaram na sakā tolai na kiden a tinangitan na kid;

“Ay, anak ku nga taga Herusalem; mamempiga yak mina nga nangikerutan tekamuy ta kuman na manuken nga mangukup ta piyak na kiden, ammi awemuy ikayat, awa pinapasin muy hud la ya aglavun kiden nga dinob na

Namaratu ta mangaskasaba tekamuy. ³⁸ A ta ayanin a awena kam pagyanan na Namaratu ewan. ³⁹ A ibar ku tekamuy ta awedak sangaw maita am awemuy ulin ya nonot muy, petta dayawan muy ya pinakabari na Namaratu nga dinob na tekamuy,” kunna.

24

Ya Dumatang Ta Pagaddetan Na Arawin Yan (Mk 13:1-36; Lk 21:5-19)

¹ A ta neuhet ni Hesus ta simbaanen a nagtugut mina, ammi dinadagdag hapa na ituldu na kiden, te enda bit ipaita tentu ya ngamin kalalaki na simbaanen. Te ya kasasaad na simbaanen a pake dappug na bali, yaga dappug hapa ya batu kiden nga nepadday da ta simbaanen, ammi dana nataga kid, kapye da kid sinalsalnuk abat ta utun. A yen kid ya binida da te Hesus. ² A ya uhohug hapa ni Hesus tekid a

“Pake dayawan muy ya kapadday na simbaanin, ammi ibar ku tekamuy ta sa marabba sangaw ya batu na kiden abat ta awan pulus ta mesalnuk ta maski takday la na batu,” kunna tekid.

³ A tekiden nakadatang ta utun na bagetay na Olibo, a nagtuttud i Hesusen. A umange ha tentu ya ituldu na kiden, a pinohutan da ya nebar na en tekid.

“Afu, dangagan mi haen am kanu sangaw na araw ya nebar men nga kaperdi na simbaanen. A am magtugut kan sangaw a anu hapa sangaw ya pakaitan mi ta pagtolim sangaw sin ikid na pagaddetan na arawin yan?” kunda.

⁴A ya tabbag na en tekid a

“Pake itan muy ta maayayyaw kam sangaw,” kunna, ⁵ “te addu sangaw ya umange nga magingagan ta ngagan kin, te **‘Iyak ya Kristu nga Mangikerutan tekamuy,’** kunda sangaw, a addu sangaw ya mapadagdag da ta pangayayyaw da tekid. ⁶A itta hapa sangaw ya gubat ta agyan muy, pase adayu na lugar, ammi awemuy la malalang ta isin kid, te gagangay ta dumatang ya kumanin, kapye na idatang na pagaddetan na arawin yan. ⁷Te pagka-ma makigubat ya takday gubyernu ta takwan, a pagka-ma magkāgubgubat ya kadwan kiden tribu, yaga magkakattway hapa ya kadwan kiden tolai nga maginggubgubat, a dumatang hapa sangaw ya addu na agbabisin ikid na lunig ta magdaduma na lugar. ⁸Ammi ye-yen kid na zigat ya pamegafwanan la na kadakalan na pagzigātān.

⁹“A gafutan da kam hapa sangaw petta iatad da kam ta mangpa-gang tekamuy. A papasin da sangaw ya kadwan tekamuy, te ikatupag na kam sangaw na tolai kiden ta ngamin kiden lugar gafu ta pangurug muy teyak. ¹⁰A gafu ta pagzigātān a addu hapa sangaw ya magtalekud ta pangurug da teyak, a ikatupag da sangaw ya kahulun da kiden mangurug, a italaba da kid.

¹¹“A imitta hapa sangaw ya addu na matulad na aglavun, a addu sangaw na tolai ya mapadagdag da ta pangayayyaw da tekid. ¹²A gafu ta dumakal la dumakal ya kadulayan a addu sangaw ya magsanaw ta pangid-

duk da ta Namaratu. ¹³ Ammi ya maketurad sangaw abat ta kabalin na a yen sangaw ya mekerutan. ¹⁴ A mepadangag sangaw ya damag na pangikerutan na Namaratu abat ta ngamin kiden lugar ta paglelehutin petta madangag na ngamin tolay. A am nabalin na mepadangag ta ngamin tolay a yen sangaw ya pagaddetan na arawin yan.

*Ya Dulayen Nga Ikatupag Na Namaratu
(Mk 13:14-19; Lk 21:20-24)*

¹⁵ “A am maita muy hapa sangaw ya pake dulay nga ikatupag na Namaratu ta umag na simbaan na in a amu muy na ta yen ya dana binida na aglavunen mina Danyel. (A ikamuy nga magbasa ta isin a nonotan muy ya ikayat na uhohugan.) ¹⁶ A yen mina ya pagbabakwit na tolay kiden ta Hudeya petta umahat kid mina ta bagetay kiden. ¹⁷ A ya itta en ta lawan na bali na en a awena mina nonotan ya kwa na kiden ta umag na bali. ¹⁸ A ya magtarabaku ta uma awena mina tolin ya barawasi na en nga netabnak na ta lutak. ¹⁹ Ammi kakallak sangaw ya matarun ikid na magpasusu ta isina kid na araw, te matalantan kid sangaw gafu ta pagdammatan da. ²⁰ A dana pakimallak muy hapa ta bakkan ta agirid ikid na araw na agimmang ya datang na dulayen, talo am mazigatan kam ta pagbakwit muy.

²¹ “A am ittan sangaw ya dulayen nga ikatupag na Namaratu a yen sangaw ya ketta na dakal na pagzigātān nga pake dakdakal ammi ta ngamin kiden pagzigātān abat ta nekapadday

na lutak abat ta ayanin. A am nagpasan a awan na ha sangaw ta kumanen maski am kanu. ²² A am mabayag mina ya araw na pagzigātānen a awan mina ta makalillik ta zigaten, ammi paāssangan na sangaw na Namaratu ya kabayag na petta mekerutan ya tolay na kiden nga pinili na.

²³ “A am madangag muy sangaw ya **‘O itan muy, itta in ya Kristu nga mangikerutan tekitam,’** kumin, ono am **‘Yo, itta tewan,’** kumin, a awemuy malat kurugan, ²⁴ te kurug ta addu hala sangaw ya matulad na Mangikerutan ikid na addu na matulad na aglavun. A am itta kid na a mangwa kid hapa ta dakal na pakaitan ikid na pagpaka-latan na tolay kiden, te pangayayyaw da tekid talo am itta hapa ya mapadagdag da ta maski tolay kiden na Namaratu. ²⁵ A mappya ta awemuy sangaw kaliwatan yan, te dana nebar kun haman tekamuy. ²⁶ A am ibar da mantu sangaw ta itta yak na ta talun, a awemuy malat magalit. A am magtagu yak kan ta umag na bali, a awemuy malat kurugan, ²⁷ te am dumatang sangaw ya Tolayin nga taga Langit, a ka-ma la sangaw ya iange na ta kuman na kilaten nga magdangāng. ²⁸ A yen hapa sangaw ya pakkamu muy ta bida en ta **‘Maski am had sin ya agyan na nasi en nalabag a yen hapa ya datangan na ngamin kiden gayang,’** kunna.”

Ya Imunnan Ta Datang Na Tolayin Taga Langit (Mk 13:24-27; Lk 21:25-33)

²⁹ “A am nabalin na sangaw ye-yen na pagzigātān a mavit hapa ya pagsugiram na bilag ikid na hulan, yaga makutukutet sangaw

ya bitwan kiden ta langit, a magkāhunnak kid.
³⁰ A yen sangaw ya pagagayoy na ngamin kiden tolay nga awan mangurug gafu ta liwat da ta Tolayin nga taga Langit, te maita da sangaw ya lattog na en ta langitewan, te dumagut sangaw nga imatogkok ta kulam kiden, a mehulun sangaw tentu ya ngamin kasikanan ikid na kalalaki na Namaratu ewan. ³¹ A doban na hapa sangaw ya anghel na kiden ta pagsitang na masikan na amaryung petta uknudan da ya ngamin kiden tolay na nga taga ngamin paglelehtin.

³² “A intu mina pagnonotan muy ya keangarian na taggaten, te am lumattog na ya lappaw na kiden a yen ya pakaitan ta darun na. ³³ A kumanen hapa sangaw am dumatang na ya ngamin kiden nabidak tekamuy ta ayanin, te yen kid sangaw ya pakaitan ta tanagay na ya pagtolik. ³⁴ A kakurugan ya ibar ku tekamuy ta sa magdulot ya ngamin kidin nabidak tekamuy ta awena para la masi na tolay kiden ta ayanin. ³⁵ Te gagangay ta umawan sangaw ya ngamin langitewan ikid na lutakin, ammi awena mauli na ngamin inuhohug ku tekamuy.

Ya Maalap Ikid Na Mesirak
(Mk 13:32-37; Lk 21:34-36)

³⁶ “Ammi am kanu sangaw na araw ikid na oras ya pagtolik ta lutakin a awan ta makkamu, maski ta anghel kiden, a maski teyak, te intu la makkamu i Damakewan. ³⁷ Ammi addu sangaw ya awan nakaparan ta datang ku, te pagka-ma da sangaw ya datang ku ta kuman na

nepagka-ma na tolay kiden ta layusen ta araw ni mina Nowe en, ³⁸ te aweda kurugan ta itta ya dulay awa pangākan da la, a iafura da la ya mangatawa, ikid na magboda abat ta araw na layusen. A nagkealud kid na ta danumen nga nagkalimat. ³⁹ Ammi teg Nowe ikid nga mamattama a dana simarok kid na ta bapor na en nga dana pinadday na, te pake dakal ya layusen abat ta nalintab ya ngamin kiden kayu ikid na bagetay. A kumanen hapa sangaw ya kelogot na kadwan kiden ta datang na Tolayin taga Langit, ⁴⁰ te maghebing sangaw magtarabaku ya duwa na lalaki ta uma, a ka-ma la sangaw maalap ya takday, a mesirak ya takdayen. ⁴¹ A magkaalsud hapa sangaw ya duwa na babbay nga magbayu, a ka-ma la sangaw maalap ya takday a mesirak ya takdayen.

⁴² “A mappya mantu ta if-ifunan muy ya bari muy, te awemuy amu am kanu sangaw na araw ya pagtoli na dafu muy. ⁴³ A itan muy ta parigan muy sangaw ya natulisanen ta bali na, te am dana amu na mina ya oras na iange na tulisan a awena mina nasidug, te inifunan ya bali na en, petta awena natulisan. ⁴⁴ A mappya ta dana magparan kanan hapa ta datang ku, te am pahig muy sangaw ta awek para la dumatang, a yen hala sangaw ya datang ku,” kunna.

*Ya Keangarigan Na Awan Mekatalak
(Lk 12:42-46)*

⁴⁵ A ya takday para na keangarigan nga binida ni Hesus tekid a intu yan:

“Ya mekwenta ta mekatalak ikid na makanonot a intu hala ya kuman na tagabu en nga awan mangilogot ta dafu na en, te idulot na la ya magpakan ta anak na kiden ta kuman na nebar na dafu na en tentu. ⁴⁶ A pake magāsāt hapa sangaw yen am datangān na dafu na en, ⁴⁷ te intu sangaw ya pagtaronan na ta ngamin kiden kwa na. ⁴⁸ Ammi ya tagabu en nga awan makanonot, a pahig na ta **‘Oh, pake mabayag para ya datang na dafu ken,’** kunna, ⁴⁹ a palpalukan na ya sakā tagabu na kiden, ikid na sakā makipaginum ikid na makipangan ta magkellaw kiden. ⁵⁰ Ammi pagka-ma na sangaw ya datang na dafu na en gafu ta awena amu ya oras na datang na. ⁵¹ A kattaban na sangaw na dafu na en, kapye na pehulun ta magimmamappya kiden ta lugar nga pagzigātān da ikid na pagtatangitan da,” kunna.

25

Ya Nakanonot Ikid Na Napapawang Ta Nonot

¹ A sangaw binida ha ni Hesus ya takwan na keangarigan tekid;

“Am magdulot sangaw ya pangikerutan na Namaratu ta pagaddetan na arawin yan a datangan na sangaw ya tolay kiden ta kuman na mafulu kiden babbalatang nga umange naki-bodan ta hiklam. Tagtakday ya balatang kiden ta zilag da tekiden umange dimafung ta lalaki en nangatawa. ² A ya lima na balatang kiden a napāpāwang ya nonot da, ³ te aweda haman nanonot ya nagbalun ta gās na hilag da, ⁴ ammi

ya nakanonot kiden a dana neparan da gās da, a nehulun da hapa ta agzilag da. ⁵ A gafu ta nagtalan ya lalaki en nangatawa a sa nakakasadug ya babbalatang kiden, ⁶ ammi sangaw ta tangngan na hiklam a itta ya nagayag, **'Ittan ya lalaki en, emmuy na dafungan,'** kunda. ⁷ A alistu imivwat ya babbalatang kiden, a padakalan da ya gatang na hilag da kiden, ammi dulay te maazap hala ya hilag na napāpāwang kiden, a magadang kid hapa ta kadwan kiden.

⁸ 'Ay mangatad kam bit ta gās na hilag muy O, te naazap ya hilag mi kiden,' kunda.

⁹ 'A mappya ta alistu kanan ange ta maglaku kiden petta gumatang kam talo am awena sangaw makalannat na gās na hilag mi,' kunna hapa na nakanonot kiden.

¹⁰ "A tekid na umange gumatang a dumatang na hapa ya lalaki en, a ya nakanonot kiden nga dana nakaparan a nehulun kid na tentu nga simarok ta bali en nga pagbabodan da, a nelitup ya bali en. ¹¹ A ta pagtoli na kadwan kiden balatang nga umange gumatang ta gās da a baran da hapa ya lalaki en ta umag na bali, **'Afu, ihukatan na kamin O,'** kunda. ¹² Ammi netabbag na ta **'Aweta kam aamu,'** kunna la tekid.

¹³ "A yen mina ya pagnonotan muy petta awemuy sangaw melogot awa dana nakaparan kam mina, te awemuy hapa amu am kanu ya datang na Dafu muy," kun ni Hesus tekid.

*Ya Magpataron Ta Pagba-nang Na
(Lk 19:11-27)*

14 “A ya takday para keangarigan na pangikerutan na Namaratu ta tolay, a kuman na takday tolay nga umange nagpasyar ta adayu na lugar. Te dana inayagan na ya tagabu na kiden, petta isaned na ya pirak na tekid petta taronan da mina ya paganak na pirak na en. 15 A ya takdayen ya inatadan na ta limaribu, a ya mekaduwa en ya inatadan na hapa ta dwaribu, a ya mekatallu en ya inatadan na ta maribu la, te intu neatad na tekid ya kustu la en nga mataronan na tagtakday tekid, a sangaw nagtugut. 16 A ya naatadan ta limaribu a alistu ange magapag ta pagatutan na ta pirak na en, a naba-bayag ta assang a nadaggan hapa ta limaribu ha. 17 Kumanen hapa ta naatadanen ta dwaribu, nadaggan hapa ya pirak na en ta dwaribu ha. 18 Ammi ya mekatallu en nga naatadan ta maribu la a enna haman nekali ya pirak na dafu na en, a netagu na haman ta umag na lutak.

19 “A ta nepagpasa na addu na araw a dumatang hapa ya dafu na tagabu kiden, a inayagan na kid ha petta tukin na kid ta kwa na. 20 Umange ya takdayen nga inatadan na ta limaribu, a

‘Limaribu ya neatad mu teyak, Afu. Ye, nadaggan kun hapa ta limaribu te mafuluri-bun ngamin,’ kunna.

21 ‘A mappya ka mantu na tagabu te awenak nelogot. A gafu ta mekatalak ka nga magtaron ta assang a paturinan ta ka hapa petta makaibbal ka ta addu. A mesipat kan mantu ta pagayayatan na dafum,’ kunna hapa na

dafu na en tentu.

22 A sangaw umange hapa ya naatadan ta dwaribu, a

‘Dwaribu ya neatad mu teyak, Afu, te nadaggan kun hapa ta dwaribu te appatari-bun ngamin,’ kunna.

23 ‘A mappya ka mantu na tagabu te awe-nak hapa nelogot. A gafu ta mekatalak ka nga magtaron ta assang a paturinan ta ka hapa petta makaibbal ka ta addu. A mesipat kan mantu ta pagayayatan na dafum,’ kunna hapa na dafu na en tentu.

24-25 A sangaw umange hapa ya naatadan ta maribu la. A ya uhohug na hapa a

‘Ay, Afu, awek napadakal ya pirak men te nagburungak ta maabakak, a yen ta enku nekali ta lutak petta itta hala sangaw ya ito-lik teko ta datang mu, te amuk ta maporay ka na tolay, te pangalapām hamana ya awem minulan, yaga magba-nang ka ta banbannag na kadwan. A yeh, alapam na ha, te itta ya ngamin kwam sina,’ kunna.

26-27 Ammi pake nagporay ya dafu na en, a

‘Kuga dupal ye-yan na tagabu nga mata-lakag. Am amum mantu ta magba-nangak ta banbannag na kadwan a anu awem mantu nepagatut ya pirak ku ta gumatut kiden petta madaggan mina ya pirak ku?’ kunna hapa na dafu na en tentu.

28 ‘Azin muy mantu ya maribu en tentu a iatad muy ta magibbalen ta mafuluribu,’ kunna.

29 “A yen mina ya pagnonotan muy, te kunna

ten sangaw ta iturayan na Namaratu ewan. Te ya mekatalak magtaron ta neatad tentu a madaggan sangaw ya kwa na petta addu, ammi ya awan mekatalak a maazi sangaw ya dana neatad tentu. ³⁰ A ya kuman na tagabu en nga awan ta serbi na a iabbang da sangaw ta agyan na sugiram, petta yen sangaw ya pakatangtangan na ta takit na,” kun ni Hesus tekid.

Ya Bida Na Kalneru Ikid Na Kalding

³¹ A ya takday para na keangarigan nga binida ni Hesus a intu yan:

“Am magtoli hala sangaw ya Tolayin taga Langit a pake mepaita ya ngamin kalalaki na, a mehulun hapa tentu ya ngamin na anghel na kiden. A am nakatogkok na ta agtuttudan na pagturay na, ³² a sa pagkakampatan na hapa sangaw ya ngamin tolai ta atubang na en. A am sa nagkakampat kid na a paggungayan na kid sangaw ta kuman na magtaronen nga magpagungay ta kalneru ikid na kalding. ³³ A ya kuman na kalneru kiden a itun na kid ta kanawan na en, a ya kuman na kalding kiden a yen sangaw ya itun na ta kanigid na en. ³⁴ A ya uhohug sangaw na Ari en ta itta kiden ta kanawan na en a

‘Ikamuy ya pasinapān ni Damakewan, a magdulot kanan mantu teyak, te mesipat kanan ta pangikerutan na Namaratu, te yen ya neparan na tekamuy abat ta nekapadday na lutakin. ³⁵ Te ikamuy ya nangatad ta kanan ku teyaken nabisin, a teyaken gimtang a ikamuy ya nangatad ta inuman ku, a teyaken

nakipagsil tekamuy a ikamuy hala ya nagpadulot teyak, ³⁶ yaga inatadan dak hapa ta barawasi teyaken awan ta nepagbarawasi, a kinahadan dak ta nepagtakit ken, a pinasyar dak hapa ta nekabalud ken,' kunna sangaw na Ari en tekid.

³⁷ Ammi pagpaka-lat da hapa sangaw ya ibar na tekid, a

'Kanu huden ya nepangpakan mi teko, Afu, ikid na nepangpenum mi teko? ³⁸ A kanu huden ya nepagpadulot mi ta nepakipagsil mu tekami ikid na nepangatad mi ta pagbarawasim? ³⁹ A kanu huden ya nepagpasyar mi ta nepagtakit mu pase nekabalud mu?' kunda sangaw.

⁴⁰ 'A kakurugan ta kunna ten, te tekamuyen nangikallak ta kaāassangan na kabagis ku kiden sin a mekwenta ta yen hapa ya nepangikallak muy teyak,' kunna hapa sangaw na Ari en tekid.

⁴¹ "A ya uhohug sangaw na Ari en ta itta kiden ta kanigid na en a

'Umadayu kanan teyak, te mataguhali kanan, a mekabat kanan ta afuyen nga awan maazap nga neparan na Namaratu teg Satanas ikid na anitu na kiden. ⁴² Te maski nabisinak a awedak inatadan ta kanan, a teyaken gimtang a awedak hamam pinenum. ⁴³ A teyaken nagdulot tekamuy a awedak pinagdulot, a teyaken awan ta barawasi a awedak inatadan ta pagbarawasik. A nagtakitak, a nabaludak, ammi awedak tinagop kinahadan,' kunna sangaw tekid.

44 A pagpaka-lat da hapa sangaw ya uhohug na tekid, a

‘Kanu huden, Afu, ya nekabisim ta awemi nepangikallak teko? A kanu hud ya nepakainum mu ta awemi nepangpenum teko? A kanu hud ya nepagdulot mu tekami ta awemi nepagpadulot teko? A kanu huden ya awemi nepangatad teko ta kawan na nepagbarawasim, ikid na nepagtakit mu, ikid na nekabalud mu?’ kunda sangaw tentu.

45 ‘A kakurugan ta kunna ten, te tekamuyen awan nangikallak ta kaāassangan na kabagis ku kidin a mekwenta hapa yen ta awemuyen nepangikallak teyak,’ kunna sangaw tekid.

46 A gafu ta kumanen a medob sangaw ye-yen kid ta magnayun na kapa-gangan da, ammi ya mangurug kiden a yen kid sangaw ya mesipat ta magnayun na pagtolayan,” kun ni Hesus tekid.

26

Ya Pangipadangag Ni Hesus Ta Pasi Na (Mk 14:1-2; Lk 22:1-6)

1 A ta nekabalin ni Hesus nangituldu ta keangarigan kiden ta ituldu na kiden a takwan na ya nebar na tekid;

2 “Amu muy ta dwangagaw para la abat ta pyesta na Simana tam, a yen sangaw ya pangafut da teyak petta pagappan dak papasin,” kunna tekid.

3 A ta pagbida na para la tekid a itta hapa ya miting na ngamin kiden pinakadakil na Hudyo kiden ta bali ni Kaypas nga kadakalan na padi, 4 te pagbabidan da am had kunna mina na pangafut

da te Hesus ta awena pakkamu na tolai kiden, petta papasin da.

⁵“Ammi awetam mina gafutan ta ketta para la na pyesta en, talo am magtatapil ya tolai kiden,” kunda.

⁶A sangaw umange ig Hesus ikid na ituldu na kiden ta iten Betanya ta bali ni Simonen nga nagkangaw ta idi. ⁷A tekid para la nangnangan a itta hapa ya babbay nga himebing te Hesus, a ibbalan na hapa ya botelya na bangog nga pake mangina am melaku, a neburud na ta ulu ni Hesus. ⁸Ammi nagporay hapa ya ituldu na kiden ta babbayen, a nehuya da.

“Anu haman ta isayang mu ya bangogina?

⁹Pade awa mangina mina am melaku, petta meatad mina ya paga na ta pobre kiden,” kunda.

¹⁰A ta pakadangag ni Hesus ta uhohug da tentu a nehuya na kid hapa.

“Annun muy haman ihuya ya babbayin? Awa mappya haman ya iningwa na teyak. ¹¹Sigida itta haman tekamuy ya pobre kiden, ammi teyak a awek sangaw sigida tekamuy. ¹²A neburud na ya bangogin ta barikin petta dana meparan ya barikin ta ketanam na. ¹³A kakurugan hapa ya uhohug ku tekamuy ta maski am had sin na lugar ya pakepadangagan na damag ku ta ngamin paglelehutin a megin-dan hapa mebida ya iningwa na babbayin yan, te panadamdaman da sangaw tentu,” kunna tekid.

¹⁴A ta nekabalin na en a nagtugut hapa i Hudas Iskaryote nga takday ituldu ni Hesus, te umange

nakitulag ta padi kiden. ¹⁵ A ta datang na tekid a
 “Piga hud sangaw ya iatad muy teyak am
 uffunan ta kam manggafut te Hesus?” kunna
 tekid.
 A nagtatulagan da ya tallufulu hukal na pirak. ¹⁶ A
 yen hapa ya pamegafu ni Hudas nga magapag ta
 mappya na araw ta pangitalaba na te Hesus.

Ya Pangitalaba Ni Hudas Te Hesus
(Mk 14:12-21; Lk 22:7-23; Jn 13:21-30)

¹⁷ A ta napolu en araw ta pyesta na Simana
 na Hudyo kiden am mangan kid la ta panen nga
 awan bumlad a umange ya ituldu na kiden tentu,
 a pinohutan da am had sin na lugar ya pangi-
 paranan da ta pamurab da ta Simana. A nebar na
 tekid ta

¹⁸ “E kam ta ili ta bali na kofun ken, a **‘Dinob
 na kami na Mistro mi en,’** kummuy sangaw
 tentu, **‘te mangan kami kan ta pamurab mi ta
 Simana ta bali min, te abikan na ya pasi na,’**
 kummuy sangaw tentu,” kunna.

¹⁹ A enda ibalin ya nebar na en tekid, a nebaran da
 ya pamurab da ta Simana.

(Mk 14:17-21; Lk 22:14-22; Jn 13:1-30)

²⁰ A ta furab a nakikkanan ig Hesus ikid na
 mafulu duwa kiden ituldu na. ²¹ A tekid para la
 nagkakan a naguhohug hapa i Hesus.

“Kakurugan ta takday sangaw tekamuy ya
 mangitalaba teyak,” kunna.

²² A gafu ta nebar na en a nagdadamdandam kid na, a
 ya tagtakday kid hapa ya nagpohut tentu,

“Iyak hud ya kinamen, Afu?” kun na tagtak-
 day tekid.

23 “Intu sangaw mangitalaba teyak ya nakipagkammata teyak ta pingganin. 24 A gagangay ta masi sangaw ya Tolayin taga Langit ta kuman na nesurat na aglavunen, ammi maski kunna ten a kakallak hala sangaw ya mangitalaba tentu, a mapmappya mina ta awena neanak, petta awena mina metalaba magliwat,” kunna tekid.

25 A yen hapa ya nepagpohut ni Hudasen nga manggakkad mangitalaba tentu.

“A iyak hud, Afu, ya kinamen nga mangitalaba teko?” kunna.

“Maski iko,” kunna hapa ni Hesus tentu.

*Ya Pagpakan Ni Hesus Ta Ituldu Na Kiden
(Mk 14:22-25; Lk 22:19-24)*

26 A tekid para la nagkakan a nangalap i Hesus ta pan kapye na nepakimallak, kapye na hapa ginadgadwa, a sangaw nesaned na ta ituldu na kiden.

“Yeh, kanan muy yan te ye-yan barikin,” kunna.

27 A sangaw inalap na hapa ya basu na binarayan-gen kapye na ha nepakimallak, a sangaw negawat na hapa tekid,

“Yeh, sa uminum kam ta isin, 28 te yan ya dagak nga magarut sangaw, te yen sangaw ya mangipasikkal ta pakitulagan na Namaratu, petta mapakoma na ya liwat na addu na tolai.

29 Ammi ibar ku hapa tekamuy ta awek sangaw makipaginum tekamuy abat ta panginum tam sangaw ta bagu na inuman ta pangayayat tam ta pagariyan ni Damakewan,” kunna.

³⁰ A ta nekabalin da uminum a nagkakan-syon kid nga nangdayaw ta Namaratu, kapye da umange ta Bagetay na Olibo.

Ya Panglavun Ni Hesus Ta Pangiwigak Da Tentu

(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

³¹ A ya takday ha na uhohug ni Hesus tekid a
 “Amuk ta pakigungayān dak sangaw ta hiklamin yan ta kuman na nesurat na aglavunen ta palungu araw, te ya uhohug na aglavunen a
‘Papapasi sangaw na Namaratu ya magtaron a makutkutet sangaw ya kalneru kiden,’ kunna ta surat na en.

³² Ammi sangaw am matolayak hala a mapapolu yak sangaw ammi tekamuy nga ange ta iten Galileya,” kunna.

³³ “O maski pakigungayān na ka na kadwan, Afu, aweta ka sangaw pakigungayān,” kunna hapa ni Pedru tentu.

³⁴ “Maski ilemad nak hala sangaw ta mamillu ta hiklamin yan ta awena para la pagtareknay na manuk,” kunna hapa ni Hesus tentu.

³⁵ “Ay awan, Afu, maski ikabat dak sangaw teko papasin a aweta ka sangaw ilemad,” kunna ha ni Pedru.

A kumanen hapa ya nepasikkal na kadwan kiden ituldu na.

Ya Pakimallak Ni Hesus Ta Lugar Na Getsimani
(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

³⁶ A ta datang da ta Bagetay na Olibo a nagdulot kid ta lugaren nga nanggagan ta Getsimani, a ya uhohug ni Hesus tekid a

“Magtuttud kanan ta isin te eyak bit yo tewan makimallak,” kunna.

³⁷ Ammi nehulun na hapa ig Pedru ikid na duwa kiden anak ni Zibadeyu. A sangaw nepagka-ma na hapa ya pagdamdam na, a pake nagburung na.

³⁸ “Kuga ipasik de ya sikan na damdam kin. Magyan kam la sin a awemuy la masidug,” kunna tekid,

³⁹ a sang imadayu tekid kapye na nagtakab ta lutak nga nakimallak.

“Ikallak nak, Amang, te am mabalin mina a ilillik nak haen ta pagzigātān kin nga nekarim teyak. Ammi maski kunku a bakkan mina ta yen ya magdulot, te mappya ta ikayat men ya idulot ku,” kunna ta pakimallak na.

⁴⁰ A tentu en nagtoli teg Pedru a masidug kid na,
a

“Anu hud, awemuy hud maattaman ya awan masidug ta maski takday la na oras? ⁴¹ Awemuy la masidug, te makimallak kam mina petta awemuy mina maayayyaw, te maski am malogon ya nonot muy a makafuy ya bari muy,” kunna.

⁴² A umange ha nakimallak ta kuman na intu en.

“Am uray mu, Amang, ta awek melillik ta iatad men teyak nga pagzigātān ku a mappya mantu ta yen ya magdulot,” kunna.

⁴³ A sangaw nagtoli ha ta ituldu na kiden, a masidug kid ha, te awena makaladdang na mata da. ⁴⁴ A gafu ta kumanen a nagtugut ha ange nakimallak, a pamillun na hala ya kuman na nepakimallak na en.

⁴⁵ A ta nepagtoli na ha ta ituldu na kiden masidug a

“Ayanin hud ya agkakasidug ikid na agiban-nag? Itan muy ya oras awa ayanin ya ange na mangitalaba ta Tolayin taga Langit petta igawat na ta awan kiden mangurug ta Namaratu. ⁴⁶ Imivwat kanan, te entanan, te ittan ya mangitalaba teyak,” kunna tekid.

Ya Paggafut Da Te Hesus

(Mk 14:43-50; Lk 22:47-55; Jn 18:1-11)

⁴⁷ A ta pagbida para la ni Hesus ta ituldu na kiden a dumatang na i Hudasen, a nehulun hapa tentu ya awan bababang na tolay nga dinob na pinakadakal da kiden ikid na padi kiden, a nagibal kid hapa ta kampilan ikid na paluk. ⁴⁸ A dana nebar na mangitalaba en ya pagsenyas na sangaw ta kahulun na kiden petta amu da ya gafutan da.

“Ya amuyan ku sangaw a yen ya gafutan muy, te intu yen,” kunna.

⁴⁹ A gafu ta kumanen a nagdaretyo i Hudas te Hesus a

“Itta yak O, Afu,” kunna tentu, kapye na inamu.

⁵⁰ “A iko mantu, Kofun,” kun ni Hesus tentu, “Aran, ialistum mantu ya neangem sin,” kunna hapa tentu.

A umabikan hapa ya kadwan kiden tolay, a ginafut da i Hesus. ⁵¹ A ka-ma la sinukkut na takday kahulun ni Hesus ya kampilan na en, a kinattab na ya takday tekid ta bangbang na en a newasik na. Intu kinattab na ya tagabu na kadakalan na padi. ⁵² Ammi ginamman hapa ni Hesus ya nangkataben,

“Ialag mun ya kampilamina, te am intu ikatalak mu ya pangkatab mu awem hud sangaw

masi ta kattab? ⁵³ Am awek mina ikayat magafut a awek hud magadang te Damakewan, a doban na ta alistu ya nasurok ta limafulu ribu na anghel petta ikerutan dak mina. ⁵⁴ Ammi am kunna ten a had kukunna sangaw magdulot na uhohug na surat kiden?” kunna tentu.

⁵⁵ A sangaw naguhohug hapa i Hesus ta tolay kiden nga nanggafut tentu.

“Anu dulayak hud na tolay, petta endak gafutan konsu kampilan ikid na paluk ta kuman na panggafut muy ta tulisan? Kinanghahawak haman imatuttud ta simbaanen nga nangitultu, a anu bakkan ta yen ya nanggafutan muy teyak? ⁵⁶ Ammi gagangay ta kunna sin ya tinarabaku muy petta magdulot ya nesurat na aglavun kiden,” kunna.

A yen hapa ya nepangiagak na ituldu na kiden tentu, te nagbabilag kid na.

Ya Pangidarum Da Te Hesus (Mk 14:53-65)

⁵⁷ A ya nanggafut kiden te Hesus a neange da ta bali ni Kaypas nga kadakalan na padi, te yen ya nagaammungan na mangituldu kiden ikid na pinakadakal na tolay kiden. ⁵⁸ Ammi te Pedru a tinultulitul na kid hapa abat ta bagaw na bali en. A tentun nakasarok ta bagawen a nakipagtuttud hapa ta magwardya kiden, petta itan na am anu ya pagbalinān na pangidarum da te Hesus.

⁵⁹ A ya padi kiden ikid na ngamin kiden nagkonsihal a apagan da ya pangipasikkal da ta liwat ni Hesus petta pangpapasin da mina tentu. ⁶⁰ Ammi

awan ta naapagan da, te maski am addu ya nag-tayuk nga nagtulad a nagimpagsil haman ya in-uhohug da. A ta kapozyanan na a nagtayuk ya duwa na mangipasikkal ta tulad da,⁶¹ a ya uhohug da hapa a

“Ya kuman na nadangag mi ta uhohug na inin a itta kan ya pakapangwa na nga mangkutkutet ta simbaan na Namaratu kapye na ha patayukan ta las-ud na talluhaw,” kunda.

⁶² A sangaw nagtayuk hapa ya kadakalan na padi, kapye na naguhohug te Hesus.

“Awan hud ta tabbag mu? Anu mantu ya uhohugam ta ipaliwat na duwa kiden teko?” kunna.

⁶³ Ammi awena la nagasitang i Hesusen. A nagsi-tang ha ya padi en ta

“Magsitang kan, a magpagasingan ka ta sigatolay na Dyos. Ibar mu mantu am iko ya Ari en nga Anak na Namaratu ewan,” kunna.

⁶⁴ A ya tabbag hapa ni Hesus tentu a

“A iko haman ya nangibar, ammi ibar ku hapa tekamuy ta makipaita sangaw ya Tolayin taga Langit nga makipagtuttud ta agtuttudan na Sep-pakapangwa ta Ngamin, te magtoli hala sangaw sin nga imatuttud ta kulam kiden,” kunna.

⁶⁵ “**Agayaya!**” kun na hapa na kadakalan na padi ta pakadangag na ta uhohug ni Hesus, kapye na pinissang ya salnuk na pagpadi na gafu ta katupag na en ta inuhohug ni Hesus.

“Naguhohug yan ta dulay, te igitta na haman ya bari na ta Namaratu ewan,” kunna. “A masapul hud para ya mangipasikkal ta liwat na awa ikitanan hapa la ya nakadangag ta uhohug na.

66 Anu mantu ya uray muy tentu?” kunna ha.

“A mappya ta mapapasi!” kunda.

67 A sangaw inuparan da ya mukat na en, yaga pinalpaluk da. A linaplappag na hapa na kadwan, kapye da ibar ta

68 “O Kristu, ibar mu am inya ya naglappag teko, te malalaki ka haman maglavun,” kunda.

*Ya Pangilemad Ni Pedru Te Hesus
(Mk 14:65-72; Lk 22:56-62; Jn 18:25-27)*

69 A ta pagimbestigar da para la te Hesus a itta la i Pedru ta bagaw na bali en, te imatuttud la ten. A sangaw imabikan te Pedru ya takday babbay nga tagabu, a

“Maski iko hapa ya takday kahulun ni Hesusen nga taga Galileya,” kunna tentu.

70 Ammi nelemad na ta atubang na ngamin kiden nakadangag,

“Amuk hud am anu ya ikayat mu uhohugan teyak,” kunna,

71 kapye na sang umadayu tagad ta sasarokanen. Ammi itta hapa ten ya takday ha na babbay nga nakelasin tentu, a netuldu na i Pedru ta katayukan na kiden.

“Yeyan hapa ya takday kahulun ni Hesusen taga Nasaret ta iten Galileya,” kunna tekid.

72 Ammi nelemad na ha,

“Pagasingan ta Dyos am amuk ya tolayina,” kunna.

73 Awena para la nabayag a umabikan tentu ya kadwan kiden imatayuk ta iten, a

“Talaga ta iko hapa ya takday kahulun na te italaba na ka na agbalikas mu,” kunda tentu.

⁷⁴ “Atsi O, pagasingan ta Dyos am tulad ya uhohug ku, awek malat amu ya tolayina,” kunna ha naglemad.

A ka-ma la nagtareknay ya manuk, ⁷⁵ a yen hapa ya nepakanonot ni Pedru ta uhohug ni Hesus tentu, te ‘**Mamillu ka mangilemad teyak ta awena para la pagtareknay na manuk,**’ kunna. A insigida nagtugut i Pedru en, a masikan nagtangit.

27

Ya Pagimbestigar Na Gubernador Te Hesus Ikid Na Pasi Ni Hudas

(Mk 15:1-5; Lk 23:1-12; Jn 18:28-38)

¹ A tentun araw a nagkakampat para la ya padi kiden ikid na pinakadakal na tolay kiden, a nagtatulagan da ya pasi ni Hesus. ² A sangaw ginalutan da kapye da neuhet, te enda idarum ta atubang ni Pilato nga gubernador nga taga Roma.

³ A ta pakkamu ni Hudasen ta papasin da i Hesus a nebabawi na ya nepangitalaba na tentu, a netoli na ya piraken nga neatad na padi kiden ikid na pinakadakal kiden.

⁴ “Nakaliwatak, te netalabak haman ya awanen ta liwat,” kunna tekid.

“A nekabat kami hud ta iningwam? Problemam yana,” kunda hapa tentu.

⁵ A gafu ta kumanen a enna newarad ya pirak kiden ta umag na simbaanen, otturu enna ginalutan ya hul na en kapye na nagbesin.

⁶ A ta nepakaakut dan ta pirak kiden a inalap na padi kiden, a

“Anu mina ya pagserbi na inin? Te madi am metun ta pundo na simbaanin, te paga na daga na tolai,” kunda.

⁷ A tekid na nabalin nagbabida ta pangusar da ta piraken a enda negatang ta lutak na magdammili, petta itta ya ketanaman na tolai kiden nga taga adayu na lugar nga nasi ta ili na Herusalem. ⁸ A gafu ta piraken nga negatang da ta lutaken a **‘Lutak na Daga’** ya nangingaganan da ta lutaken. ⁹ A kumanen nagdulot hapa ya nesurat na aglavunen mina Heremyas, te ya uhohug na en a

‘Inalap da ya tallufulu hukal na pirak nga nagtatulagan na Hudyo kiden ta gatad na angat na en,

¹⁰ **a negatang da ta lutak na magdammili en,**
te kumanen ya uray na Namaratu,
kunna.

¹¹ A i Hesusen hapa a pinagtayuk da ta atubang na gubernadoren, petta imbestigaran na.

“Anu, iko hud ya nebar da en nga Ari na Hudyo kiden?” kunna te Hesus,

“A iko mina ya mangibar,” kunna hud la ni Hesus tentu.

¹² A addu hapa ya nepaliwat na padi kiden tentu ta gubernadoren, ammi awena pulus nagsitang ni Hesus ta pangpaliwat da tentu. A ya uhohug na gubernadoren te Hesus a

¹³ “Anu awem hud madangag ya ngamin ipasikkal da ta liwat mu?” kunna hapa ni Pilato tentu.

¹⁴ Ammi awena kad tumabbag maski ta takday la na uhohug, a pake nepagpaka-lat na guber-

nadoren.

(Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16)

¹⁵ A ya gagangay na gubernadoren ta idi am araw na mayor na pyesta na Hudyo kiden a pohetan na ya takday mabalud nga pinili na tolay kiden. ¹⁶ A ta nepangidarum da te Hesus a dana ittan ya takday nabalud nga magngagan te Barabas, a malalaki hapa namadday ta dulay ta idi. ¹⁷ A gafu ta nagaammung na ya tolay kiden a pinohutan ni Pilato tekid am inya ya ikayat da pohetan.

“Had sin mina ta duwa kidin ya ikayat muy ta pohetan ku? I Barabas ya ikayat muy, ono i Hesus nga magngagan hapa ta Kristu?” kunna.

¹⁸ A yen ya nebar na ta tolay kiden nga nagaammung, petta damagan na tekid am inya ya ikayat da, te dana amu na ta nedarum na pinakadakal da kiden i Hesusen gafu ta katupag da tentu. ¹⁹ A tentu en para la imatuttud nga magindag ta uray da a itta hapa ya enna nepadamag na atawa na en tentu.

“Awem la mekabkabat ta pangakkad da ta tolayina nga awan ta liwat, te pake nazigatanak ta hiklamen gafu ta tarinap ku tentu,” kunna kan.

²⁰ Ammi ya padi kiden ikid na pinakadakal kiden a sinansanat da ya tolay kiden petta ipasikkal da ya pakauhet ni Barabas, petta i Hesus mina ya papasin da. ²¹ A sangaw pinidwa ni Pilato ya pohut na ta tolay kiden,

“A anu ya uray muy ta duwa kidin, had sin mina tekid ya pohetan ku?” kunna ha tekid.

“I Barabas!” kunda hapa.

²² “A anu mantu ya uray muy te Hesusin nga magngagan te Kristu?” kunna ha ni Pilato tekid. A giaggayan kid na ta **“Pagappam ta kayu,”** pakakin kid.

²³ “Te anu hud, anu hud ya liwat na?” kunna hapa. Ammi pake giaggayan kid ha ta masikan ta **“Pagappam ta kayu, pagappam ta kayu,”** pagkin kid ha.

²⁴ A gafu ta awena mapagimmang ni Pilato ya tolay kiden, te yaga magtatapil kid na a nagpaalap ta palanggana na danum, kapye na binaggawan ya kamat na kiden ta atubang na tolay kiden.

“Itan muy na, nabaggawan kun ya kamat ku kidin, petta amu muy ta awan ta liwat ku ta pasi na tolayin yan. Ikamuy hapa la ya makkamu tentu,” kunna tekid.

²⁵ “Onay, ikami ikid na anak mi kiden ya makkamu ta pasi na,” kunda.

²⁶ A gafu ta kumanen a pinohet na i Barabasen, a nepapaligat na i Hesus, kapye na negawat ta suddalu na kiden, petta enda pagappan ta kayu.

*Ya Pamābānglu Na Suddalu Kiden Te Hesus
(Mk 15:16-20)*

²⁷ A ta nepanggawat na suddalu kiden te Hesus a neange da bit ta umag na bali na gubernadoren, a sa nangkalihung hapa ya ngamin batalyon da.

²⁸ A inazi da ya salnuk ni Hesusen, kapye da nesalnuk tentu ya darag na ga-gamit nga kuman na salnuk na ari. ²⁹ A sangaw nangwa kid hapa ta sangngat na sit kapye da nesangngat ta ulu na en, yaga nepaibbal da tentu ya kulang na biraw

petta kuman na baston na. A namalentud kid na ta atubang na en ta pamābānglu da tentu, a
 “Thi, malalaki ya Ari na Hudyo kiden,” kun na kampon na dayaw da tentu.

³⁰ A ta nekabalin da en a inuparan da hapa, kapye da inalap ya biraw na en, a nepalpaluk da ta ulu na en. ³¹ A tekid na nabalin a inazi da ya salnuk na en darag, kapye da ha netoli ya dana en salnuk na, a neuhet dan petta pagappan da.

*Ya Pagpaappa Da Te Hesus
 (Mk 15:21-31; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)*

³² A tekiden nakauhet ta irwangan na ili a nes-immun da ya takday tolai nga nagngagan ta Simon nga taga Sirene, a intun ya kinalbatan da nga pinagagtu ta pagappan ni Hesus. ³³ A ta datang da ta nengagan da en Golgota (intu hala kettayan na Balontok), ³⁴ a pinenum da i Hesusen ta binarayang nga kinihun da ta apdu, ammi tentu en nakakakkap a inawenan.

³⁵ A ta nekabalin na nepagpaappa da tentu a nagbabinunutan da ya barawasi na kiden, ³⁶ a nagtuttud kid na nga nagwardya tentu. ³⁷ Itta hapa ya nesurat da ta utun na ulu na en petta mebasa ya pangpapasin da tentu, “**Ye-yan i Hesus nga Ari na Hudyo kiden,**” kun na surat da, ³⁸ te itta hapa ya duwa na tulisan nga pinagappa da ta dwaakub ni Hesus. ³⁹ A kada itta ya nagtalib ta nagappan ni Hesus a nelutab da ya pangidadula da tentu.

⁴⁰ “Agu ta itta ya pakapangwam nga mangkutukutet ta simbaanen kapyem ha patayukan ta

las-ud na talluhaw? A ikerutam mantu ya barim ta pakapangwamina,” kun na kadwan.

“A am gagangay ta iko ya Anak na Namaratu a dumagut kan mantu ta krusina,” kunna hapa na kadwan.

⁴¹ Tumubbat hapa mangidadula tentu ya padi kiden ikid na mangituldu kiden ikid na kadwan kiden pinakadakal na tolay kiden.

⁴² “Intu kan ya nangikerutan ta kadwan, ammi awena mekerutan ya bari na en,” kun na kadwan.

“Intu pon ya Ari na Istralita kiden, a mappya mantu ta dumagut na ta krus, petta itta mina ya pangurugan tam tentu,” kunna hapa na kadwan.

⁴³ “Nekatalak na kan ya Namaratu, a am itta ya pangkenga na Namaratu tentu a ikerutan nan mina, te **‘Iyak ya Anak na Namaratu,’** kunna paen,” kunna para na kadwan.

⁴⁴ A kumanen hapa ya pangidadula na tulisan kiden tentu nga pinagappa da ta dwaakub ni Hesus.

Ya Pasi Ni Hesus

(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

⁴⁵ A tentun pagtangnganan na araw a nagsugiram na ya ngamin na paglelehet da en ta kuman na hiklam abat ta tallu na oras. ⁴⁶ A ta mekatallu en na oras a nagayag i Hesus ta masikan, **“Ilay, Ilay, lama sabaktani,”** kunna ta agsitang na Hudyo kiden. A ya ikayat na uhohugan na ayag na en a **“Dyos ku, Dyos ku, anu haman ta nag-talekudan nak,”** kunna.

⁴⁷ **“Anu, ayagan na de i Eliyas?”** kunna hapa na kadwan kiden nga nagbuya tentu. ⁴⁸ A alistu

nagbilag ya takday tekid nga ange nangalap ta kuman na ga-gamit, kapye na tinunan ta suka, a sangaw nesukil na ta ud na biraw te Hesus petta inuman na mina. ⁴⁹ Ammi ya nebar na kadwan kiden a

“Awem bit la, te itan tam la bit am enna sangaw ikerutan ni Eliyasen,” kunda.

⁵⁰ A sangaw nagayag ha i Hesus ta masikan, a yen hapa ya nepakasukut na kahalwa na. ⁵¹ A negin-dan hapa napissang ya zingzingen nga ga-gamit ta umag na simbaan en. Namegafu napissang ta utun abat ta akban. A naglunig hapa ya lutak abat ta nakassib ya batu kiden, ⁵² yaga nahukatan hapa ya tanam kiden, te natolay hala ya addu na nagpasi kiden nga nangurug ta Namaratu ta palungu araw, a imuhet kid ta tanam da kiden. ⁵³ A sangaw ta nekatolay hapa ni Hesus a umange kid ta ili na Herusalem, a nakipaita kid ta addu na tolay ten. ⁵⁴ Ammi ta nepasi ni Hesus ta nagappan na en a itta hapa ya takday kapitan ikid na sakā suddalu na kiden nga nagtaron ta pasi na. A tekid na hapa nakaita ta lunigen, ikid na ngamin kiden napadatang, a pake nagtalaw kid na, **“Kakurugan kad ta Anak na Namaratu yan,”** kunda.

(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁵⁵ A ta medyo adayu ta nagappan ni Hesus a itta hapa ya addu na babay nga mangita tentu, te ikid ya dana dimmagdag tentu tentu en nagafu ta lugar na Galileya, te inuffunan da. ⁵⁶ A nehulun hapa tekid i Mariya Magdalena, ikid ni Mariya nga hina nig Santiago ikid ni Hose, ikid na atawa ni Zibadeyu.

⁵⁷ A itta hapa ya takday ituldu ni Hesus nga

naba-nang nga nagnagan te Hose, a taga ili na Arimateya. ⁵⁸ A ta furab ta nepasi ni Hesusen a umange i Hose ta bali ni Gobernador Pilato, a inadang na ya bari ni Hesus petta itanam na, a nebar ni Pilato ta meatad hala tentu. ⁵⁹ A inalap na mantu ya bari na en, a finutefutan na ta bagu na furaw na ga-gamit, ⁶⁰ otturu enna netanam ta kababagu na tanam nga nakali ta batu ta kuman na kweba. A sangaw nadokalig na ya dakal na batu ta irwangan na tanamen petta namunitan, a sangaw nagtugut. ⁶¹ Ammi pa nasirak bit ten ig Mariya Magdalena ikid na takdayen Mariya, te umatuttud kid ta bikat na tanamen.

⁶² A ta lalakwat ta Sabadu a umange ya padi kiden ikid na Pariseyu kiden ta bali ni Pilato gafu ta ibar da tentu.

⁶³ “Itta ya nanonot mi, Ser, te ya takday para na tulad na nagtuladen ta katolay na para la en, a **‘Matolayak hala sangaw ta kabalinan na talluhaw,’** kunna kan. ⁶⁴ A mappya mantu ta mangidob ka mina ta maggwardya ta tanam na en abat ta mekatallu araw, petta awena sangaw makaange na ituldu na kiden nga magtakaw ta bari na en. Te am **‘Natolay hala ya nasi en,’** kunda sangaw ta tolay kiden a pake dulay sangaw ya tulad da ammi ta tulad na dafu da en,” kunda tentu.

⁶⁵ “A aran ay, mangalap kam mantu ta suddalu kiden, a paggwardyan muy kid ta kustu na paggwardya,” kun ni Pilato tekid.

⁶⁶ A ta nepangalap da ta suddalu kiden a umange kid ta agyan na tanamen, a dinirkatan da ya neli-tupen batu ta tanamen, petta maita sangaw am

maazi ya batu en, a nesirak da hapa ya suddalu kiden nga maggwardya.

28

Ya Pagtolay Hala Ni Hesus

(Mk 16:1-8; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

¹ A ta nekabalin na araw na agimmang na Hudyo kiden ta pagkarawan ta Liggua a umange ig Mariya Magdalena ikid na takdayen Mariya ta tanam ni Hesusen. ² Ammi dana itta ya masikan na lunig, te umangen ya takday na anghel na Namaratu nga nagafu ta langit, a dinokalig na ya batu en nga nelitup ta tanamen kapye na nagtuttudan. ³ Kuman na kaitan na kilat ya bari na anghelen, a awan ta pangiduman na furaw na barawasi na en. ⁴ A ya suddalu kiden hapa nga nanggwardya a nagapilpilig kid hapa ta talaw da en ta anghelen, a nagkapedda kid na ta kuman na pagpasi da.

⁵ A ta datang na babay kiden a itta para la ya anghelen a

“Awemuy la magtalaw,” kunna, “te amuk ta apagan muy i Hesusen nga pinagappa da,

⁶ ammi awan na sin, te natolay hala ta kuman na nebar na en tekamuy. Maski e kanan sin, te itan muy ya nagiddan na bari na en. ⁷ A alistu kam sangaw magtoli ta ituldu na kiden, te ibar muy sangaw tekid ta natolay hala ya nasi en, a maita da sangaw ten Galileya, te mapmapolu ammi tekid. Aranan, te yen la ya ibar ku tekamuy,” kunna tekid.

⁸ A alistu kid na nagtugut ta tanamen ta talaw da en, ammi nekihu hapa ya dakal na talak da. A

nagbilag kid na ange nangipadamag ta ituldu na kiden,⁹ ammi ka-ma la nesimmun na kid ni Hesus ta dalanen.

“O ey, itta kanan,” kunna tekid.

A enda inahakupan ya takki na kiden, a dinayawan da. A ya uhohug na hapa tekid a

¹⁰ “Awemuy la magtalaw, te emmuy ibar ta kabagis ku kiden ta e kid mina ta iten Galileya, te maita dak sangaw ten,” kunna hapa tekid.

Ya Pagreport Na Nagguardya Kiden

¹¹ A ta nepagtugut na babay kiden a nagtolin hapa ya kadwan kiden nagguardya ta ili, te enda nedanug ta padi kiden ya naita da ta agyan na tanamen tekiden nagguardya. ¹² A gafu ta kumamen a nagkakampat ha ya pinakadakil na Hudyo kiden kontodu nagguardya kiden, a nagbabidan da ya uray da. A nagtatulagan da ta maatadan ya nagguardya kiden ta pirak petta magtulad kid. A nebar da tekid ya bidan da sangaw ta tolay kiden.

¹³ “‘Umange ya ituldu na kiden ta hiklam, a netammang da ya bari ni Hesus tekami en nagkasidug,’ kummuy tekid.

¹⁴ “A am angarigan ta madamag sangaw na gubernador ta nasidug kam ta nepagguardya muy a ikami hala sangaw ya makkamu magbida tentu, petta awan sangaw ta dulay tekamuy,” kunda tekid.

¹⁵ A inalap da mantu ya piraken a enda nepadaggag ya kuman na netuldu na padi kiden tekid. A ye-yen na bida ya isansaned na Hudyo kiden ta ngamin kiden lugar na sakā Hudyo da kiden maski abat ta ayanin.

*Ya Pakipaita Ni Hesus Ta Ituldu Na Kiden
(Mk 16:14-18; Lk 24:36-49; Jn 20:19-23)*

¹⁶ A ya mafulu takday kiden na ituldu ni Hesus a umange kid hala ta lugar na Galileya ta nebar na en bagetay nga pangdafungan na tekid. ¹⁷ A tekiden nakaita tentu a namalentud kid na nga nangdayaw tentu. Ammi ta kadwan a aweda kurugan ta intu in yen. ¹⁸ A ya uhohug ni Hesus tekid a

“Iyak ya nagitunan na Namaratu ta ngamin makkwa ta langit ikid na lutak. ¹⁹ A ta ayanin a doban ta kanan, te e kam sangaw ta ngamin tolai ta ngamin paglelehutin petta magalap kam ta dagga na itulduk kidin. Zigutan muy sangaw ya mangurug petta mesipat kid tekami ni Damakewan ikid na Kahalwa na en. ²⁰ A sage ituldu muy kid hapa petta kurugan da hapa ya ngamin nepatarabakuk tekamuy. A nonotan muy yan: sigida itta yak la tekamuy nga mehulhulun abat ta pagaddetan na arawin yan,” kunna.

Uhohug na Namaratu gafu te Hesus Kristu New Testament in Agta, Central Cagayan

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Central Cagayan Agta (Agta, Central Cagayan)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Agta, Central Cagayan

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 Apr 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

160f023e-5fca-509f-ab59-e136848ce2f4